ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

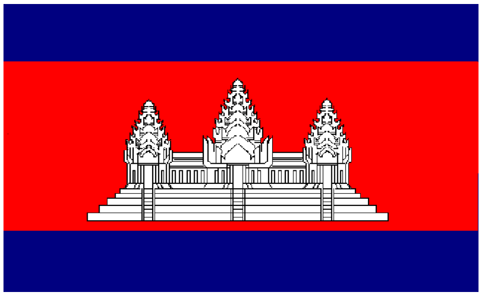

របាយការណ៍ស្តីពីប្រសិទ្ធភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

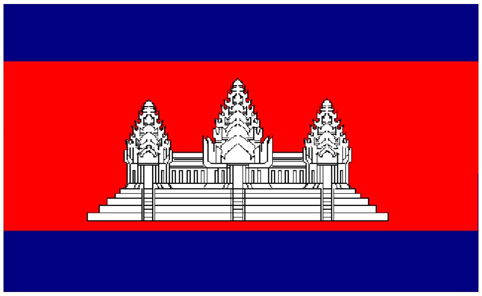

របាយការណ៍ស្តីពីប្រសិទ្ធភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨

មាតិការឿង

អារម្ភកថា

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ i - vi

ជំពូក ១ - សេចក្តីផ្តើម ១-៤

ជំពូក ២ - កម្ពុជាក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ៥

ស្ថានភាពហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងបរិការណ៍ប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ៦

អត្ថប្រយោជន៍សម្រាប់កម្ពុជា និងប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចដទៃទៀត ៦

វឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ៩

ស្ថានភាពកម្ពុជាក្នុងការសម្រេចលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ១១

អាទិភាពគោលនយោបាយសម្រាប់កម្ពុជាឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ១១

ផលប៉ះពាល់បន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ១២

ផលប៉ះពាល់លើភាពប្រកួតប្រជែងសម្រាប់កម្ពុជាបន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ១៣

ទិសដៅអាទិភាពរបស់កម្ពុជា ១៣

ជំពូក ៣ - ការវិវត្តនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ១៥

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៥

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៧

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៨

និន្នាការសំខាន់ៗនៃការបើកផ្តល់កម្ចីសម្បទាន ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ២០

ទម្រង់នៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ២១

ការតម្រឹមហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាទិភាពជាតិ ២២

ការចូលរួមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ២៣

ភាពទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ឆ្នាំ ២០១៦ ២៥

គណនេយ្យភាពទ្វេទិសដោយផ្តោតលើលទ្ធផល ២៦

ការគាំទ្រដល់រាជធានី-ខេត្ត ២៧

ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៧ ២៩

ជំពូក ៤ - ស្ថានភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ ៣២

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ៣៣

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៣៥

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ៣៨

ជំពូក ៥ – តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ៤១

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យ
ឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ៤២

ការវិភាគហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយ
អភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ៤៣

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ
និងឧត្តមសិក្សា ៤៧

ជំពូក ៦ – សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៥០

បញ្ជីតារាង

២.១- ដំណើរការឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ១០
៣.១- ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៨
៣.២- ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៩
៣.៣- ការបើកផ្ដល់កម្ចីសម្បទានតាមវិស័យឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ២១
៣.៤- ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទាន និងសកម្មភាពរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារ
បច្ចេកទេសចម្រុះ ឆ្នាំ ២០១៧ ២៤
៣.៥- ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរាជធានី-ខេត្ត ២៨
៣.៦- ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឆ្នាំ ២០១៥-២០១៧ ២៩
៣.៧- ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ ឆ្នាំ ២០១៥-២០១៧ ៣០
៤.១-វិស័យសម្គាល់បន្ថែម ៣៣
៤.២- ការបញ្ច្រាបសមភាពយេនឌ័រតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៣៤
៤.៣- ការបញ្ច្រាបសមភាពយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៣៥
៤.៤- ការបញ្ច្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៣៦
៤.៥- ការបញ្ច្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៣៧
៤.៦- ការបញ្ច្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៦-២០១៧ ៣៩
៤.៧- ការបញ្ច្រាបរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៤០
៥.១-វិធានការគោលនយោបាយ និងវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្ដែង ៤១
៥.២- ការគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ ២០១៧ ៤៣
៥.៣- ធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ៤៤
៥.៤- ការបញ្ច្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៤៦
៥.៥- ការបញ្ច្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ៤៧
៥.៦- ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់ការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស
និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្ដមសិក្សា ៤៩

បញ្ជីគំនូរ

២.១- លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ៥
២.២- សន្ទស្សន៍នៃភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ១១
៣.១- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ១៦
៣.២- ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និងអនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស ឆ្នាំ ២០០៧-២០១៧ ១៦
៣.៣- ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ២២
៣.៤- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២២
៣.៥- ការតម្រឹមហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២២
៣.៦- ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២៣
៣.៧- ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ២៦
៣.៨- ការគាំទ្រតាមរាជធានី-ខេត្ត ២៨
៣.៩- ការគាំទ្រតាមវិស័យរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ២៩
៣.១០- ភាគរយនៃធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ ២៩

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១ : ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៥
ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ : ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ : ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៧
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ : ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០០-២០១៨
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ : ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០០០-២០១៨
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ : ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមខេត្ត និងរាជធានី ឆ្នាំ ២០១៥-២០១៨

អារម្ភកថា

ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចវឌ្ឍនភាពធំធេងក្នុងការអនុវត្តរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដោយមានការចូលរួមពីតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់លទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ការលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសាធារណៈ និងការអនុវត្តការកែទម្រង់ស៊ីស្វូល រួមមាន ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការកែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ បានបង្ហាញអំពីភាពដឹកនាំ និងសមត្ថភាពដ៏រឹងមាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការចង្អុលណែនាំដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ ។

ដើម្បីអនុវត្តការប្តេជ្ញាស្តីពីភាពស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣ ដើម្បីកំណើន, ការងារ, សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ដែលបានរំលេចអំពីតម្រូវការក្នុងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃភាពជាដៃគូជាមួយតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ដើម្បីកម្ពុជាសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពបន្ថែមទៀត និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា ព្រមទាំងក្តាប់ជាប់នូវកាលានុវត្តភាពថ្មីៗ ក្នុងជីវភាពតំបន់ និងសកលលោក ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ គឺជាក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់អភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ លើសពីនេះ ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យរបស់ខ្លួនឱ្យក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ ក្នុងឆ្នាំ ២០៣០ និងដើម្បីផ្សារភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ជាមួយសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងសេរីភាវូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី សម្រាប់បន្តជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ដើម្បីបន្តលើកកម្ពស់ភាពស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ស្របតាមបរិការណ៍ជាក់ស្តែងរបស់កម្ពុជា ។

គោលដៅចម្បងនៃរបាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៧ ដែលបានរៀបចំដោយគណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (គ.ជ.នា/ក.អ.ក) គឺការឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីវឌ្ឍនភាពនៃភាពជាដៃគូ និងការវិភាគលើការវិវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា ដោយផ្អែកលើសក្ខីកម្មជាក់ស្តែង ។ របាយការណ៍នេះក៏បានរំលេចពីអាទិភាពសម្រាប់ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃភាពជាដៃគូ ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៣ និងផ្តល់ធាតុចូលសំខាន់ៗសម្រាប់អភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដែលផ្សារភ្ជាប់នឹងរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ ២០៣០ ព្រមទាំងរំលេចអំពីការវិវត្តសំខាន់ៗនៃភាពជាដៃគូកន្លងមក ក្នុងបរិការណ៍

ដែលកម្ពុជាបានសម្រេចឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប និងកំពុងបន្តកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីចាកផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូ **ឈឿង យ៉ាណារ៉ា** អគ្គលេខាធិការ គ.ជ.នា/ក.អ.ក និងសហការី ដែលបានរៀបចំរបាយការណ៍វិភាគនេះ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា របាយការណ៍នេះនឹងផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗ សម្រាប់អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ និងតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ និងជាឯកសារណែនាំ សម្រាប់បន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ២កើត ខែ មាឃ ឆ្នាំ រកា នព្វស័ក ព.ស. ២៥៦១

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨

ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកបេសកកម្មពិសេស

អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ជីន ប៊ុនសៀន

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ

ក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប កម្ពុជាកំពុងបន្តរក្សា និងពង្រឹងវឌ្ឍនភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចដែលសម្រេចបានកន្លងមក ។ ការបោះជំហានយ៉ាងស្វាហាប់ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅឆ្នាំ ២០៣០ របស់ខ្លួន ទន្ទឹមនឹងការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបរិការណ៍អភិវឌ្ឍន៍សកល ទាមទារនូវចក្ខុវិស័យទូលំទូលាយ និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្នុងការអភិវឌ្ឍ ដែលត្រូវរំលេចក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ហើយត្រូវមានសង្គតិភាពជាមួយគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ។ ក្នុងបរិការណ៍ដែលកំពុងវិវត្តនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ក្នុងគោលដៅកំណត់បញ្ហាគន្លឹះមួយចំនួន ក៏ដូចជាធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់រៀបចំផែនការក្នុងដំណាក់កាលបន្ទាប់ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍និងភាពជាដៃគូ ពិសេសហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តរបៀបវារៈស្តីពីការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ទន្ទឹមនឹងតួនាទីជាកាតាលីករសម្រាប់កៀរគរប្រភពហិរញ្ញប្បទានដទៃទៀត ដើម្បីជំរុញកំណើនប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនៅកម្ពុជា ។

វឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការឈានឆ្ពោះទៅការចាកចេញពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

តាមរយៈការសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងល្បឿននៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក៏ដូចជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ កម្ពុជាបានសម្រេចសន្ទស្សន៍ស្តីពីការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សរបស់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច និងជិតសម្រេចបានសន្ទស្សន៍ស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កម្ពុជានឹងបន្តខិតខំបន្ថែមទៀត ដើម្បីសម្រេចសន្ទស្សន៍ស្តីពីប្រាក់ចំណូល ១ ២៤២ ដុល្លារ ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ដែលកំណត់ដោយធនាគារពិភពលោក ។ ផ្អែកតាមការវិភាគលើសមិទ្ធកម្មសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ធៀបនឹងលក្ខខណ្ឌនៃការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ប្រទេស ការចាកផុតពីប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចក្នុងរង្វង់ ១០ ឆ្នាំខាងមុខត្រូវផ្អែកលើលទ្ធភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការពង្រីកវិស័យកម្មន្តសាល និងសេវា រួមទាំងការធ្វើឧស្សាហូបនីយកម្មសម្រាប់ជំរុញពិពិធកម្មនៃការនាំចេញ, ការធ្វើទំនើបកម្មកសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងឱ្យបាននូវហានិភ័យដែលបង្កឡើងដោយគ្រោះមហន្តរាយនានា ។

ដើម្បីពន្លឿនកម្ពុជាឱ្យចាកផុតពីប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំគោលនយោបាយប្រទាក់ក្រឡាមួយចំនួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច, ពាណិជ្ជកម្ម និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់ធានាភាពរលូនក្នុងអន្តរកាលនៃការចាកចេញរបស់កម្ពុជាពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។ ទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូរវាងកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំខាងមុខ គឺជាបញ្ហាដែលពិបាកទស្សន៍ទាយជាមុន ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនអាចបញ្ចប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា ឬទាមទារថវិកាបដិភាគច្រើនជាងមុនពីរាជរដ្ឋាភិបាល និងអាចផ្លាស់ប្តូរទម្រង់នៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ទៅជាហិរញ្ញប្បទានកម្ចី ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ លក្ខណៈសម្បទាន

ខាងពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ទីផ្សារក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ក៏អាចកាត់បន្ថយ ប៉ុន្តែ អាចបន្តទទួលភាពអនុគ្រោះមួយចំនួន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការប្តេជ្ញារបស់កម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តរបៀបវារៈសកលស្តីពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព នឹងផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់កម្ពុជាកៀរគរហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងតម្រង់ទិសការវិភាជធនធានទាំងនេះ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ ។

ការវិវត្តនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសមាន ១ ៣៥០ លានដុល្លារ (៨៤% ជាធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង ១៦% ជាធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤-២០១៧ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការបានធ្លាក់ចុះពី ១ ៤៥០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ មកត្រឹម ១ ២៧០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ។ ការបើកផ្តល់ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ បានកើន ៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារការកើនឡើងនៃការបើកផ្តល់កម្ចីសម្បទាន ។ ក្នុងដំណាក់កាលនេះ ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងបានធ្លាក់មកត្រឹម ៨០០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ផលធៀបរវាងការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបបានធ្លាក់ចុះពី ៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ មកត្រឹម ៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ហើយហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ មានប្រមាណ ៩០ ដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ បានកើនឡើង ដោយសារការកើនឡើងនៃធនធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ, ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អឺរ៉ុប និងជប៉ុន ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបារាំង ជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ ដែលបានបើកផ្តល់ធនធាន ១៩% នៃធនធានសរុប ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ជប៉ុនបានបើកផ្តល់ប្រមាណ ១/១០ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។ ទោះបីទំហំហិរញ្ញប្បទានរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនមានការធ្លាក់ចុះបន្តិចក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិននៅតែជាដៃគូសំខាន់ ដែលបានបើកផ្តល់ច្រើនជាងគេ ប្រមាណ ២២៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១៧% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ វិស័យសង្គមកិច្ចទទួលហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងវិស័យដទៃ ប្រមាណ ៣៧% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ហើយបន្ទាប់មក គឺវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទទួលប្រមាណ ២៨% ។ រីឯវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងអន្តរវិស័យបានទទួល ២២% និង ១០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។ ហិរញ្ញប្បទានភាគច្រើនត្រូវបានវិភាជដល់វិស័យសំខាន់ ៥ រួមមាន ÷ វិស័យដឹកជញ្ជូន ១៦,១%, វិស័យសុខាភិបាល ១៥,៨%, វិស័យកសិកម្ម ១៣,៥%, វិស័យអប់រំ ១១% និងវិស័យថាមពល ៦,៦% ។ ក្នុងរយៈពេល ៤ ឆ្នាំចុងក្រោយ ២០១៤-២០១៧ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសមានទំហំនឹងនរ ប្រមាណ ៤០០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ រីឯធនធានសម្រាប់វិនិយោគបានធ្លាក់ចុះពី ៩៦៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ មកត្រឹម ៧៣០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ប៉ុន្តែបានកើនឡើងវិញប្រមាណ ៨២៥ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។

ការវិវត្តនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍	
ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន (លានដុល្លារ)	ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (លានដុល្លារ)

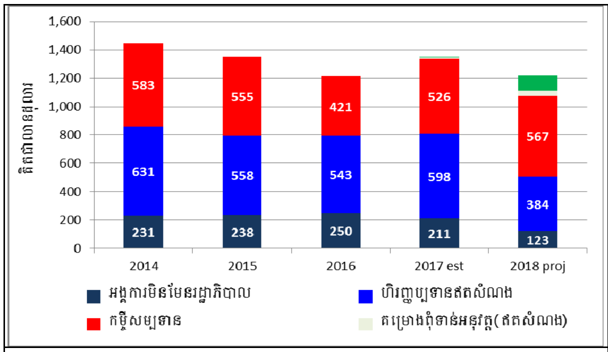

ការវិភាជតាមវិស័យ" ឆ្នាំ " ២០១៧" (លានដុល្លារ)

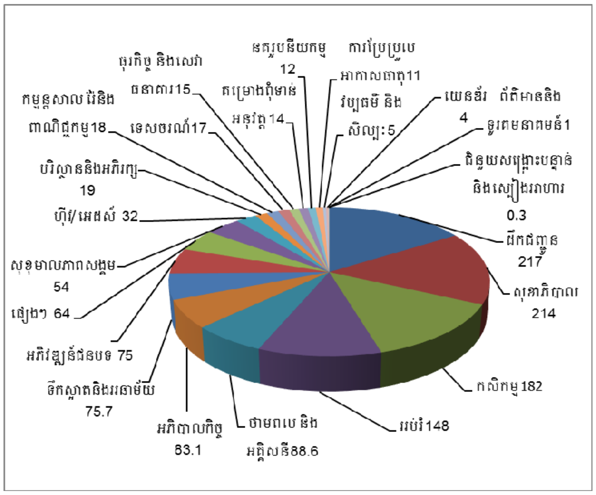

Development Partners	2014	2015	2016	2017 (Est.)	2018 (Proj.)
UN (core fund)	53.9	47.2	63.2	76.3	57.0
World Bank	50.6	17.6	20.1	39.7	54.2
ADB	129.8	137.2	109.9	146.0	181.2
GAVI Alliance	5.5	19.0	10.2	10.9	9.2
Global Fund	54.6	33.3	28.2	71.7	-
Sub-Total UN & Multilaterals	**294.4**	**254.3**	**231.5**	**344.6**	**301.6**
EU/EC	70.3	55.8	56.0	59.8	26.7
Czech Republic	1.2	1.2	1.3	1.2	-
France	59.5	63.3	31.9	103.3	40.6
Germany	29.8	25.8	48.4	36.5	29.7
Ireland	0.7	0.6	0.6	1.3	1.3
Sweden	33.0	21.8	30.1	20.3	13.0
United Kingdom	0.1	0.2	1.6	2.3	0.3
Other EU Members	6.0	-	-	-	-
Sub-Total: EU Partners	**200.6**	**168.7**	**169.8**	**224.6**	**111.6**
Australia	64.9	55.9	51.9	56.3	41.3
Canada	5.7	3.8	3.0	1.6	0.7
China	347.8	339.4	265.3	223.5	251.4
Japan	111.4	110.4	119.7	126.4	168.0
New Zealand	6.0	4.9	4.0	5.3	5.5
Republic of Korea	80.3	61.7	31.9	51.2	24.6
Switzerland	11.8	13.0	15.8	13.8	10.0
USA	91.6	101.0	71.1	76.0	35.7
Sub-Total: Other	**719.6**	**690.0**	**562.6**	**554.2**	**537.2**
NGOs (core funds)	230.7	237.7	250.3	211.3	122.7
Pipeline Projects				14.2	147.2
Grand total	**1445.2**	**1350.7**	**1214.2**	**1348.9**	**1220.3**

ប្រភព: ប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ (ថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧)

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ សម្រេចបានលទ្ធផលគួរជាទីគាប់ចិត្ត ដោយសារភាពដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងការប្តេជ្ញារបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការអនុវត្តគោលការណ៍ស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ ការបើកផ្តល់ធនធានសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ បានតម្រឹមនឹងតម្រូវការធនធានដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ យន្តការក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះបានរួមចំណែកគាំទ្រដល់វឌ្ឍនភាពទាំងនេះ ព្រោះថា បន្ទាប់ពីការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨, ការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងការរៀបចំគោលនយោបាយថ្មីៗតាមវិស័យ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បានអនុម័តសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៨ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះទាំងអស់បានសម្របសម្រួលគម្រោងចំនួន ២៩៦ ដែលមានធនធាន ៦៩៣ លានដុល្លារ ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះស្តីពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ បានសម្របសម្រួលធនធានច្រើនជាងក្រុមការងារដទៃទៀត ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល មានប្រមាណ ១៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។ ធនធានទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គាំទ្រវិស័យសុខាភិបាល, អប់រំ, សុខុមាលភាពសង្គម

និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ ក្នុងចំណោមអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ៤៦០ ដែលបានផ្តល់របាយការណ៍សកម្មភាពមកក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧, អង្គការ ២៥ បានប្រើប្រាស់ធនធានប្រមាណ ៦០% នៃធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។

ស្ថានភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ

ក្នុងពេលដែលការកែទម្រង់នៅកម្ពុជាកំពុងបោះជំហានទៅមុខ ទន្ទឹមនឹងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែឿនលឿន បញ្ហាប្រឈមក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍កាន់តែមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងមានចរិតអន្តរវិស័យ ។ ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ទាមទារឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាកៀរគរ និងសម្របសម្រួលធនធានបន្ថែមទៀតជាមួយតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ។ របាយការណ៍នេះក៏បានវិភាគលើ «វិស័យសម្គាល់បន្ថែម» ក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយដែលមានគោលដៅគាំទ្រវិស័យច្រើន ។

ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រដល់ការពង្រឹងសមភាពយេនឌ័រ

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការទំហំ ៣៧៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២៨%នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ត្រូវបានបើកផ្តល់សម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ហើយបានកើន ១៧% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ វិស័យកសិកម្ម, សុខាភិបាល និងវិស័យរដ្ឋបាល និងអភិបាលកិច្ច បានទទួលហិរញ្ញប្បទានបញ្រ្ជាបយេនឌ័រច្រើនជាងគេ សរុបប្រមាណ ១៧៦ លានដុល្លារ ក្នុងនោះ វិស័យសុខាភិបាល និងវិស័យអប់រំ បានទទួលហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់បញ្រ្ជាបយេនឌ័រក្នុងកម្រិតខ្ពស់ សរុប ២៦ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ៣០៦ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប បានគាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពោលគឺកើន ១២% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ វិស័យកសិកម្ម និងវិស័យដឹកជញ្ជូន គឺជាវិស័យចម្បងដែលបានទទួលហិរញ្ញប្បទានបញ្រ្ជាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ១៧១ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៥៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់បញ្រ្ជាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ វិស័យដែលបានទទួលហិរញ្ញប្បទានច្រើន សម្រាប់បញ្រ្ជាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមមាន វិស័យកសិកម្ម, ការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងសុខាភិបាល ក្នុងទំហំប្រមាណ ២៤,៥ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ គម្រោងដែលមានធនធាន ៤៦៤ លានដុល្លារ ស្មើ ៣៥% នៃធនធានសរុប បានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ពោលគឺបានកើន ៤០% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ វិស័យកសិកម្ម, ដឹកជញ្ជូន និងថាមពល ទទួលបានធនធានច្រើនជាងគេ ២៨០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦០% នៃធនធានសរុបសម្រាប់បញ្រ្ជាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ វិស័យកសិកម្ម, ថាមពល និងទឹកស្អាត ទទួលបានធនធានច្រើនសម្រាប់ការបញ្រ្ជាបវិស័យឯកជន សរុបប្រមាណ ២៩ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម

បន្ទាប់ពីដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥ នាខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចវឌ្ឍនភាពជាច្រើន ក្នុងការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែងនៃគោលនយោបាយនេះ ។ ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធបានរៀបចំគោលនយោបាយតាមវិស័យដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្ត ដូចជាការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាព, ការរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងតម្រូវការធនធាន ក៏ដូចជាការបង្កើនការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីឱ្យបានពាក់កណ្តាលតំបន់ឧស្សាហកម្មគោលដៅ ។

តាមប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដែលបានកែសម្រួលឱ្យស្របតាមអាទិភាពនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម, ធនធាន ១៤៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។ សម្រាប់រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដែលបានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម បានកើនដល់ ៦៩៧ លានដុល្លារ គិតជាមធ្យម ១៣៩ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

តាមរយៈការប្រើប្រាស់ «វិស័យសម្គាល់បន្ថែម» ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ គម្រោងនានាដែលមានធនធានសរុបប្រមាណ ៣៣៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប បានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ពោលគឺបានកើន ៥៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ វិស័យកសិកម្ម, ដឹកជញ្ជូន និងទឹកស្អាត គឺជាវិស័យដែលទទួលធនធានច្រើនជាងគេ ប្រមាណ ២២៨លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦៩% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់បញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ។ វិស័យដែលទទួលជោគជ័យខ្ពស់ក្នុងការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម គឺវិស័យដឹកជញ្ជូន និងអប់រំ ដែលមានធនធានសរុបប្រមាណ ៥២,៧ លានដុល្លារ ។

របាយការណ៍នេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីសក្តិកម្មជាក់ស្តែងនៃការបន្តកិច្ចសហការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីសម្រេចលទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ របាយការណ៍នេះបានបង្ហាញអំពីកិច្ចប្រឹងប្រែង និងការប្តេជ្ញារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកៀរគរ និងការតម្រឹមធនធានសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាទិភាពជាតិនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ។ លទ្ធផលវិភាគបានបង្ហាញថា ការបើកផ្តល់ធនធានសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយ បានតម្រឹមជាមួយតម្រូវការធនធាននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ក្នុងបរិការណ៍កម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ទោះបីទម្រង់នៃការផ្តល់ធនធានរបស់ដៃគូមានការប្រែប្រួល ក៏ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងបន្តរក្សាទំហំនឹងនរ ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនៃកម្ចីសម្បទាន ។ ស្ថានការណ៍របស់កម្ពុជានេះមានសង្គតិភាពជាមួយស្ថានការណ៍របស់ប្រទេសដទៃដែលសម្រេចបានឋានៈប្រទេសមានចំណូលមធ្យម ។

ជំពូក ១
សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងបរិការណ៍នៃការអភិវឌ្ឍសកលដែលកំពុងវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានសម្រេចវឌ្ឍនភាពយ៉ាងធំធេង ក្នុងការអនុវត្តរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។ របៀបវារៈសកលស្តីពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ ២០៣០ បានរំលេចអំពីក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយមហិច្ឆតា និងបានគូសបញ្ជាក់ជាថ្មីម្តងទៀតអំពីការប្តេជ្ញាសកល ក្នុងការលើកកម្ពស់ភាពដឹកនាំ និងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ដើម្បីសម្រេចបានកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ។ វេទិកាគោលនយោបាយសកលកម្រិតខ្ពស់លើកទី ១ ស្តីពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ដែលរៀបចំឡើងនាខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៧ បានអំពាវនាវតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់រួមដៃគ្នា ដើម្បីចូលរួម និងអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងគោលដៅសម្រេចវឌ្ឍនភាពក្នុងទិដ្ឋភាពទាំង ៣ នៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព គឺ ÷ ទិដ្ឋភាពសង្គម, សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន ។

ក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប កម្ពុជាបានខិតខំរក្សា និងពង្រឹងវឌ្ឍនភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។ ការសម្រេចចក្ខុវិស័យរបស់កម្ពុជា ជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នាឆ្នាំ ២០៣០ និងការអនុវត្តរបៀបវារៈស្តីពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ ២០៣០ តម្រូវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលរៀបចំចក្ខុវិស័យទូលំទូលាយ, គ្រប់ជ្រុងជ្រោយជាងមុន និងប្រកបដោយមហិច្ឆតាខ្ពស់ជាងមុន ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ក៏ដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តកៀរគរធនធានថែមទៀត និងរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ សម្រាប់គ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានពីវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ។

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ គឺជាក្របខ័ណ្ឌមគ្គុទ្ទេសក៍គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់អនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវបណ្តាអាទិភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដើម្បីសម្រេចរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ដើម្បីគាំទ្រអាទិភាពទាំងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកែទម្រង់ស្នូលជាច្រើន និងកែសម្រួលយន្តការស្ថាប័ន ។ ជាក់ស្តែង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ«គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥» ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងការប្រែប្រួលនៃនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសកលលោក ។ គោលនយោបាយនេះនឹងរួមចំណែករក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ ដើម្បីកំណត់ការងារអាទិភាពគន្លឹះ សម្រាប់ណែនាំដល់ការរៀបចំផែនការជាតិ ក្នុងដំណាក់កាលបន្ទាប់ ។ ការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិបានកំណត់អាទិភាពសំខាន់ៗ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបន្តយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ÷ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងកំណើនប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន, ការលើកកម្ពស់វិស័យកសិកម្ម, ការប្រកួតប្រជែង, ចំណាកស្រុក និងកំណើនប្រជាជននៅទីក្រុង, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការកាប់ព្រៃឈើ, អភិបាលកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។ ទាំងនេះគឺជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងចូលរួមលើកកម្ពស់លទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានសង្គតិភាពជាមួយបរិការណ៍អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ដែលជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ក៏ដូចជាផ្តល់ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ យុទ្ធសាស្ត្រនេះបានរំលេចអំពីការប្តេជ្ញារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់អនុវត្តការប្តេជ្ញាសកល ដូចជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងប៉ារីស, ផែនការសកម្មភាពទីក្រុងអាក្រា និងភាពជាដៃគូសកលទីក្រុងប៊ូសាន ដែលបានផ្តោតសំខាន់លើការរៀបចំស្ថាប័នប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, ភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងលទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ ជាមួយគ្នានេះ, ភាពជាដៃគូនៅកម្រិតវិស័យក៏មានវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរ ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំសេចក្តីណែនាំស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ឆ្នាំ ២០១៥ និងសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ សម្រាប់ជាក្របខ័ណ្ឌពង្រឹងសង្គតិភាពរវាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងអាទិភាពតាមវិស័យ ក៏ដូចជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ពង្រឹងគុណផលការងាររបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ និងគណនេយ្យភាពទ្វេទិសដោយផ្តោតលើលទ្ធផល ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់ថា ការអនុវត្តដោយជោគជ័យនូវគោលនយោបាយអាទិភាពទាំងនេះទាមទារឱ្យមានការប្តេជ្ញាចូលរួមកែទម្រង់ពីគ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត នូវកម្មវិធីកែទម្រង់សាធារណៈ រួមមាន ÷ ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការកែទម្រង់វិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ ដែលសុទ្ធសឹងជាអាទិភាពស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ដើម្បីរក្សាកំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន និងដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសាធារណៈ ។ ជាក់ស្តែង កម្មវិធីជាតិស្តីពីការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ដែលត្រូវបានអនុម័តនាខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ បានបំពេញបន្ថែម និងជួយលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងការកែទម្រង់នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងគុណផលការងារតាមស្ថាប័ន និងពង្រឹងគុណភាពសេវាសាធារណៈ ។ ក្នុងការបោះជំហានទៅមុខ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តខិតខំបន្ថែមទៀត ដើម្បីដោះស្រាយរាល់បញ្ហាប្រឈមនានា ដោយផ្អែកលើចក្ខុវិស័យ

ច្បាស់លាស់ និងនីតិរដ្ឋ និងទាញយកគុណប្រយោជន៍រយៈពេលវែងពីការកែទម្រង់ទាំងនេះ ស្របតាមចក្ខុវិស័យច្បាស់លាស់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រទេស ។

ដោយមានការប្តេជ្ញាដូចបានបញ្ជាក់ខាងដើម និងការចូលរួមពីបណ្តាតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសមិទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ។ ជាក់ស្តែង កម្ពុជាសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរង្វង់ ៧,៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ និងបានកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យធ្លាក់ចុះពី ៥៣,២% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ មកត្រឹម ១៣,៥% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ និងចំណូលជាតិសរុបសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ បានកើនពី ៥៩០ ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ ១ ៣០០ ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ហើយរំពឹងថាអាចកើនដល់ ១ ៤២៩ ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។ គុណផលសេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះបានជំរុញកំណើននៃការប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជន, ទាក់ទាញការវិនិយោគឯកជន, បង្កើតកាលានុវត្តភាពការងារ និងកែលម្អជីវភាពរស់នៅទូទៅរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។

កម្ពុជាទទួលបានចំណាត់ថ្នាក់ទី ៥ ក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ រួមមាន ÷ គោលដៅទី ១ ស្តីពីការកាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្រត្រឹមពាក់កណ្តាល, គោលដៅទី ២ ស្តីពីការចុះឈ្មោះចូលរៀននៅបឋមសិក្សា, គោលដៅទី ៤ ស្តីពីការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពទារក និងកុមារ, គោលដៅទី ៥ ស្តីពីការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតា និងគោលដៅទី ៦ ស្តីពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងជម្ងឺអេដស៍ ។ រីឯគោលដៅទី ៩ ស្តីពីការដោះមីន និងយុទ្ធភ័ណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ ក៏សម្រេចបានសមិទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈផងដែរ ។ តាមការគិតគូររបស់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ សន្ទស្សន៍ស្តីពីការអភិវឌ្ឍធនធាននៅកម្ពុជាសម្រេចបានកំណើន ១,៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ទាំងនេះធ្វើឱ្យកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកជាប្រទេសដែលបានសម្រេចកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ល្អបំផុតក្នុងតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក ហើយបានក្លាយជាប្រទេសមួយក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលមានសន្ទុះអភិវឌ្ឍន៍លឿនជាងគេលើសកលលោក ។

ទន្ទឹមនឹងការសម្រេចសមិទ្ធផលដ៏ច្រើនលើសលប់ កម្ពុជានៅជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ហើយនឹងបន្តឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចក្នុងប្រមាណ ១ ទសវត្សរ៍ខាងមុខ ។ ប្រការនេះទាមទារឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលបន្តកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្ថែម ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច និងបន្តកែលម្អការកែទម្រង់ស្ថាប័ន និងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ សម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍ ។ ការចាកផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច នឹងជះឥទ្ធិពលដល់ការទទួលភាពអនុគ្រោះខាងពាណិជ្ជកម្ម និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលទាមទារឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរកាលមួយ ដែលផ្អែកលើកត្តានៃបម្រែបម្រួលសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងគំរូកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់ថាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការនៅរក្សាតួនាទីសំខាន់ សម្រាប់អនុវត្តរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងជាកាតាលីករសម្រាប់កៀរគរប្រភពធនធានដទៃទៀត ទាំងពីវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ដើម្បីបន្តជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ។

របាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៧ នេះ ត្រូវបានរៀបចំ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដែលផ្សារភ្ជាប់នឹងបរិការណ៍ថ្មីនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ។ របាយការណ៍នេះបានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ត្រឹមថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការវិភាគអំពីនិន្នាការនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា ។ លទ្ធផលដែលទទួលបានពីការវិភាគ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់រួមចំណែកកែលម្អគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ អំពីលំហូរហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងការតម្រឹមជាមួយអាទិភាព ក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ របាយការណ៍នេះនឹងត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ជាធាតុចូលផ្អែកលើសក្ខីកម្ម សម្រាប់លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃភាពជាដៃគូរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ និងដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះ ។

ជំពូក ២

កម្ពុជាក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

កម្ពុជាបានឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានចំណូលទាបមកជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប នាខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារចំណូលជាតិសរុបរបស់ប្រជាជនម្នាក់បានកើនលើសពី ១ ០២៥ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ។ ជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរនៃសូចនាករខាងការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជាកំពុងត្រៀមខ្លួន ដើម្បីចាកផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

ចំណាត់ថ្នាក់របស់ធនាគារពិភពលោកសម្រាប់ប្រទេសនីមួយៗ បានផ្អែកលើចំណូលជាតិសរុបរបស់ប្រជាជនម្នាក់តែប៉ុណ្ណោះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ចំណាត់ថ្នាក់របស់អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ដែលកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ បានផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ ៣ គឺ ÷ ១- ចំណូលជាតិសរុបសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់, ២- ធនធានមនុស្ស និង ៣- ភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ។ ដើម្បីឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ប្រទេសនីមួយៗត្រូវសម្រេចលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ ២ ក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទាំង ៣ ខាងលើ ឬសម្រេចឱ្យបានទ្វេដងនូវលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យស្តីពីចំណូល ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការសម្រេចតម្លើងឋានៈត្រូវឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យ និងការពិភាក្សាយ៉ាងល្អិតល្អន់ ដែលត្រូវគិតគូរទៅដល់ភាពងាយរងគ្រោះ និងភាពប្រឈមនឹងវិបត្តិរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ។

គំនូរទី ២.១ : លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

ចំណូលសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់	ធនធានមនុស្ស	ភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច
	- អត្រាប្រជាជនគ្មានអាហារគ្រប់គ្រាន់ - អត្រាមរណភាពកុមារក្រោមអាយុ ៥ ឆ្នាំ - អត្រាមរណភាពមាតា - អត្រាចុះឈ្មោះសិក្សានៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា - អត្រាអនក្ខរកម្មរបស់ប្រជាជនពេញវ័យ	**សន្ទស្សន៍ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាជន** - ចំនួនប្រជាជន - តំបន់ដាច់ស្រយាល - ការប្រមូលផ្តុំនៃការនាំចេញទំនិញ - កសិកម្ម/ព្រៃឈើ/ជលផលជាភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប - ភាគរយនៃប្រជាជនក្នុងតំបន់ទំនាបនៃឆ្នេរសមុទ្រសន្ទស្សន៍ផលប៉ះពាល់ - ជនរងគ្រោះដោយគ្រោះធម្មជាតិ - អស្ថិរភាពនៃទិន្នផលកសិកម្ម - អស្ថិរភាពនៃការនាំចេញទំនិញ និងសេវាកម្ម

ការចាត់ថ្នាក់តាមកម្រិតចំណូល គឺគ្រាន់តែជាឧបករណ៍របស់ធនាគារពិភពលោក សម្រាប់កំណត់ទំហំផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ធនាគារនេះប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែមិនសំដៅដល់ការវាស់វែងស្ថានការណ៍សំខាន់ដទៃទៀតរបស់ប្រទេស ដូចជា ភាពម្ចាស់ការក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុល, លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានទីផ្សារសម្រាប់នាំចេញ, ភាពទាក់ទាញផ្នែកវិនិយោគ ឬ លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការនោះឡើយ ។ យ៉ាងណាមិញ អ្នកវិនិយោគ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានយកចិត្តទុកដាក់ និងកត់សម្គាល់លើការចាត់ថ្នាក់នេះ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តខាងហិរញ្ញប្បទាន ។

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចពិនិត្យលើកម្មវិធីរបស់ខ្លួនឡើងវិញ បន្ទាប់ពីប្រទេសមួយបានឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានចំណូលទាប ដោយពួកគេអាចពិនិត្យផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ពីហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងទៅជាកម្ចីសម្បទាន ឬតម្រូវឱ្យបង្កើនថវិកាបដិភាគរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ជាក់ស្តែង ប្រភេទកម្ចីសម្បទានរបស់ធនាគារពិភពលោក នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមផ្លាស់ប្តូរ និងជំនួសដោយក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញប្បទាន Blend របស់ធនាគារអន្តរជាតិសម្រាប់ការស្តារ និងអភិវឌ្ឍន៍ (IBRD blended) ទោះបីកម្ចីសម្បទានក្នុងក្របខ័ណ្ឌសមាគមអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (IDA) នឹងនៅតែបន្តក៏ដោយ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយចំនួនបានបង្ហាញថា «បន្ទាប់ពីប្រទេសមួយក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ការទទួលហិរញ្ញប្បទានក្នុងក្របខ័ណ្ឌ IDA និងហិរញ្ញប្បទានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចនឹងធ្លាក់ចុះក្នុងទំហំមធ្យម ប្រមាណ ៥៩% ធៀបនឹងចំណូលជាតិសរុប» ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ សន្និសិទស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ កាលពីខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៥ ក៏បានកត់សម្គាល់អំពីកង្វល់របស់ប្រទេសនានា ដែលលទ្ធភាពទទួលឥណទានសម្បទានមានការធ្លាក់ចុះ ក្នុងពេលដែលចំណូលជាតិបានកើនឡើង ហើយប្រទេសទាំងនោះមិនអាចកៀរគរហិរញ្ញប្បទានគ្រប់គ្រាន់ពីប្រភពដទៃទៀត សម្រាប់បំពេញតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ ។

អត្ថប្រយោជន៍សម្រាប់កម្ពុជា និងប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចដទៃទៀត

ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចទទួលការគាំទ្រជាច្រើន ក្នុងនោះ ការគាំទ្រផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម គឺជាអត្ថប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ការនាំចេញរបស់កម្ពុជាមាន ២/៣ នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ក្នុងនោះ សហភាពអឺរ៉ុប, អាមេរិក និងជប៉ុន គឺជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ ។ ការនាំចេញទៅកាន់សហភាពអឺរ៉ុបមាន ៤,១ ពាន់លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៣៥% នៃការនាំចេញសរុប ខណៈដែលការនាំចេញទៅសហរដ្ឋអាមេរិក និងជប៉ុន មានប្រមាណ ៣០% ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ការនាំចេញប្រមាណ ២/៣ នៃការនាំចេញសរុប បានបម្រើទីផ្សារធំៗ ៣ របស់កម្ពុជា ។

សហភាពអឺរ៉ុបបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការគាំទ្រវិស័យពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។ ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះ «ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ លើកលែងតែអាវុធ (EBA)» របស់សហភាពអឺរ៉ុបបានផ្តល់ការអនុគ្រោះពន្ធ និងការកំណត់កូតាសម្រាប់រាល់ការនាំចូលផលិតផលពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ដោយលើកលែងតែគ្រឿងសព្វាវុធ ។ បន្ទាប់ពីកម្ពុជាឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ប្រព័ន្ធ

អនុគ្រោះនេះនឹងត្រូវផ្ទេរទៅជាប្រព័ន្ធមួយទៀត ដែលមានលក្ខណៈសម្បទានខ្ពស់ប្រហាក់ប្រហែលនឹងប្រព័ន្ធអនុគ្រោះទូទៅ (GSPs) ហើយដែលកំពុងអនុវត្តនៅបណ្ដាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ។ ប្រព័ន្ធ GSP+ ផ្ដល់ភាពអនុគ្រោះស្រដៀងនឹងប្រព័ន្ធអនុគ្រោះ EBA ដែរ ប៉ុន្តែតម្រូវឱ្យប្រទេសដែលទទួលផលពីប្រព័ន្ធនេះ ចុះហត្ថលេខាលើការប្ដេជ្ញាលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងបទដ្ឋានការងារ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការចាកផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ក៏ផ្ដល់លទ្ធភាពឱ្យកម្ពុជាចុះកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី ដែលជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីភាពជាដៃគូ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ។

ការនាំចេញរបស់កម្ពុជា (ពាន់លានដុល្លារ)	ភាគរយនៃការនាំចេញក្នុងឆ្នាំ ២០១៥	អនុបាតការនាំចេញធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប
ការនាំចេញកើនឡើង ៨ ដង ពីឆ្នាំ ២០០០-២០១៥ ដល់ ១២ ពាន់លានដុល្លារ	ផលិតផលប្រមាណ ៦០% ត្រូវបាននាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារសហភាពអឺរ៉ុប និងសហរដ្ឋអាមេរិក	ការនាំចេញផលិតផលបានកើនឡើងពី៣៧% ក្នុងឆ្នាំ ២០០០ ដល់ ៦៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥

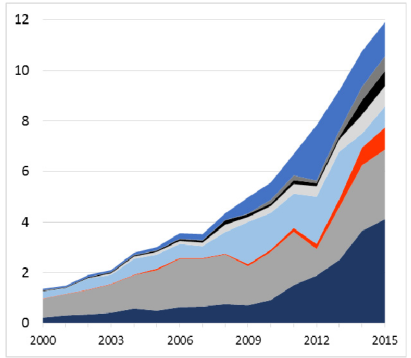

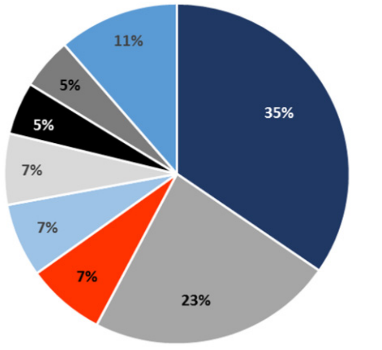

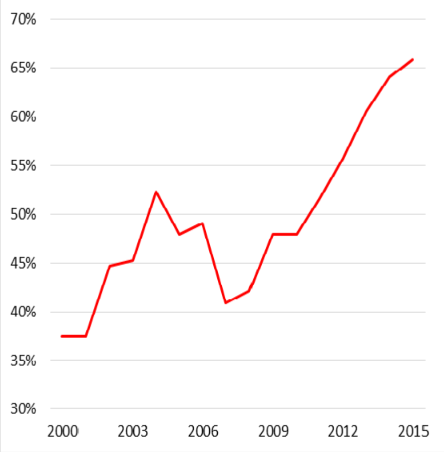

សហភាពអឺរ៉ុប | សហរដ្ឋអាមេរិក | ជប៉ុន | ចិន
កាណាដា | វៀតណាម | ថៃឡង់ដ៍ | ផ្សេងៗ

ប្រភព : IMF Direction of Trade statistics

សហរដ្ឋអាមេរិកគឺជាទីផ្សារនាំចេញសំខាន់ទីពីររបស់កម្ពុជា ។ វិធានការសម្រាប់ជំរុញកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវអនុវត្តតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីការជំរុញពាណិជ្ជកម្មរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានចូលរួមអនុម័ត ហើយកម្ពុជាអាចទទួលប្រយោជន៍ក្នុងនាមជាប្រទេសហត្ថលេខី ។ ពាណិជ្ជកម្មជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌប្រព័ន្ធអនុគ្រោះទូទៅ (GSP) ដែលផ្ដល់ភាពអនុគ្រោះពន្ធ និងការកំណត់ចំនួនកូតាស្មើៗគ្នាលើមុខទំនិញជាក់លាក់ សម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នាំចូលផលិតផលមកកាន់ទីផ្សារសហរដ្ឋអាមេរិក ។ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩៤ សហរដ្ឋអាមេរិកបានបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីបទដ្ឋានការងារក្នុងគ្រប់កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគីរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីស្ដីពីវិស័យវាយនភណ្ឌជាមួយកម្ពុជា សហរដ្ឋអាមេរិកបានភ្ជាប់ការលើកកម្ពស់បទដ្ឋានការងារជាមួយការបង្កើនចំនួនកូតាសម្បទានពាណិជ្ជកម្ម (ពិសេសការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងការអនុវត្តគម្រោង «រោងចក្រល្អ» របស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ។ លើសពីនេះ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ កម្ពុជា និងសហរដ្ឋអាមេរិកបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគ និងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ កម្ពុជា និងសហរដ្ឋអាមេរិក បានឯកភាពចាប់ផ្ដើមពិភាក្សាលើសន្ធិសញ្ញាស្ដីពីការវិនិយោគទ្វេភាគី ។

លើសពីនេះ ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចអាចទទួលការគាំទ្រជាច្រើនពីវិធានការពិសេសអន្តរជាតិពិសេសក្នុងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម, ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ។ ភាពអនុគ្រោះក្នុងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិនេះ ត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវិធានការសម្រាប់ការវិនិយោគដែលពាក់ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្ម (TRIMs) ។ លើសពីនេះ ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចអាចទទួលការគាំទ្រ តាមរយៈផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ប្រទេសទាំងនេះ (LDC Programme of Action) ដែលអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ហើយបច្ចុប្បន្ន បាននិងកំពុងអនុវត្តដំណាក់កាលទី ៤ ដែលផ្តោតសំខាន់លើសមត្ថភាពផលិតកម្ម និងការកែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ដូចជាការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងមូលធនសង្គម ។ ផែនការសកម្មភាពនេះបានកំណត់អាទិភាព ៨ គឺ ÷ សមត្ថភាពផលិតកម្ម, កសិកម្ម, ពាណិជ្ជកម្ម, ទំនិញ, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសង្គម, ការដោះស្រាយវិបត្តិ និងបញ្ហាប្រឈមថ្មីៗ និងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទាន និងអភិបាលកិច្ច ។

ឧទាហរណ៍ស្តីពីការគាំទ្រដែលប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចអាចទទួលបាន គឺ ÷

- ផ្នែកពាណិជ្ជកម្មៈ ការអនុគ្រោះក្នុងក្របខ័ណ្ឌអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសសម្រាប់ជំរុញពាណិជ្ជកម្ម ។
- កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មៈ ជួយដល់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ក្នុងការទទួលអត្ថប្រយោជន៍ ដូចជា ការអនុគ្រោះពន្ធ, ការមិនកំណត់ចំនួនកូតានាំចូល និងកិច្ចសម្រួលពាក់ព័ន្ធនឹងពន្ធគយ ក៏ដូចជាធានាឱ្យបាននូវអនុលោមភាពសម្រាប់នាំចេញ ។
- ការអនុគ្រោះពិសេសតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀង TRIPS និង TRIMSៈ ពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការវិនិយោគ ។
- ផ្នែកហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ : ការប្តេជ្ញារបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការវិភាជ ០,១៥%-០,២០% នៃចំណូលជាតិរបស់ខ្លួន សម្រាប់ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។
- ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងការគាំទ្រទូទៅ រួមមាន ÷ ធនាគារបច្ចេកវិទ្យានៃអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច (UN's Technology Bank for LDCs), ការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងអាហារូបករណ៍ផ្សេងៗ ។

ការបន្តឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ទន្ទឹមនឹងការប្តេជ្ញារបស់កម្ពុជាក្នុងការបន្តពង្រឹងអភិក្រមដោយផ្តោតលើភាពជាដៃគូសម្រាប់អនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដូចជាគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ជំរុញកិច្ចសហការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស ។

វឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

តាមរយៈការសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក៏ដូចជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ កម្ពុជាបានសម្រេចសន្ទស្សន៍ស្តីពីការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សសម្រាប់ឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍតិចតួច ហើយជិតបានសម្រេចលក្ខខណ្ឌស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កម្ពុជានឹងបន្តខិតខំបន្ថែមទៀត ដើម្បីសម្រេចលក្ខខណ្ឌស្តីពីប្រាក់ចំណូល ១ ២៤២ ដុល្លារ ដែលកំណត់ដោយធនាគារពិភពលោក ។

១. វឌ្ឍនភាពក្នុងការសម្រេចលក្ខខណ្ឌទាំង ៣ គិតជាសន្ទស្សន៍ (ឆ្នាំ ២000 = ១00)

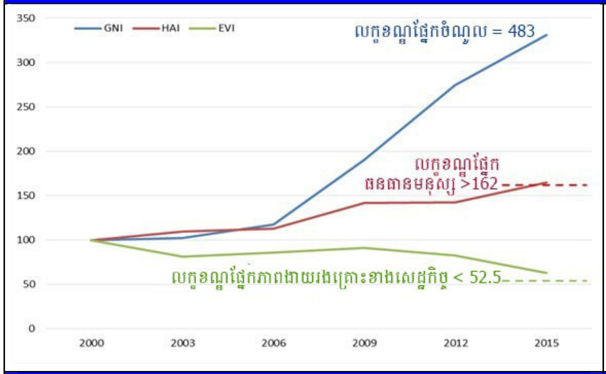

២. លក្ខខណ្ឌស្តីពីប្រាក់ចំណូលដែលមិនទាន់សម្រេចបាន

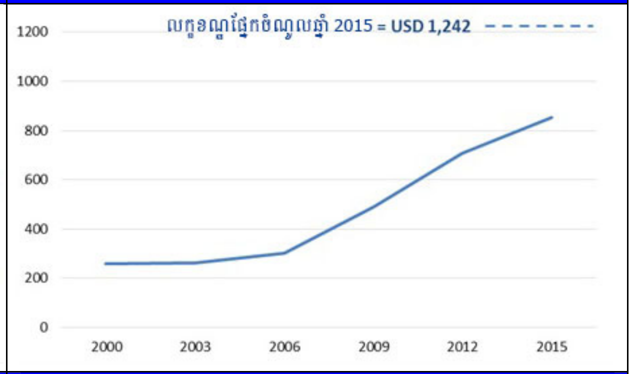

៣. កម្ពុជាបានសម្រេចលើសសន្ទស្សន៍ស្តីពីធនធានមនុស្ស

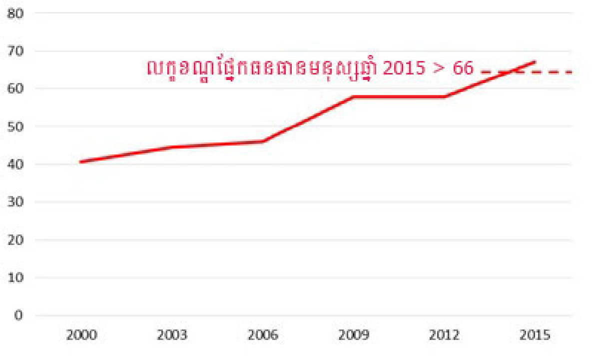

៤. កម្ពុជាជិតសម្រេចបានសន្ទស្សន៍ស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច

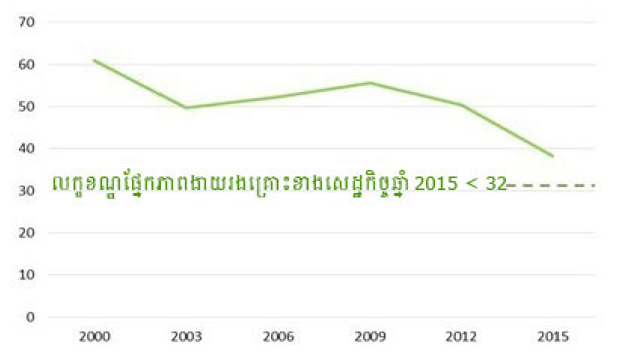

ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ តាមរយៈទិន្នន័យឆ្នាំ ២000-២០១៥

ជាទូទៅ ដើម្បីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ប្រទេសនីមួយៗត្រូវសម្រេចលក្ខខណ្ឌ ២ ក្នុងចំណោម ៣ និងរក្សាលទ្ធផលទាំងនេះឱ្យបាន ២ សម័យកាលជាប់ៗគ្នានៃកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យរបស់គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ សម័យប្រជុំប្រព្រឹត្តទៅរៀងរាល់ ៣ ឆ្នាំម្តង ហើយសម័យប្រជុំបន្ទាប់នឹងប្រព្រឹត្តនាឆ្នាំ ២០១៨ នេះ ។ ការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ទាមទាររយៈពេលយូរ ដើម្បីធានាចីរភាពនៃវឌ្ឍនភាព និងដើម្បីទប់ស្កាត់នូវហានិភ័យដែលអាចបង្កដោយសារការធ្លាក់ថយក្រោយនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ ជាដំបូង គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការអំពីការបំពេញលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ហើយរៀបចំបញ្ជីបេក្ខភាពប្រទេសត្រៀមឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ព្រមទាំងតាមដានរាល់ ៣ ឆ្នាំម្តង (ការ

ពិនិត្យបន្ទាប់នៅឆ្នាំ ២០១៨) សម្រាប់ប្រទេសដែលស្ថិតក្នុងបញ្ជី ។ បន្ទាប់មក តម្រូវរយៈពេល ៣ ឆ្នាំបន្ថែមទៀត ដើម្បីប្រទេសដែលជាបេក្ខភាពរៀបចំខ្លួនក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចជាផ្លូវការ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី បន្ទាប់ពីប្រទេសមួយសម្រេចជាផ្លូវការក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច រយៈពេលអន្តរកាលនឹងត្រូវផ្តល់ដើម្បីកំណត់លទ្ធភាពស្វែងរកការគាំទ្រ និងការអនុគ្រោះផ្សេងៗ ដែលប្រទេសនោះធ្លាប់ទទួលបាន ក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងទី ២.១ ការឆ្លងផុតជាផ្លូវការពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ត្រូវចំណាយពេល ៦ ឆ្នាំ ។ ប៉ុន្តែ ការបាត់បង់អត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសម្បទានដែលធ្លាប់ទទួលបានក្នុងពេលជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច អាចអូសបន្លាយរហូតដល់ ៩ ឆ្នាំ ។

តារាងទី ២.១: ដំណើរការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

ឆ្នាំទី០- ឆ្នាំទី ១ ការពិនិត្យ ៣ ឆ្នាំម្តង របស់គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍	គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ពិនិត្យវឌ្ឍនភាព និងបញ្ជាក់អំពីលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ (របកគំហើញលើកទី ១)
ឆ្នាំទី០- ឆ្នាំទី ៣	ការវាយតម្លៃរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ត្រៀមលក្ខណៈឡើងឋានៈ
ឆ្នាំទី ៣ (កិច្ចប្រជុំបន្ទាប់នៃគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍)	គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍បញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ (របកគំហើញលើកទី ២) និងផ្តល់អនុសាសន៍ស្តីពីការឡើងឋានៈទៅក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ (អនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ)
ឆ្នាំទី៣- ឆ្នាំទី ៦	ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍អន្តរកាលសម្រាប់ការឆ្លងផុតពីប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច
ឆ្នាំទី ៦	ការឡើងឋានៈផ្លូវការ និងចាប់ផ្តើមមានប្រសិទ្ធភាពបន្ទាប់ពីបំពេញលក្ខខណ្ឌ ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល
បន្ទាប់ពីឆ្នាំទី ៦	ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍អន្តរកាល (តាមដានដោយគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍) ដើម្បីធានាបាននិរន្តរភាព

ស្ថានភាពកម្ពុជាក្នុងការសម្រេចលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

ទោះបីកម្ពុជាសម្រេចលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ក្នុងកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យ នាឆ្នាំ ២០១៨ នេះ កម្ពុជាត្រូវការរយៈពេលរហូតដល់ឆ្នាំ ២០២៤ ទន្ទឹមនឹងរយៈពេលអន្តរកាល ៣ ឆ្នាំបន្ថែមទៀត ។

កម្ពុជាអាចមិនសម្រេចបានលក្ខខណ្ឌស្តីពីប្រាក់ចំណូល សម្រាប់ពិនិត្យក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ នេះ ដោយសារគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍បានប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលមធ្យម ឆ្នាំ ២០១១-២០១៣ សម្រាប់ពិនិត្យក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ។ ទោះបីប្រើប្រាស់ទិន្នន័យឆ្នាំ ២០១៤-២០១៦ ក៏ប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រជាជនម្នាក់អាច

មានត្រឹមប្រមាណ ១ ១០០ ដុល្លារ ប៉ុណ្ណោះ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ពិន្ទុនៃភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា បានកាត់បន្ថយប្រមាណ ១២,២ ពិន្ទុ ពី ៥០,៥ មក ៣៨,៣ ហើយបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាត្រូវកាត់បន្ថយ ៦,៣ ពិន្ទុ បន្ថែមទៀត ឱ្យមកត្រឹម ៣២ ពិន្ទុ ដើម្បីសម្រេចលក្ខខណ្ឌនេះ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ។

គួរបញ្ជាក់ថា លក្ខខណ្ឌភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានចែកចេញជា ៣ អនុសន្ទស្សន៍ (គំនូរទី ២.៣ ខាងក្រោម) គឺ ÷ ក)ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាជន (ចំនួនប្រជាជននៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងចំនួនប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ) ខ)រចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច (លក្ខណៈប្រមូលផ្តុំនៃការនាំចេញទំនិញ និងចំណែករបស់វិស័យកសិកម្ម, ព្រៃឈើ និងជលផល) និង គ)ហានិភ័យនៃគ្រោះធម្មជាតិ និងពាណិជ្ជកម្ម ។ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៩ ការកាត់បន្ថយហានិភ័យផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម គឺជាកត្តាចម្បងក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលក្ខខណ្ឌភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ។

គំនូរទី ២.២ : សន្ទស្សន៍នៃភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច

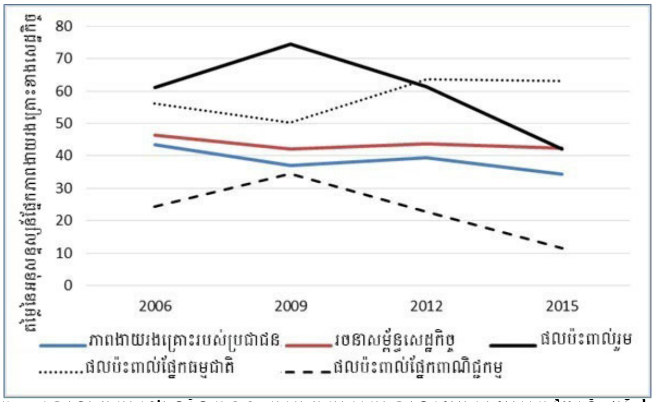

ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៥

អាទិភាពគោលនយោបាយសម្រាប់កម្ពុជាឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

អនុសន្ទស្សន៍ផ្នែកភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាជន នឹងមិនអាចមានវឌ្ឍនភាពឆាប់រហ័ស ដោយចំនួនប្រជាជន និងចម្ងាយទៅកាន់ទីផ្សារនៅមានគម្លាតខ្លាំង ។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីសម្រេចបានលក្ខខណ្ឌភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់ឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តពង្រីក និងធ្វើឱស្សាហូបនីយកម្មវិស័យកម្មន្តសាល និងសេវាកម្ម, ធ្វើពិពិធកម្មការនាំចេញ និងទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្ម និងត្រៀមដោះស្រាយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយនានា ។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីការគាំទ្រ និងភាពអនុគ្រោះផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

ដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើ ដោយកម្ពុជាសម្រេចបានលក្ខខណ្ឌផ្នែកធនធានមនុស្ស ការបន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលក្ខខណ្ឌស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច គឺជាកម្លាំងចលករ ដើម្បីកម្ពុជាក្លាយជាបេក្ខភាពក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច នាឆ្នាំ ២០១៨ នេះ ហើយបន្ទាប់មក អាចឆ្លងផុតជាផ្លូវការ

ពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច នាឆ្នាំ ២០២៤ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កម្ពុជាក៏មានលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការសម្រេចលក្ខខណ្ឌ ២ ក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌទាំង ៣ នាឆ្នាំ ២០២១ ហើយអាចឆ្លងផុតជាផ្លូវការ ពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច យ៉ាងយូរត្រឹមឆ្នាំ ២០២៧ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី រយៈពេលអន្តរកាលនឹងផ្តល់ឱ្យកម្ពុជាបន្តទទួលអត្ថប្រយោជន៍ និងភាពអនុគ្រោះផ្សេងៗបន្តទៀត នៅក្រោយឆ្នាំ ២០២៧ ។

ផលប៉ះពាល់បន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

បន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ការពិនិត្យតាមដាននៅតែបន្តអនុវត្ត ហើយផែនការអន្តរកាលសម្រាប់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ត្រូវបានរៀបចំឡើង និងអនុវត្ត ដើម្បីសម្របខ្លួនទៅនឹងការកាត់បន្ថយបន្តិចម្តងៗ នៃការផ្តល់ការគាំទ្រនានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត ដែលធ្លាប់បានផ្តល់ឱ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។ ដោយឡែក បន្ទាប់ពីការឡើងឋានៈកម្ពុជាមិនអាចបន្តទទួលការគាំទ្រនានា តាមរយៈវិធានការពិសេសអន្តរជាតិដែលអង្គការសហប្រជាជាតិធ្លាប់ផ្តល់ឱ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច បន្ទាប់ពីបានឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

ការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច អាចមានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា ពិសេសជាមួយសហភាពអឺរ៉ុប ដែលតម្រូវឱ្យចរចា និងបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មថ្មីរវាងកម្ពុជា និងសហភាពអឺរ៉ុប ដូចជាៈ ១) កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម ដែលផ្តល់ការអនុគ្រោះពន្ធ (ដូចធ្លាប់អនុវត្តនៅម៉ាលឌីវ) និងកូតាសម្រាប់នាំចេញមុខទំនិញជាក់លាក់ ឬ ២) កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី ដែលផ្តល់ការអនុគ្រោះស្រដៀងគ្នានឹងការអនុគ្រោះ ដែលផ្តល់ឱ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ដូចបានធ្លាប់អនុវត្តជាមួយសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ឆ្នាំ ២០១៦ ។ ដោយឡែក ពាណិជ្ជកម្មជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក និងជប៉ុន ក្នុងរយៈពេលរហូតដល់ការឆ្លងផុតជាផ្លូវការពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច សម្រាប់ត្រៀមខ្លួនចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់តំបន់ ។

ផលប៉ះពាល់លើភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា បន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច

បញ្ហារបស់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្ម គឺភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា ពិសេសជាមួយប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា និងបង់ក្លាដេស ដែលជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច និងមានទីផ្សារនាំចេញស្រដៀងគ្នានឹងកម្ពុជា ។ ទិន្នន័យឆ្នាំ ២០១៥ នៃរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរបស់គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ បានបង្ហាញថា មីយ៉ាន់ម៉ា និងបង់ក្លាដេស សុទ្ធតែមានកម្រិតប្រាក់ចំណូល និងភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ចល្អប្រសើរជាងកម្ពុជា ហើយអាចឈានទៅសម្រេចលក្ខខណ្ឌក្នុងការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចទន្ទឹមនឹងកម្ពុជាដែរ ។ ក្នុងន័យនេះ បន្ទាប់ពីឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មជាមួយមីយ៉ាន់ម៉ា និងបង់ក្លាដេស គឺជាអាទិភាពខ្ពស់របស់កម្ពុជា ។

លេខរៀង	ចំណូលជាតិសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ៗ (ដុល្លារអាមេរិក) (លក្ខខណ្ឌ > ១ ២៤២ដុល្លារអាមេរិក)	ផ្នែកធនធានមនុស្ស (លក្ខខណ្ឌ > ៦៦ ពិន្ទុ)	ភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច (លក្ខខណ្ឌ < ៣២ ពិន្ទុ)
១	ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា- ១ ០៦៣	ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា- ៧២,៧	ប្រទេសបង់ក្លាដេស- ២៥,១
២	ប្រទេសបង់ក្លាដេស- ៩២៦	ប្រទេសកម្ពុជា- ៦៧,២	ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា- ៣៣,៧
៣	ប្រទេសកម្ពុជា- ៨៥២	ប្រទេសបង់ក្លាដេស- ៦៣,៨	ប្រទេសកម្ពុជា- ៣៨,៣

ប្រភពពី៖ UNDESA LDC Handbook ឆ្នាំ ២០១៥ (ទំព័រទី ៦៨)

ទិសដៅអាទិភាពរបស់កម្ពុជា

កម្ពុជាអាចឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចក្នុងរង្វង់ ១០ ឆ្នាំខាងមុខ និងត្រូវប្រឈមនឹងភាពលំបាក និងភាពស្មុគស្មាញជាច្រើន ដែលតម្រូវឱ្យមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមលើលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទាំង ៣ ឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងគ្រប់គ្រងកិច្ចការពាក់ព័ន្ធ ដូចជាការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការកែទម្រង់តាមវិស័យ ដើម្បីធានាការឆ្លងផុតដោយជោគជ័យពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច និងអាចសម្របតាមបរិការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ថ្មី ។ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ ខាងមុខ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក៏ដូចជាកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អាចមានការប្រែប្រួល ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចពិនិត្យការគាំទ្ររបស់ខ្លួនឡើងវិញ, អាចសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា ឬអាចស្នើបន្ថែមថវិកាបដិភាគ ឬប្តូរពីហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងទៅជាហិរញ្ញប្បទានកម្ចី ។ ដោយឡែក ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយសហភាពអឺរ៉ុបអាចប្រែប្រួល ប៉ុន្តែអាចបន្តផ្តល់ភាពអនុគ្រោះ ។

ទោះបីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពិនិត្យការគាំទ្ររបស់ខ្លួនឡើងវិញ ការបន្តឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចទន្ទឹមនឹងការប្តេជ្ញាសកលក្នុងក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ គឺជាកាលានុវត្តភាព សម្រាប់កម្ពុជាបន្តពង្រឹងការកៀរគរធនធានហិរញ្ញប្បទាន និងវិភាជប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ស្របតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។

ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាការឆ្លងផុតពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច (ដែលផ្តោតសំខាន់លើការបង្កើនប្រាក់ចំណូល, ការពង្រឹងវិស័យសុខាភិបាល និងអប់រំ, ការកែទម្រង់វិស័យឧស្សាហកម្ម និងកសិកម្ម, និងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម) នឹងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តប្តេជ្ញាអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងសកល ព្រមទាំងបន្តគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងទិសដៅគាំទ្រផ្ទាល់ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច, ការពង្រឹងស្ថាប័ន និងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ។ លើសពីនេះ កម្ពុជានឹងបន្តទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ឱ្យអស់លទ្ធភាពពីការគាំទ្រនិងការអនុគ្រោះក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិ ដែលផ្តល់ឱ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

ជំពូក ៣
ការវិវត្តនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

ក្នុងបណ្តាទស្សវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសរាប់ពាន់លានដុល្លារបានចូលរួមគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការពង្រឹងសមត្ថភាពជាតិ និងកែលម្អបរិស្ថានធុរកិច្ច និងសុខុមាលភាពសង្គម ។ ផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងការកែទម្រង់ឥតឈប់ឈរ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដឹកនាំការអភិវឌ្ឍប្រទេស ដោយបានសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន និងភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានផ្តល់ភាពងាយស្រួល ដើម្បីក្រសួងនិងស្ថាប័នកៀរគរធនធាន សម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍជាតិ ។

ជំពូកនេះបង្ហាញពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា ដោយបានវិភាគអំពីទម្រង់, លក្ខខណ្ឌ និងការប្រែប្រួលសំខាន់ៗនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ការវិភាគនេះក៏ពិនិត្យផងដែរ អំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ពិសេសលើការបើកផ្តល់ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ និងរំលេចអំពីយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីសម្រេចលទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសនៅកម្ពុជា ត្រូវបានបែងចែកជា ៣ ប្រភេទ គឺ ÷ ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង, កម្ចីសម្បទាន និងធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ គំនូរទី ៣.១ បង្ហាញថា ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានបានកើនពី ៩៧៩ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ដល់ ១ ៣៥០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។ គួរកត់សម្គាល់ថា ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានបានកើនលឿនចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៨ ។ ហិរញ្ញប្បទានបានកើនខ្ពស់បំផុត ប្រមាណ ១ ៥០០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ប៉ុន្តែ បានធ្លាក់ចុះបន្តិចមកត្រឹម ១ ៤៥០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ និង ១ ២៧០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ។ ការព្យាករណ៍ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ (គិតបញ្ចូលគម្រោងដែលគ្រោងអនុវត្ត ១៤,២ លានដុល្លារ) មាន ១ ៣៥០ លានដុល្លារ ។

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានបានចាប់កើនឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ដោយសារកំណើនហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ប៉ុន្តែ ហិរញ្ញប្បទានបានកើនខ្ពស់បំផុត ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ដោយសារកំណើនកម្ចីសម្បទាន ។ កម្ចីសម្បទានបន្តកើនដល់ឆ្នាំ ២០១៣ ហើយបានធ្លាក់ចុះពី ៥៨៣ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ មកត្រឹម ៤២០

លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ។ ដោយឡែក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ កម្ចីសម្បទានបានកើនឡើងជាថ្មី ដល់ ៥២៦ លានដុល្លារ ដែលនាំឱ្យហិរញ្ញប្បទានសរុបបានកើនឡើងម្តងទៀត ក្នុងអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំ ប្រមាណ ៩% ។

ទោះបីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងពុំមានការប្រែប្រួលខ្លាំងក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១២-២០១៧ ក៏ដោយ ក៏ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានធ្លាក់ចុះពី ២៥០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ មកត្រឹម ២១១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ក្នុងពេលដែលហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងបានកើន ៥០ លានដុល្លារ ពោលគឺបានកើនឡើងប្រមាណ ១០% ធៀបនឹងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងឆ្នាំ ២០១៦ ។

គំនូសទី ៣.១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

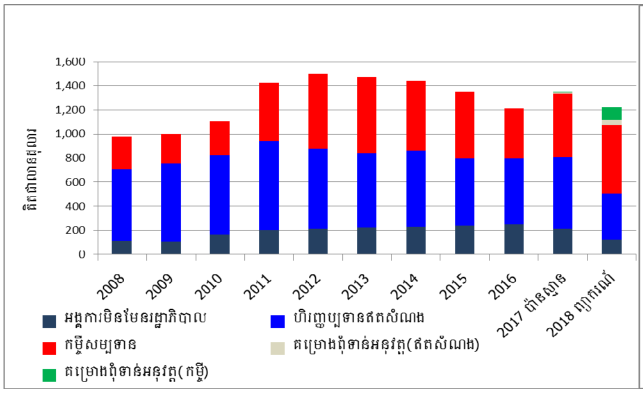

គំនូសទី ៣.២ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និង អនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស ឆ្នាំ ២០០៧-២០១៧

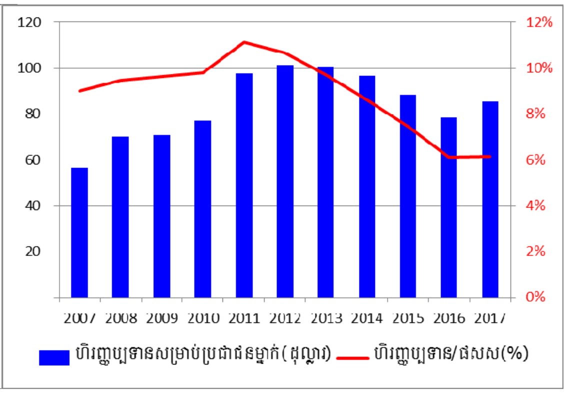

ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសបានរួមចំណែកមួយផ្នែកដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អនុបាតធនធានក្រៅប្រទេស ធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផ.ស.ស) បានធ្លាក់ចុះពី ១០% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ មកត្រឹម ៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ (គំនូសទី ៣.២) ដោយសារ ផ.ស.ស បានកើនលឿនជាងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់មានប្រមាណ ៩០ ដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការបានដើរតួនាទីសំខាន់ សម្រាប់កម្ពុជាត្រៀមខ្លួនក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាលសម្រាប់ចាកចេញពីឋានៈប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ពីព្រោះរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខមួយចំនួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ។

ផ្អែកតាមចំណាត់ថ្នាក់អភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេស កំណើននៃកម្ចីសម្បទានរបស់កម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ អាចបញ្ជាក់ថា កម្ពុជាមិនសូវមានឱកាសទទួលហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងតាមទំហំដូចធ្លាប់បានទទួលកន្លងមកឡើយ នៅពេលដែលកម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ។ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង ទិន្នន័យបានបង្ហាញថា ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងបន្តរក្សាទំហំនឹងនរ ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនៃកម្ចីសម្បទាន ។ ប្រការដែលបានក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប តាមប្រព័ន្ធចំណាត់ថ្នាក់របស់ធនាគារពិភពលោក

អាចធ្វើឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ពីហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងទៅជាកម្ចីសម្បទាន ។ ប៉ុន្តែ ការឡើងចំណាត់ថ្នាក់នេះមិនជះឥទ្ធិពលដល់ការទទួលហិរញ្ញប្បទានអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា (ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងអត្ថប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្ម) ក្នុងឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួចឡើយ ។ ការបន្តឋានៈជាប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច តាមប្រព័ន្ធចំណាត់ថ្នាក់របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងផ្តល់លទ្ធភាពដល់កម្ពុជាបន្ថែមទៀត ដើម្បីកៀរគរធនធានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គាំទ្រកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

តារាងទី៣.១ បង្ហាញអំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ។ ការបើកផ្តល់ធនធានរបស់ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ (លើកលែងកម្ចីពីមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម) និងធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គឺជាហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ការបើកផ្តល់របស់ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិបានកើន ១៣ លានដុល្លារ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ ការបើកផ្តល់របស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិបានកើនប្រមាណ ១១០ លានដុល្លារ ក្នុង ចន្លោះឆ្នាំ ២០១៦-២០១៨ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ មានប្រភពមកពីដៃគូទ្វេភាគី ។ ជាក់ស្តែង ជប៉ុន, អាមេរិក, អូស្ត្រាលី និងកូរ៉េ បានបើកផ្តល់ធនធានប្រមាណ ២៥០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៥-២០១៨ ។

ពិនិត្យជារួម ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ បានកើនឡើង ដោយសារកំណើនបើកផ្តល់របស់ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ, ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៃទ្វីបអឺរ៉ុប និងជប៉ុន ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបារាំង គឺជាដៃគូសំខាន់ដែលបានបើកផ្តល់ ១៩%នៃធនធានសរុប ។ រីឯជប៉ុនបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានប្រមាណ ១/១០ នៃធនធានសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។ ទោះបីការបើកផ្តល់របស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ បានធ្លាក់ចុះបន្តិច ក៏សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិននៅតែជាដៃគូសំខាន់ ដែលបានបើកផ្តល់ ២២៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១៧% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ប៉ាន់ស្មាន	2018 ព្យាករណ៍

ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ											
Total Programmes	118.8	148.9	114.0	89.5	88.1	-	107.2	93.7	93.4	-	-
Total Own Funds	73.2	101.8	73.9	56.5	53.7	49.8	53.9	47.2	63.2	76.3	57.0
ដៃគូពហុភាគី											
World Bank	41.7	60.4	56.9	73.8	66.0	35.5	50.6	17.6	20.1	39.7	54.2
Asian Development Bank	145.7	89.4	75.4	126.9	82.0	171.4	129.8	137.2	109.9	146.0	181.2
GAVI Alliance	-	1.7	3.6	6.7	4.9	10.7	5.5	19.0	10.2	10.9	9.2
Global Fund	38.6	46.5	61.2	60.2	20.1	45.4	54.6	33.3	28.2	71.7	-
សរុប	**299.2**	**299.7**	**270.9**	**324.1**	**226.8**	**312.8**	**294.4**	**254.3**	**231.5**	**344.6**	**301.6**
សហភាពអឺរ៉ុប											
European Commission	48.4	49.4	32.9	61.0	41.6	36.6	70.3	55.8	56.0	59.8	26.7
Czech Republic	0.0	-	-	-	-	-	1.2	1.2	1.3	1.2	-
France	29.8	25.4	22.4	19.5	24.8	17.8	59.5	63.3	31.9	103.3	40.6
Germany	36.6	27.9	35.3	43.7	44.6	34.3	29.8	25.8	48.4	36.5	29.7
Ireland		0.7	0.7	0.7	0.3	1.2	0.7	0.6	0.6	1.3	1.3
Sweden	15.9	22.8	24.7	28.6	30.2	33.8	33.0	21.8	30.1	20.3	13.0
United Kingdom	29.6	32.6	24.7	34.2	28.2	13.7	0.1	0.2	1.6	2.3	0.3
Other EU Member States	30.7	41.9	52.0	48.3	18.2	9.9	6.0				
សរុប	**191.0**	**200.7**	**192.7**	**236.1**	**187.9**	**147.3**	**200.6**	**168.7**	**169.8**	**224.6**	**111.6**
ដៃគូទ្វេភាគីដទៃទៀត											
Australia	49.1	47.8	63.4	78.2	79.5	59.3	64.9	55.9	51.9	56.3	41.3
Canada	11.5	16.7	12.8	18.5	20.5	11.8	5.7	3.8	3.0	1.6	0.7
China	95.4	114.7	154.1	332.0	460.7	436.6	347.8	339.4	265.3	223.5	251.4
Japan	126.4	134.0	140.0	114.4	172.3	130.8	111.4	110.4	119.7	126.4	168.0
New Zealand	2.8	2.3	5.2	4.4	3.8	3.2	6.0	4.9	4.0	5.3	5.5
Republic of Korea	33.0	15.8	35.2	45.3	46.2	50.1	80.3	61.7	31.9	51.2	24.6
Switzerland	3.9	3.0	3.1	4.5	4.3	7.8	11.8	13.0	15.8	13.8	10.0
United States of America	55.7	56.9	63.3	64.4	85.0	93.5	91.6	101.0	71.1	76.0	35.7
សរុប	**377.6**	**391.3**	**477.2**	**661.8**	**872.3**	**793.1**	**719.6**	**690.0**	**562.6**	**554.2**	**537.2**
NGOs (ធនធានផ្ទាល់)	110.8	108.5	165.0	200.7	212.3	220.8	230.7	237.7	250.3	211.3	122.7
គម្រោងពុំទាន់អនុវត្ត										14.2	147.2
សរុប	**978.5**	**1000.2**	**1105.8**	**1422.6**	**1499.2**	**1473.9**	**1445.2**	**1350.7**	**1214.2**	**1348.9**	**1220.3**

តារាងទី ៣.១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ (លានដុល្លារ)

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

ការអភិវឌ្ឍជាអភិក្រមទូលំទូលាយ ។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីរំលេចអំពីកិច្ចការរួមគ្នារវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានត្រូវបានវិភាជតាមវិស័យ និងអនុវិស័យអាទិភាព ដូចមានចែងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែលអាចឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

តារាងទី ៣.២ បង្ហាញអំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ វិស័យសង្គមកិច្ចបានទទួលហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងវិស័យដទៃ ស្មើ ៣៩% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ហើយបន្ទាប់មកគឺវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ២៩%, វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ១៩% និងអន្តរវិស័យ ១៣% ។

តារាងទី ៣.២ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 បាន់ស្មាន	2018 ព្យាករណ៍
វិស័យសង្គមកិច្ច											
សុខាភិបាល	136.7	161.8	211.4	205.3	203.0	203.2	204.8	203.7	209.3	213.8	102.0
អប់រំ	100.5	95.5	115.6	154.6	135.3	140.4	167.1	174.9	171.3	148.2	90.3
ហ៊ីវ/ អេដស៍	57.9	56.3	46.4	69.4	33.5	34.7	45.8	30.2	23.2	32.2	6.4
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	51.7	54.5	58.9	138.2	136.4	81.1	84.8	98.6	65.9	53.9	36.5
សរុប	**346.8**	**368.1**	**432.3**	**567.5**	**508.2**	**459.4**	**502.5**	**507.4**	**469.7**	**448.1**	**235.2**
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច											
កសិកម្ម	46.1	80.9	90.4	144.9	185.4	184.4	218.1	171.0	142.0	181.7	173.9
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	56.8	64.4	67.8	48.6	81.3	77.0	85.5	93.6	67.6	74.8	73.9
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	24.5	11.1	9.0	13.4	11.4	11.1	3.2	4.5	5.3	18.3	1.3
សេវាកម្មធនាគារ និងធុរកិច្ច	44.9	12.8	30.9	73.1	4.0	43.8	14.3	27.0	14.0	14.8	4.5
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	4.5	16.1	10.9	2.7	11.9	0.3	6.6	7.4	6.0	12.1	24.1
សរុប	**176.8**	**185.3**	**209.0**	**282.7**	**294.0**	**316.6**	**327.7**	**303.5**	**234.9**	**301.7**	**277.7**
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ											
ដឹកជញ្ជូន	161.9	180.3	184.7	271.2	383.6	379.0	309.4	286.8	164.3	216.6	226.3
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	25.5	17.3	24.4	36.1	52.3	59.3	63.7	37.8	39.0	75.7	37.5
ថាមពល និងអគ្គិសនី	32.8	21.7	41.5	57.3	66.7	59.9	66.5	54.8	138.8	88.6	136.1
ព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	7.1	7.5	1.8	0.2	1.3	3.0	10.8	5.0	12.5	0.9	-
សរុប	**227.3**	**226.8**	**252.4**	**364.8**	**503.9**	**501.2**	**450.4**	**384.4**	**354.6**	**381.8**	**399.9**
អន្តរវិស័យ											
យេនឌ័រ	5.5	5.2	6.0	6.4	8.7	9.8	8.5	6.1	6.4	3.8	2.3
ទេសចរណ៍	5.0	6.0	4.0	2.2	0.8	0.7	0.6	1.8	1.4	17.2	9.8
បរិស្ថាន និងចីរភាព	16.7	11.5	36.8	18.1	14.2	24.3	26.8	33.1	29.5	19.0	16.5
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	-	9.1	5.3	5.9	7.3	8.8	7.0	7.7	8.1	11.3	14.5
វប្បធម៌ និងសិល្បៈ	6.3	5.9	6.2	4.3	4.6	4.6	5.5	6.2	3.8	4.6	39.7
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	118.5	126.0	113.5	111.9	100.7	117.7	84.3	77.8	101.7	83.1	53.1
ការគាំទ្រថវិកា និងជញ្ជីងទូទាត់	21.9	20.5	0.3	0.3	14.8	-	-	-	-	-	-
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	16.0	11.1	14.8	25.5	25.0	19.3	25.2	14.8	1.3	0.3	-
សរុប	**189.9**	**195.3**	**186.9**	**174.6**	**176.1**	**185.2**	**157.9**	**147.5**	**152.2**	**139.3**	**135.9**
ផ្សេងៗ	37.5	24.6	25.1	32.9	17.0	11.6	6.9	7.8	2.9	63.8	24.5
គម្រោងពុំទាន់អនុវត្ត										14.2	147.2
សរុប	**978.3**	**1,000.1**	**1,105.7**	**1,422.5**	**1,499.2**	**1,474. 0**	**1,445.4**	**1,350.6**	**1,214.3**	**1,348.9**	**1,220.4**

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ហិរញ្ញប្បទានសរុបបានកើន ៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារការកើនឡើងនៃការបើកផ្តល់ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ ជាក់ស្តែង ហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចបានកើនពី ២៣៥ លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដល់ ៣០២ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ដោយសារកំណើនហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យកសិកម្ម, សេវាកម្មធនាគារ និងធុរកិច្ច និងនគរូបនីយកម្ម ។ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ ហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធពុំមានភាពនឹងនរ ដោយសារគម្រោងវិនិយោគធំៗមួយចំនួនបាន

បញ្ចប់ការដ្ឋានសាងសង់ ។ បន្ទាប់ពីបានកើនខ្ពស់បំផុតក្នុងឆ្នាំ ២០១២ (៥០៤ លានដុល្លារ) ហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបានធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៣៥៥ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ហើយបានកើនឡើងសារជាថ្មីដល់ ៣៨២ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ និង ៤០០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ដោយសារកំណើនហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យដឹកជញ្ជូន, ថាមពល និងវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។

ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៥-២០១៦ ហិរញ្ញប្បទានសរុបបានធ្លាក់ចុះ ១០% ហើយការបើកផ្តល់តាមវិស័យក៏មានការធ្លាក់ចុះដែរ ។ ទោះបីហិរញ្ញប្បទានបានកើនឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែ ទំហំហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច និងអន្តរវិស័យពុំបានកើនឡើងឡើយ ហើយតាមការព្យាករណ៍ ទំហំហិរញ្ញប្បទានក្នុងវិស័យទាំងពីរនេះនឹងបន្តធ្លាក់ចុះ ។

និន្នាការសំខាន់ៗនៃការបើកផ្តល់កម្ចីសម្បទាន ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨

ទន្ទឹមនឹងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងមានទំហំនឹងនរ កំណើននៃកម្ចីសម្បទានបាននាំឱ្យហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសរុប ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ កើនឡើង ។ តារាងទី ៣.៣ បង្ហាញពីនិន្នាការសំខាន់ៗនៃការបើកផ្តល់កម្ចីសម្បទានតាមវិស័យ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ កម្ចីសម្បទានមាន ៤២០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤៤% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប (មិនរាប់បញ្ចូលធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ។ ដោយគិតបញ្ចូលគម្រោងដែលគ្រោងអនុវត្ត កម្ចីសម្បទានបានកើនដល់ ៥២៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ដោយសារការបើកផ្តល់របស់សាធារណរដ្ឋបារាំងក្នុងវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ ៤៥ លានដុល្លារ និងឧស្សាហូបនីយកម្ម និងការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ១៥ លានដុល្លារ ។ ជារួម កម្ចីសម្បទាននឹងបន្តកើនដល់ ៦១% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ដោយសារកម្ចីសម្បទានកើនឡើងខ្ពស់ក្នុងវិស័យកសិកម្ម, ថាមពល និងអគ្គិសនី ។

ក្នុងវិស័យទាំង ៧ ដែលទទួលកម្ចីសម្បទាន, វិស័យសំខាន់ ៤ គឺវិស័យដឹកជញ្ជូន, វិស័យកសិកម្ម, វិស័យថាមពល និងវិស័យទឹកស្អាត បានទទួលធនធានប្រមាណ ៨៦% នៃធនធានសរុបឆ្នាំ ២០១៤ ប៉ុន្តែអាច នឹងធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៨០% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ក្នុងពេលដែលមានវិស័យ ៩ ទៀតក៏បានទទួលកម្ចីសម្បទាន ។ ដោយកម្ចីសម្បទានបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តអនុវត្តយ៉ាងម៉ត់ចត់នូវយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពី ការគ្រប់គ្រងបំណុល ដោយតម្រង់ទិសការប្រើប្រាស់ធនធាននេះសម្រាប់គាំទ្រគម្រោង និងវិស័យអាទិភាព ។

តារាងទី ៣.៣ ការបើកផ្តល់កម្ចីសម្បទានតាមវិស័យឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	2014	2015	2016	2017	2018	សរុប
ដឹកជញ្ជូន	270.5	263.8	130.0	177.4	200.9	1,042.6
កសិកម្ម	143.2	107.9	79.1	105.2	161.9	597.3
ថាមពល និងអគ្គិសនី	44.5	48.7	133.5	80.3	132.3	439.3
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	42.8	17.5	14.9	58.2	41.5	175.0

អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	29.1	39.8	6.2	18.6	26.6	120.3
អប់រំ	9.1	20.4	10.7	7.5	24.0	71.7
សេវាកម្មធនាគារ និងធុរកិច្ច	5.0	22.2	9.0	8.2	15.0	59.4
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	0.6	0.7	2.8	8.1	46.7	58.8
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	20.3	27.5	-	-	-	47.8
សុខាភិបាល	9.6	0.0	7.5	6.2	10.6	33.9
ទេសចរណ៍	0.0	0.9	0.5	16.2	8.2	25.7
ព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	8.5	4.9	12.0	-	-	25.3
អភិបាលកិច្ច	-	-	14.4	0.4	1.9	16.6
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	-	-	-	14.6	2.0	16.6
បរិស្ថាន និងការអភិរក្ស	-	-	-	-	1.5	1.5
ផ្សេងៗ	-	0.8	-	24.9	-	25.7
សរុប	**583.1**	**555.1**	**420.6**	**525.8**	**672.9**	**2,757.5**

ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

ដោយសារសមាសភាគនៃហិរញ្ញប្បទានមានការប្រែប្រួល ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨ ទម្រង់នៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍនក៏មានការផ្លាស់ប្តូរផងដែរ ។ ក្នុងរយៈពេលនៃរបាយការណ៍នេះ ដៃគូបានប្រើប្រាស់ទម្រង់ ៤ ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ខ្លួន ។ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិនិយោគ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសបានក្លាយហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ ដោយសារការគាំទ្រវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព សម្រាប់គាំទ្រការកែទម្រង់ និងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ។ ដោយឡែក ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ដោះស្រាយគ្រោះមហន្តរាយ ក្នុងពេលដែលហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ទ្រទ្រង់ថវិកា ត្រូវបានផ្តល់ស្ទើរទាំងស្រុង សម្រាប់គាំទ្រវិស័យអប់រំ ។

គំនូរទី ៣.៣ បង្ហាញថា ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៨ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិនិយោគមានទំហំធំជាងគេ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិនិយោគបានបន្តកើនឡើងរហូតដល់ ១ ០០០ លានដុល្លារ ដោយសារការកើនឡើងនៃកម្ចីសម្បទានពីសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ។

គំនូរទី ៣.៣ ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៨

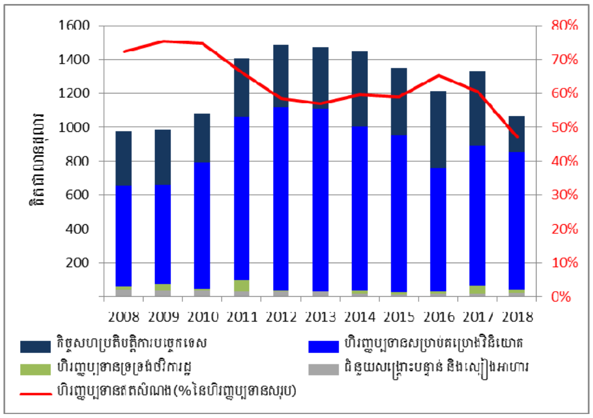

រីឯកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសបានរក្សាទំហំនឹងនរ ប្រមាណ ៣២១ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កំណើនកម្ចីសម្បទានក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ និងឆ្នាំ ២០១៨ បាននាំឱ្យអនុបាតនៃហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ធៀបនឹងហិរញ្ញប្ប-

ទានសរុប ធ្លាក់ចុះពី ៣៨% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ មកត្រឹម ៣៣% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧-២០១៨ ។ គំនូសខ្សែបន្ទាត់ក្រហមក្នុងគំនូរទី ៣.៣ បង្ហាញថា ទំហំហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ធៀបនឹងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសរុប បានធ្លាក់ចុះពី ៧២% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ មក ៦១% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។

ការតម្រឹមហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាទិភាពជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ជាច្រើនជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងគោលដៅតម្រឹមហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាទិភាពជាតិ ។ ជាក់ស្តែង គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (គ.ជ.ទ/ក.អ.ក) ដែលជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចការសម្របសម្រួលហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ បានដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ទ្វេភាគីជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីតម្រឹមធនធានសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយនឹងអាទិភាពដែលមានចែងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ។

គំនូរទី ៣.៤ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

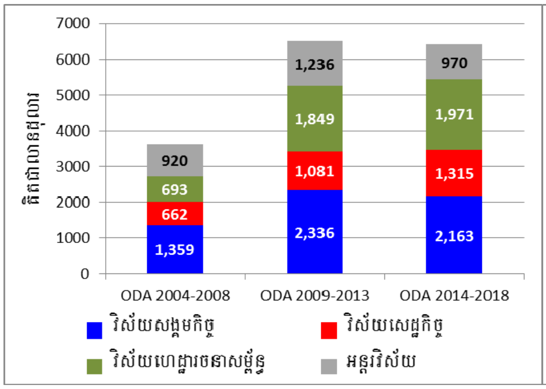

គំនូរទី៣.៥ ការតម្រឹមហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

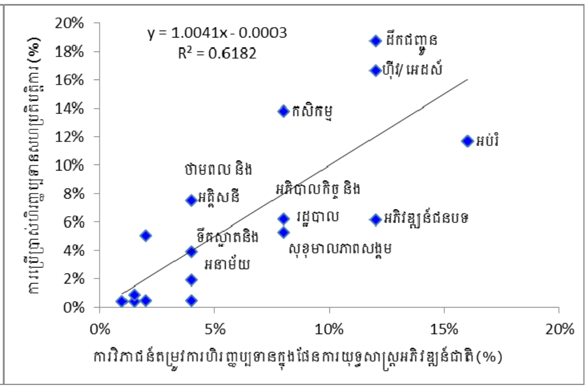

គំនូរទី៣.៤ បង្ហាញអំពីតម្រូវការ និងការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ លទ្ធផលបង្ហាញថា ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ៦ ៤២០ លានដុល្លារ ត្រូវបានបើកផ្តល់សម្រាប់គាំទ្រផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ដែលត្រូវការធនធានរហូតដល់ ៧ ៩៨០ លានដុល្លារ ។

វិស័យថាមពល, វិស័យកសិកម្ម និងវិស័យដឹកជញ្ជូន បានទទួលធនធានលើសពីតម្រូវការ ៦០%, ៨៦% និង ៣២% (គំនូរទី ៣.៥) ។ រីឯវិស័យដទៃទៀត ដូចជាវិស័យអប់រំបានទទួលហិរញ្ញប្បទានតិចជាងតម្រូវការ ហើយទាមទារឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គាំទ្របន្ថែម ដើម្បីរួមចំណែកលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពជាតិក្នុងកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍ ។

គំនូរទី ៣.៦ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

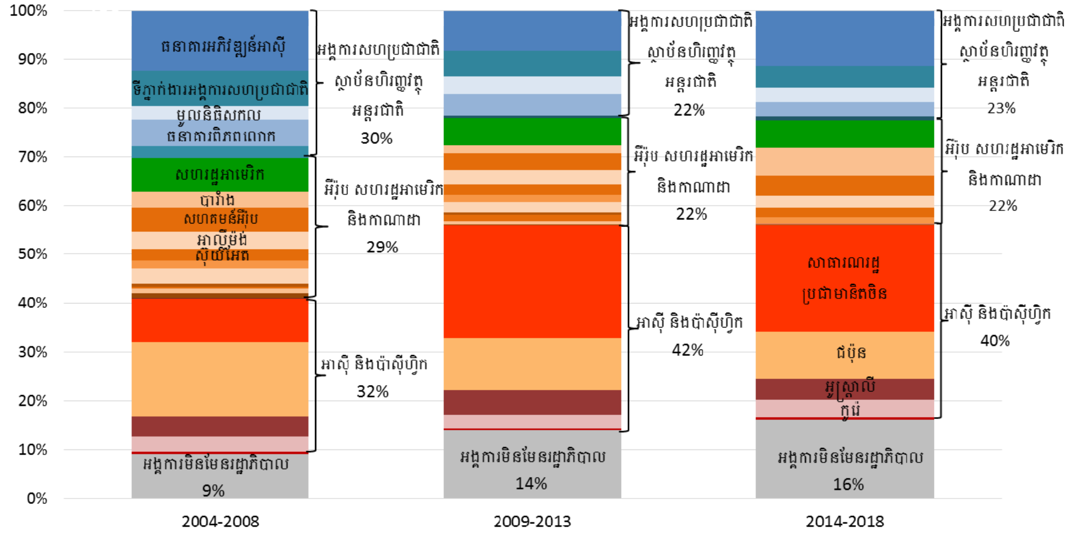

គំនូរទី ៣.៦ បង្ហាញថា ដៃគូក្នុងតំបន់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិកបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេប្រមាណ ៤០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ។ បន្ទាប់មក គឺដៃគូពហុភាគី ២៣%, ដៃគូទ្វេភាគី ២២% និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ១៦% ។ បើធៀបនឹងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិដំណាក់កាលមុន ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៃទ្វីបអឺរ៉ុប និងអាមេរិកខាងជើង រក្សាបានទំហំនឹងនរ ។ ទោះបីហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិកធ្លាក់ចុះបន្តិច ប៉ុន្តែរក្សាទំហំខ្ពស់ជាងដៃគូដទៃទៀត ។

ការចូលរួមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ

ដើម្បីពង្រឹងភាពជាដៃគូដោយផ្តោតលើលទ្ធផល រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះចំនួន ១៩ ដើម្បីសម្របសម្រួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងវិស័យសំខាន់ទាំង ៤ នៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ គឺជាយន្តការសម្របសម្រួលការងារជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ នៅកម្រិតវិស័យ ក្រោមការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីកំណត់អាទិភាព និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តគម្រោង ព្រមទាំងរៀបចំ និងអនុវត្តសូចនាករតាមដានរួមគ្នាតាមវិស័យ ។

តារាងទី ៣.៤ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងសកម្មភាពរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ឆ្នាំ ២០១៧

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	ការបើកផ្តល់ ឆ្នាំ ២០១៧ (លានដុល្លារ)	ចំនួនដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចូលរួម	ចំនួនគម្រោងសម្របសម្រួលដោយក្រុមការងារ	ចំនួនគម្រោងជាមធ្យម
វិស័យសង្គមកិច្ច				
Health	124.2	14	42	3.0
HIV/AIDS	26.1	4	6	4.3
Education	57.1	12	29	2.0
Food Security and Nutrition	16.0	5	8	2.0

Rural Water & Sanitation	14.2	4	10	1.4
សរុប	**237.5**	**39**	**95**	**2.5**
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច				
Agricultural and Water	111.4	14	58	1.9
Fisheries	4.7	4	9	0.5
Forestry	10.1	6	13	0.8
Land	1.3	3	4	0.3
Mine Action	10.7	6	8	1.3
Private Sector Development	4.8	3	3	1.6
សរុប	**143.0**	**36**	**95**	**1.5**
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ				
Infrastructure Regional Integration	258.1	8	54	4.8
សរុប	**258.1**	**8**	**54**	**4.8**
អន្តរវិស័យ និងរដ្ឋបាល				
Public Administrative Reform	1.1	2	2	0.5
Public Financial Management	19.0	8	14	1.4
Decentralisation and Deconcentration	21.6	9	16	1.4
Gender	1.9	7	7	0.3
Legal and Judicial Reform	6.4	5	6	1.1
Partnership and Harmonisation	0.0	1	1	0.0
Planning and Poverty Reduction	4.5	6	6	0.8
សរុប	**54.6**	**38**	**52**	**1.0**
សរុបធនធានដែលសម្របសម្រួលដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	**693.2**	**121**	**296**	**2.3**
សរុបធនធានដែលមិនស្ថិតក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	430.2	26	316	1.4
សរុប	**1123.4**	**147**	**612**	**1.8**

តារាងទី ៣.៤ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះទាំងអស់បានសម្របសម្រួលគម្រោងចំនួន ២៩៦ ស្មើនឹង ៦៩៣ លានដុល្លារ ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះស្តីពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ បានសម្របសម្រួលធនធានធំជាងក្រុមការងារដទៃ ។ រីឯក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះដែលមានការចូលរួមច្រើនពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ មានដូចជា ក្រុមការងារវិស័យកសិកម្ម និងទឹក, វិស័យសុខាភិបាល និងវិស័យអប់រំ ដែលមានដៃគូចំនួន ១២-១៤ ចូលរួមគាំទ្រវិស័យនីមួយៗ ។ ក្រុមការងារស្តីពីវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងក្រុមការងារស្តីពីការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ទទួលបន្ទុកកិច្ចសម្របសម្រួលច្រើនជាងក្រុមការងារដទៃ ដោយគម្រោងដែលក្រុមការងារទាំងនេះសម្របសម្រួលមានទំហំធំ និងមានចំនួនច្រើន ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ជាងពាក់កណ្តាលនៃចំនួនគម្រោងទាំងអស់ (៣១៦/៦១២ គម្រោង) ដែលទទួលធនធានស្មើនឹង ៣០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប មិនស្ថិតក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រុមការងារជាក់លាក់ណាមួយឡើយ ។ ក្នុងន័យនេះ ការបង្កើតយន្តការសម្របសម្រួល ដែលមិនស្ថិតក្រោមយន្តការក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីសម្របសម្រួលការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះ ។

ទិន្នន័យតាមគម្រោងដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានកត់ត្រាក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់រំលេចអំពីសកម្មភាព និងការគាំទ្ររបស់ពួកគេ ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះនីមួយៗ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់

អំពីកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងការគាំទ្រក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ និងជួយពង្រឹងភាពជាដៃគូ ទោះបីដៃគូទាំងនោះពុំមានគម្រោង ឬមិនបានផ្តល់ធនធានគាំទ្រជាក់លាក់ក៏ដោយ ។ ជាក់ស្តែង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់គឺជាសមាជិកនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះស្តីពីភាពជាដៃគូ និងសុខដុមនីយកម្ម ប៉ុន្តែមានតែដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ១ និងគម្រោង ១ ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាសមាជិករបស់ក្រុមការងារ ប៉ុន្តែ សកម្មភាព និងការគាំទ្ររបស់ពួកគេ ពុំបានរំលេចក្នុងរបាយការណ៍វិភាគនេះឡើយ ។

ភាពទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ឆ្នាំ ២០១៦

ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់សុក្រឹតភាពនៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជឿទុកចិត្តនៃធនធានរាជរដ្ឋាភិបាលបានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានដែលពួកគេបានគ្រោងបើកផ្តល់តាមវិស័យនីមួយៗ ។ ក្នុងន័យនេះ គ.ជ.ឧ/ក.អ.ក បានព្យាករណ៍អំពីផែនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ សម្រាប់រយៈពេល ១-៣ ឆ្នាំខាងមុខ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ពិនិត្យ និងវិភាជន៍ធនធានទាំងនេះក្នុងថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំ ។

សូចនាករមួយចំនួនត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់កំណត់ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានតាមគម្រោងនីមួយៗ ។ ទី១) គម្រោងរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវគាំទ្រវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, ទី២) គម្រោងត្រូវបញ្ជាក់អំពីផែនការបើកផ្តល់ធនធានសម្រាប់ឆ្នាំបន្ទាប់ ឬ ៣ ឆ្នាំខាងមុខ ។ អនុបាតនៃភាពអាចទស្សន៍ទាយបាន គឺជាផលធៀបរវាងផែនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងការបើកផ្តល់ជាក់ស្តែងតាមឆ្នាំនីមួយៗ ។ លទ្ធផលល្អបំផុតនៃភាពទស្សន៍ទាយបាន គឺ ១០០% ខណៈដែលកម្រិតល្មៀងត្រូវស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៣០% ធៀបនឹងផែនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ។

គំនូរទី ៣.៧ បង្ហាញអំពីលទ្ធផលជាភាគរយនៃភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦ ។ លទ្ធផលនេះ គឺជាផលធៀបរវាងផែនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដែលបានកត់ត្រានាថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៥ និងការបើកផ្តល់ជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដែលបានកត់ត្រានាថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧ ។

គំនូរទី ៣.៧ ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦

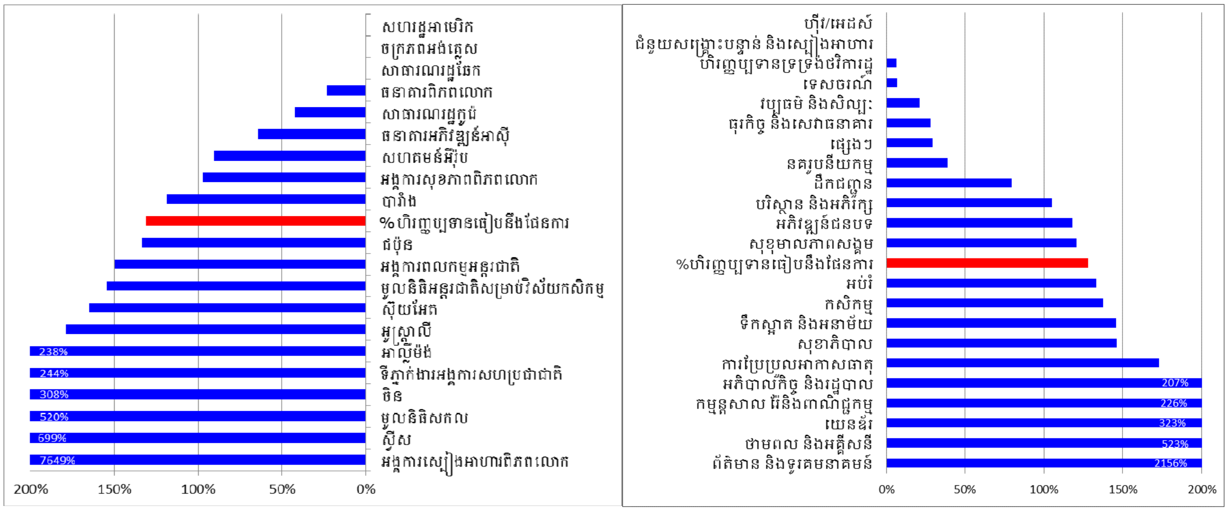

លទ្ធផលបានបង្ហាញថា ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទាន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ អាចជឿទុកចិត្តបាន ដោយសារការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាក់ស្តែង បានស្ថិតក្នុងកម្រិតល្មៀង ៣០% ធៀបនឹងផែនការបើកផ្តល់ ។ ក្នុងបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, ភាពអាចទស្សន៍ទាយបានរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប, បារាំង និងជប៉ុន មានកម្រិតល្អប្រសើរ ដោយសារអនុបាតនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាក់ស្តែង ធៀបនឹងផែនការ បានស្ថិតជិត ១០០% ។ បើពិនិត្យតាមវិស័យវិញ, វិស័យបរិស្ថាន និងការអភិរក្ស មានវឌ្ឍនភាពល្អ ដោយទទួលធនធានជាក់ស្តែង ត្រឹម ៥% ទាបជាងផែនការបើកផ្តល់ ។ រីឯវិស័យដទៃទៀត រួមមានវិស័យដឹកជញ្ជូន, វិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, វិស័យសហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម ក៏មានវឌ្ឍនភាពល្អផងដែរ ។ ដោយឡែកដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យដែលស្ថិតក្នុងចំណុចខ្ពស់បំផុត និងទាបបំផុតនៃគំនូរទី ៣.៧ បង្ហាញអំពីកង្វះការយកចិត្តទុកដាក់របស់ដៃគូក្នុងការព្យាករណ៍ធនធានរបស់ខ្លួន ។

គណនេយ្យភាពទ្វេទិសដោយផ្តោតលើលទ្ធផល

សូចនាករតាមដានរួមគ្នា ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ត្រូវបានរៀបចំ ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងដោយផ្តោតលើលទ្ធផល និងគណនេយ្យភាពទ្វេទិសនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ហើយក៏ជាក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់កំណត់គោលដៅរយៈពេលវែង ដើម្បីសម្រេចទិសដៅដូចមានចែងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ បន្ទាប់ពីបានពិនិត្យឡើងវិញនូវវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៥ គ.ជ.ន/ក.អ.ក បានស្នើក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះទាំងអស់ពិនិត្យឡើងវិញ និងកែសម្រួលសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ដោយពិនិត្យចំណុចដៅ, សូចនាករ, ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងគោលដៅ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៨ ទន្ទឹមនឹងការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, ការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងការពិនិត្យ និងកែសម្រួលគោលនយោបាយតាមវិស័យ ។

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំបណ្តាញក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ នាថ្ងៃទី ៦-៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧ ក្រសួង និងស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ បានពិភាក្សាបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ទាំងនៅកម្រិតជាតិ និងសកល ព្រមទាំងផ្តល់ធាតុចូលសំខាន់ៗ សម្រាប់លើកកម្ពស់លទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ទាំងនៅកម្រិតជាតិ និងកម្រិតវិស័យ ពិសេសបានពិភាក្សាលើការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ។ ផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះបានឯកភាព ក្នុងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ដោយផ្អែកលើ ÷ ក) អាទិភាពគន្លឹះដែលរំលេចក្នុងការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការ

អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, ខ) សង្គតិភាពជាមួយនឹងអាណត្តិការងារក្រសួង និងស្ថាប័នសាមីនិង គ) បន្ថែមសូចនាករពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។

យោងតាមលទ្ធផលទាំងនេះ គ.ជ.ន/ក.អ.ក បានរៀបចំបញ្ជីសូចនាករតាមដានរួមគ្នា សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៨ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, ការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព, ការពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលនយោបាយតាមវិស័យ និងគោលនយោបាយអាទិភាពដទៃទៀត ដូចជាគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ។

ការគាំទ្រតាមរាជធានី-ខេត្ត

កម្ពុជាមានរាជធានី និងខេត្តសរុប ២៥ ដែលមានលក្ខណសម្បត្តិសេដ្ឋកិច្ច, សង្គម, បរិស្ថាន និងប្រជាសាស្ត្រខុសប្លែកពីគ្នា ។ ផ្នែកនេះនឹងវិភាគអំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន សម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍតាមបណ្តារាជធានី-ខេត្ត ។

តារាងទី ៣.៥ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ខេត្តចំនួន ១០ បានទទួលធនធាន ៧៦% នៃធនធានសរុបទន្ទឹមនឹងធនធានសម្រាប់បណ្តាគម្រោង ដែលមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស ចំនួន ៣៥% នៃធនធានសរុប ។ រាជធានីភ្នំពេញបានទទួលហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ (១៩០ លានដុល្លារ) ។ បន្ទាប់មក គឺខេត្តសៀមរាប (៨៤ លានដុល្លារ), ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ (៧១ លានដុល្លារ) និងខេត្តបាត់ដំបង (៥៦ លានដុល្លារ) ។ លទ្ធផលទាំងនេះមានសង្គតិភាពជាមួយការកើនឡើងនៃហិរញ្ញប្បទានកម្ចីតាមវិស័យមួយចំនួន រួមមាន ÷ ធុរកិច្ច និងធនាគារ, នគរូបនីយកម្ម, ទឹកស្អាត និងអនាម័យ, កសិកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម ។ ខេត្តស្វាយរៀង និងរតនៈគីរី ទទួលធនធានច្រើនជាងឆ្នាំកន្លងមក ដោយសារការគាំទ្រពីដៃគូសំខាន់ៗ រួមមានសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។

តារាងទី ៣.៥ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរាជធានី-ខេត្ត

រាជធានី-ខេត្ត	2015	2016	2017 ប៉ាន់ស្មាន	2018 ព្យាករណ៍
ភ្នំពេញ	118,589	122,647	189,344	119,211
សៀមរាប	104,227	91,296	83,786	57,705
បន្ទាយមានជ័យ	51,860	43,858	71,458	76,598
បាត់ដំបង	90,274	66,301	56,728	51,375
ស្វាយរៀង	9,187	13,426	38,025	31,589
កំពង់ធំ	49,730	43,398	37,422	36,492
ពោធិសាត់	31,062	23,035	36,662	51,841
ព្រៃវែង	42,311	29,715	36,281	23,539
កំពង់ឆ្នាំង	30,967	24,803	35,865	63,667

រតនគីរី	8,230	6,446	31,021	22,043
ទូទាំងប្រទេស	454,064	393,789	473,556	266,711
ខេត្តផ្សេងទៀត	360,231	355,489	244,526	272,295
គម្រោងពុំទាន់អនុវត្ត	-	-	14,233	147,246
សរុប	**1,350,732**	**1,214,203**	**1,348,907**	**1,220,312**

គំនូរទី ៣.៨ ការគាំទ្រតាមរាជធានី- ខេត្ត (ដុល្លារ/ប្រជាជនម្នាក់)

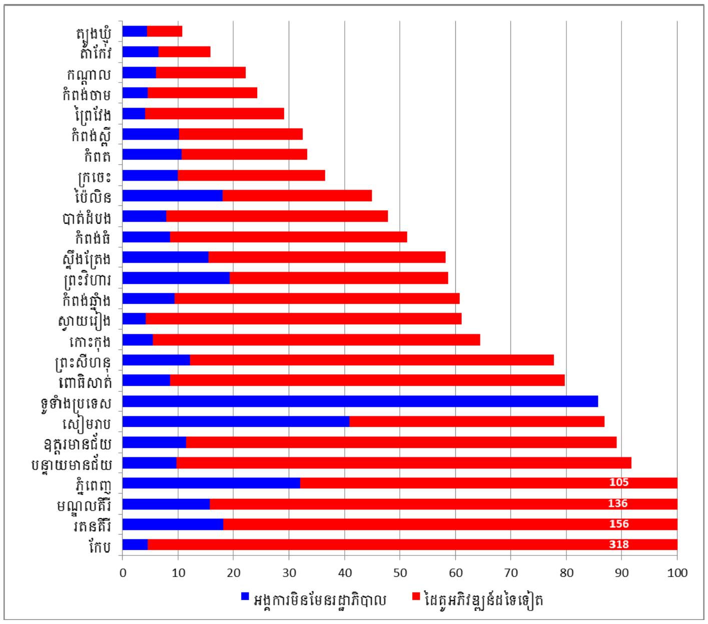

គំនូរទី ៣.៨ បង្ហាញពីទំហំហិរញ្ញប្បទានដែលប្រជាជនម្នាក់ៗ បានទទួលតាមរាជធានី- ខេត្ត ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ខេត្តកែបបានទទួលហិរញ្ញប្បទានខ្ពស់ជាងគេ (៣១៨ ដុល្លារ ក្នុងប្រជាជនម្នាក់) និងបន្ទាប់មកគឺខេត្តរតនៈគីរី (១៥៦ ដុល្លារ) និងមណ្ឌលគីរី (១៣៦ ដុល្លារ) ដោយសារ ÷ ក) កម្មីសម្បទានក្នុងវិស័យថាមពល, ទេសចរណ៍ និងដឹកជញ្ជូន និង ខ) ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងបរិស្ថាន ។

ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៧

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានរួមចំណែកក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ តាមរយៈការកៀរគរធនធាន និងការអនុវត្តការងារ ដែលជួយបំពេញបន្ថែមដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ តារាងទី ៣.៦ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤- ២០១៧ ធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរាជរដ្ឋាភិបាល និងធនធានទទួលបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ មានប្រមាណ ៣០០- ៣៥០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងនោះធនធានប្រមាណ ៨០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានបើកផ្ដល់សម្រាប់វិស័យសុខាភិបាល, អប់រំ, សុខុមាលភាពសហគមន៍ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។

តារាងទី ៣.៦ ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឆ្នាំ ២០១៤- ២០១៧ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	2014			2015			2016			2017		
	NGO Own	DPs	Total	NGO Own	DPs	Total	NGO Own	DPs	Total	NGO Own	DPs	Total

សុខាភិបាល	79.0	29.0	108.0	78.1	30.7	108.9	73.6	38.4	112.0	75.4	35.8	111.1
អប់រំ	54.8	8.5	63.3	47.5	10.7	58.2	59.6	8.8	68.4	52.1	7.8	60.0
សុខុមាលភាពសង្គម	47.7	11.7	59.4	64.5	8.1	72.6	60.5	8.6	69.1	42.3	4.4	46.7
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	15.1	18.0	33.1	24.4	13.6	38.0	25.6	13.4	39.0	21.5	10.4	32.0
ហ៊ីវ/អេដស៍	11.6	10.4	21.9	5.6	9.7	15.3	5.5	9.9	15.4	6.1	13.8	19.9
អភិបាលកិច្ច	2.9	6.3	9.3	2.2	7.2	9.4	3.3	9.1	12.4	1.7	11.2	12.9
កសិកម្ម	7.4	7.5	14.9	7.0	7.5	14.5	12.6	6.8	19.5	8.9	3.5	12.4
បរិស្ថាន	6.0	6.8	12.8	4.1	9.1	13.3	6.4	9.2	15.5	1.5	2.9	4.4
ផ្សេងៗ	6.3	6.8	13.2	4.2	5.2	9.4	3.3	4.5	7.8	1.7	4.9	6.6
សរុប	**230.7**	**105.1**	**335.8**	**237.7**	**101.9**	**339.6**	**250.3**	**108.7**	**359.0**	**211.3**	**94.6**	**305.9**

គំនូរទី ៣.៩ ការគាំទ្រតាមវិស័យរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (លានដុល្លារ)

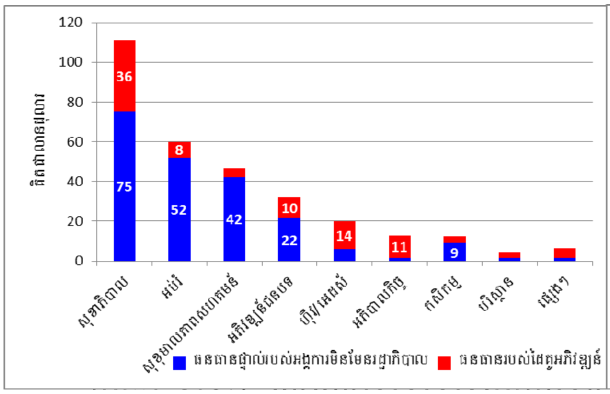

គំនូរទី ៣.១០ ភាគរយនៃធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៧

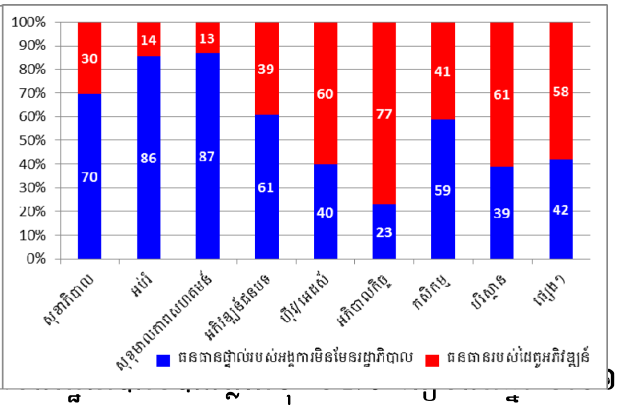

ដោយសារការធ្លាក់ចុះនៃធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការ និងធនធានទទួលពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ក្នុងបណ្ដាវិស័យសំខាន់ទាំង ៤, ធនធានសម្រាប់វិស័យសុខុមាលភាពសហគមន៍ បានចាប់ផ្ដើមធ្លាក់ចុះ ដោយសារការធ្លាក់ចុះនៃធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ចំនួន ១៨ លានដុល្លារ និងការធ្លាក់ចុះនៃធនធានដែលទទួលពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ចំនួន ៤ លានដុល្លារ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។

គំនូរទី ៣.៩ បង្ហាញអំពីការបើកផ្ដល់ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ គិតទាំងធនធានផ្ទាល់ និងធនធានទទួលពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ។ ធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលភាគច្រើន ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល, អប់រំ, អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, សុខុមាលភាពសហគមន៍ និងកសិកម្ម ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ធនធានដែលទទួលពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់វិស័យអភិបាលកិច្ច, សុខាភិបាល និងហ៊ីវ/អេដស៍ ។ គំនូរទី ៣.១០ បានបញ្ជាក់បន្ថែមពីទំហំធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គិតជាមធ្យម ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៤-២០១៧ ។

តារាងទី ៣.៧ ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ ឆ្នាំ ២០១៥-២០១៧ (លានដុល្លារ)

ឈ្មោះអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	2015			2016			2017		
	NGO Own	DPs	Total	NGO Own	DPs	Total	NGO Own	DPs	Total
Foundation Children's Hospital Kantha Bopha	33.3	4.2	37.5	30.2	6.3	36.5	32.2	4.3	36.5
World Vision Cambodia	24.0	2.9	26.9	27.3	2.8	30.1	25.4	1.3	26.7

Save the Children International	2.6	4.1	6.7	3.0	7.1	10.0	1.7	11.0	12.7
Plan International	2.4	8.4	10.8	4.1	7.3	11.3	4.6	7.3	11.9
University Research Co., LLC	-	5.8	5.8	-	8.7	8.7	-	9.8	9.8
Khmer HIV/AIDS NGO Alliance	-	7.4	7.4	-	7.0	7.0	-	8.0	8.0
Cambodian Children's Fund	5.8	-	5.8	8.1	-	8.1	7.1	-	7.1
Reproductive Health Association of Cambodia	0.7	2.0	2.7	0.7	0.9	1.6	5.4	0.4	5.8
Angkor Hospital for Children	5.2	0.0	5.2	5.8	-	5.8	5.5	-	5.5
Hazardous Area Life Support Organisation Trust	0.1	4.5	4.6	0.1	4.2	4.2	0.1	4.8	4.8
Sos Children's Villages of Cambodia	2.4	-	2.4	2.8	-	2.8	4.7	-	4.7
Japan Relief for Cambodia and World Assistance for Cambodia	4.9	0.3	5.2	4.8	0.3	5.2	4.0	0.3	4.3
Population Services International	0.0	0.2	0.3	4.6	1.5	6.1	4.1	0.0	4.1
Room to Read	3.1	-	3.1	3.6	-	3.6	4.0	-	4.0
SNV Netherlands Development Organization	1.5	3.4	4.8	0.5	3.6	4.1	0.4	3.6	4.0
Pour un Sourire d'Enfant	7.2	-	7.2	7.4	-	7.4	4.0	-	4.0
Winrock Cambodia	-	6.2	6.2	-	7.9	7.9	-	3.9	3.9
International Development Enterprises Cambodia	1.1	2.2	3.3	1.2	2.5	3.7	3.3	0.4	3.8
Reproductive and Child Health Alliance	0.2	1.3	1.5	-	3.2	3.2	-	3.6	3.6
Maries Stopes International Cambodia	0.6	1.7	2.3	0.5	2.0	2.5	1.2	2.2	3.4
Aide et Action, South-East Asia	-	-	-	3.4	0.0	3.4	3.3	-	3.3
Missionaries of Charity	0.4	-	0.4	0.4	-	0.4	3.3	-	3.3
Mines Advisory Group	1.4	0.8	2.2	1.4	1.1	2.5	1.5	1.4	2.9
Family Health International	-	-	-	-	-	-	-	2.8	2.8
Asian Hope Cambodia	2.4	-	2.4	2.5	-	2.5	2.7	-	2.7
NGOs ធំៗទាំង ២៥	**99.3**	**55.4**	**154.7**	**112.1**	**66.4**	**178.4**	**118.6**	**65.2**	**183.8**
NGOs ៤៣៥ ផ្សេងទៀត	**138.4**	**46.6**	**184.9**	**138.2**	**42.3**	**180.6**	**92.7**	**29.4**	**122.1**
សរុបរួម	**237.7**	**101.9**	**339.6**	**250.3**	**108.7**	**359.0**	**211.3**	**94.6**	**305.9**

តារាងទី ៣.៧ បង្ហាញថា ក្នុងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំនួន ៤៦០ ដែលបានផ្តល់របាយការណ៍មក គ.ជ.ន/ក.អ.ក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧, អង្គការសំខាន់ ២៥ បានផ្តល់ធនធាន ១៨៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦០% នៃធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ ក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំចុងក្រោយ ២០១៥-២០១៧ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ ៣ គឺ÷ មូលនិធិគន្ធបុប្ផាបានផ្តល់ធនធាន ៣៧ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ស្មើនឹង ១១% នៃធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ អង្គការទស្សនៈពិភពលោកបានបើកផ្តល់ធនធាន ២៨ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ស្មើនឹង ៨% នៃធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ រីឯអង្គការផ្លែនអន្តរជាតិបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ១១ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ស្មើនឹង ៣% នៃធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។

ជំពូក ៤
ស្ថានភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ

កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងទសវត្សរ៍កន្លងមក បាននាំឱ្យមានការប្រែប្រួលខាងរចនាសម្ព័ន្ធសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដែលធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូររបៀបរស់នៅរបស់ប្រជាជន, ការរួមរស់សុខដុមរមនាក្នុងសង្គមជាតិ និងការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីបរិស្ថានធម្មជាតិ ។ ដោយសារការអភិវឌ្ឍមានលក្ខណៈពហុវិស័យ រាជរដ្ឋាភិបាលស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចប្រឹងប្រែងនានាដែលនាំទៅដល់ការប្រែប្រួលជាវិជ្ជមាន ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងគោលដៅតម្រង់ទិសកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងប្រឹងប្រែងដោះស្រាយការជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាន ដែលបង្កឡើងដោយការប្រែប្រួលនេះ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសេចក្ដីត្រូវការរបស់ប្រជាជន ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ដោយសារចរិតអន្តរវិស័យ គម្រោងនីមួយៗអាចមានគោលដៅច្រើនសម្រាប់គាំទ្រដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

ការបង្កើនចំណេះដឹងស្ដីពីការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ នឹងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្ដីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីគាំទ្រការរៀបចំផែនការ, ការសម្របសម្រួល, ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់តម្លាភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធាន ។ ចំពោះគម្រោងអន្តរវិស័យ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចផ្ដល់ព័ត៌មានពីការគាំទ្ររបស់ខ្លួនក្នុង «វិស័យគោល» និង «វិស័យសម្គាល់បន្ថែម» តាមរយៈកម្រងសំណួរក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្ដីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ទោះបីគម្រោងនោះមិនគាំទ្រផ្ទាល់ដល់វិស័យជាក់លាក់ក៏ដោយ ។

ការចូលរួមរបស់គម្រោងនីមួយៗ អាចមិនមែនជាការផ្ដល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុឡើយ ។ ក្នុងវិស័យយេនឌ័រ ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រទៅក្នុងគម្រោងត្រូវបានចាត់ទុកជាឧត្តមានុវត្តន៍ ។ ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍បានជួយគាំទ្រដល់សមភាពយេនឌ័រ ទោះបីជាវិស័យគោលដែលគម្រោងគាំទ្រមិនមែនវិស័យយេនឌ័រក៏ដោយ ។

វិស័យសម្គាល់បន្ថែម គឺជាជម្រើសដែលអាចទទួលយកបានសម្រាប់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយដែលមានចរិតអន្តរវិស័យ និងមានគោលដៅគាំទ្រដល់វិស័យជាច្រើន បន្ថែមពីលើវិស័យគោលរបស់ខ្លួន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី ក៏ឧត្តមានុវត្តន៍នេះពុំអាចកំណត់ជាក់ស្ដែងអំពីការបែងចែកធនធានសម្រាប់គាំទ្រវិស័យទាំងនោះបានឡើយ ។ ដូច្នេះ ដើម្បីដោះស្រាយចំណុចខ្វះខាតខាងលើ ជំពូកនៃរបាយការណ៍នេះបានផ្អែកលើទិន្នន័យដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បាន ÷ ក) កំណត់គោលដៅបន្ថែមរបស់គម្រោង ដែលមិនមែនវិស័យគោល, ខ) កំណត់កម្រិតនៃការគាំទ្រពីទាបទៅមធ្យម និងខ្ពស់ ។ ការចាត់ថ្នាក់បែបនេះ គឺដើម្បីវាស់ស្ទង់អំពីកម្រិតនៃការគាំទ្រ

នៃគម្រោងនីមួយៗរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលមានគោលដៅច្រើន តាមវិស័យសម្គាល់បន្ថែម ក្នុងពេលរៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោង ។

ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ វិស័យសម្គាល់បន្ថែមត្រូវបានរៀបចំចំនួន ១៨ ក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ (តារាងទី ៤.១) ។ ជំពូកនេះវិភាគអំពីទំហំធនធានក្នុងវិស័យសម្គាល់បន្ថែម ៣ (សមភាពយេនឌ័រ, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន) ហើយបានវិភាគអំពីការប្តេជ្ញារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្របសម្រួលការងារដែលមានចរិតអន្តរវិស័យទាំងនេះ ។

តារាងទី ៤.១: វិស័យសម្គាល់បន្ថែម

ការអភិវឌ្ឍ និងការពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រព័ន្ធរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល	ការគាំទ្រការអនុវត្តការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
ការគាំទ្រការអនុវត្តការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ	ការគាំទ្រការអនុវត្តការកែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
ការគាំទ្រការអនុវត្តការកែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធតុលាការ	សមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី
ការការពារបរិស្ថាន (មិនរាប់បញ្ចូលការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ)	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
ហ៊ីវ/អេដស៍ (ការយល់ដឹង, ការការពារ និងការព្យាបាល)	គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា
ការបង្កើតប្រាក់ចំណូល និងការងារ	ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្រីកោណ	គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍
ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិល ឬ តួអង្គមិនមែនរដ្ឋ	សន្តិសុខស្បៀង
ការគាំពារសង្គម	ការគាំទ្រ និងការអភិវឌ្ឍយុវជន

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់សមភាពយេនឌ័រជាគន្លឹះក្នុងការអភិវឌ្ឍជាតិ និងធនធានមនុស្ស ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ និងគោលនយោបាយជាច្រើន ដើម្បីលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅកម្ពុជា ។ ជាក់ស្តែង ក្រសួងកិច្ចការនារីកំពុងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈទី ៤ តាមអភិក្រមគ្រប់គ្រងទូទាំងកម្មវិធី ជំនួសការអនុវត្តតាមគម្រោងនីមួយៗ ដើម្បីបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រតាមក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈការផ្តល់ប្រឹក្សា, ការគាំទ្របច្ចេកទេស, ការតស៊ូមតិ និងការត្រួតពិនិត្យ ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសរុប (គិតទាំងធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ដែលបានគាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័រ មានទំហំ ៣,៨ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ០,២៥% នៃធនធានសរុប ។ តារាងទី ៤.២ បង្ហាញថា ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់បញ្ជ្រាបយេនឌ័រមានប្រមាណជាង ៣៧៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ពោលគឺកើន ១៧% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារការកើនឡើងនៃធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ ប្រមាណ ៤១ លានដុល្លារ និងវិស័យកសិកម្ម ប្រមាណ ២១ លានដុល្លារ ។

វិស័យកសិកម្ម, សុខាភិបាល និងអភិបាលកិច្ច គឺជាវិស័យនាំមុខដែលទទួលធនធានច្រើនជាងគេ ប្រមាណជាង ១៧៦ លានដុល្លារ សម្រាប់បញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។ វិស័យសុខាភិបាល និងអប់រំ ដែលជាវិស័យដែលបញ្ជ្រាបយេនឌ័របានជោគជ័យក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ទទួលធនធានសរុបប្រមាណជាង ២៦ លានដុល្លារ ។ រីឯ វិស័យនគរូបនីយកម្ម, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ទឹកស្អាត និងអនាម័យ, និងអភិបាលកិច្ច ទទួលធនធានប្រមាណជាង ៥០% នៃធនធានសរុបសម្រាប់វិស័យនីមួយៗ ។

តារាងទី ៤.២ : ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៦ (សរុប)	២០១៧				ធនធានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៧	យេនឌ័រ (គិតជា % នៃធនធាន)
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	4.9	10.1	1.6	-	**11.6**	**12.1**	**96%**
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	3.6	4.6	3.5	-	**8.1**	**11.3**	**72%**
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	4.9	39.9	6.1	-	**46.0**	**75.7**	**61%**
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	55.8	16.5	27.4	6.4	**50.3**	**83.1**	**61%**
កសិកម្ម	52.2	32.8	35.0	5.3	**73.1**	**181.7**	**40%**
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	20.2	11.3	11.9	3.3	**26.4**	**74.8**	**35%**
អប់រំ	70.7	5.9	33.4	6.6	**45.9**	**148.2**	**31%**
សេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	4.9	1.0	0.2	3.0	**4.3**	**14.8**	**29%**
ទេសចរណ៍	1.1	-	4.6	-	**4.6**	**17.2**	**27%**
ផ្សេងៗ	3.3	1.4	14.1	1.8	**17.4**	**67.5**	**26%**
សុខាភិបាល	68.0	7.3	25.8	20.0	**53.0**	**213.8**	**25%**
បរិស្ថាន និងចីរភាព	5.3	3.4	1.0	-	**4.3**	**19.0**	**23%**
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	8.9	0.5	7.8	-	**8.3**	**53.9**	**15%**
វប្បធម៌ សិល្បៈ និងកីឡា	0.3	-	0.5	-	**0.5**	**4.6**	**10%**
ហ៊ីវ/អេដស៍	5.6	2.7	0.1	-	**2.8**	**32.2**	**9%**
ឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម	1.6	-	1.3	-	**1.3**	**18.3**	**7%**
ការដឹកជញ្ជូន	6.7	11.7	1.0	-	**12.7**	**216.6**	**6%**
ថាមពល និងអគ្គិសនី	1.7	3.4	-	-	**3.4**	**88.6**	**4%**
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	0.2	-	-	-	**-**	**0.3**	**0%**
បច្ចេកវិទ្យា, ព័ត៌មានវិទ្យា និងទំនាក់ទំនង	-	-	-	-	**-**	**0.9**	**0%**
សរុប (មិនរាប់បញ្ចូលគម្រោងដែលគ្រោងអនុវត្ត)	**320.0**	**152.6**	**175.2**	**46.5**	**374.2**	**1334.7**	**28%**

<u>កំណត់សម្គាល់</u>: ហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់គាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័រ ឆ្នាំ ២០១៧ មាន ៣,៨ លានដុល្លារ

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនបានគិតគូរបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងគម្រោងរបស់ខ្លួន ។ តារាងទី ៤.៣ បង្ហាញថា កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក, អង្គការសុខភាពពិភពលោក និងអូស្រ្តាលី បានបញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងគម្រោងរបស់ខ្លួន (១០០%) ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ៨ ទៀតបានប្រើប្រាស់ធនធានជាង ៣/៤ សម្រាប់គាំទ្រការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។

តារាងទី ៤.៣: ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៦	២០១៧				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៧	យេនឌ័រ (គិតជា %នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
WFP	16.4	-	14.1	3.3	**17.3**	**17.3**	**100%**
WHO	9.5	-	1.5	8.0	**9.5**	**9.5**	**100%**
Australia	49.2	27.4	11.7	17.1	**56.2**	**56.3**	**100%**
Switzerland	15.6	2.0	11.3	0.2	**13.5**	**13.8**	**97%**
UNFPA	3.4	-	2.4	0.1	**2.5**	**2.6**	**97%**
ILO	2.9	-	3.2	0.2	**3.4**	**3.7**	**91%**
Germany	41.6	3.1	27.6	-	**30.7**	**36.5**	**84%**
UNDP	4.7	1.6	4.2	0.4	**6.2**	**7.4**	**83%**
UN Women	1.1	-	-	0.3	**0.3**	**0.5**	**74%**
World Bank	16.6	2.6	24.9	-	**27.5**	**39.7**	**69%**
Sweden	18.7	7.6	1.4	4.5	**13.5**	**20.3**	**66%**
New Zealand	2.3	-	0.7	2.3	**2.9**	**5.3**	**56%**
ADB	55.0	46.2	27.4	-	**73.6**	**146.0**	**50%**
FAO	0.4	-	2.2	0.1	**2.3**	**4.8**	**48%**
IFAD	12.1	2.0	0.9	4.0	**6.9**	**14.7**	**47%**
USA	23.8	15.3	15.6	4.4	**35.3**	**76.0**	**46%**
EU/EC	29.1	5.5	18.0	0.4	**24.0**	**59.8**	**40%**
UNICEF	2.8	1.7	3.4	-	**5.1**	**12.8**	**40%**
France	2.9	33.2	2.9	0.4	**36.5**	**103.3**	**35%**
Czech Republic	0.4	-	0.2	0.1	**0.3**	**1.2**	**26%**
Canada	0.5	0.0	0.2	0.1	**0.3**	**1.6**	**19%**
UK	0.2	0.4	0.0	-	**0.4**	**2.3**	**16%**
Japan	4.4	3.9	-	0.7	**4.6**	**126.4**	**4%**
Republic of Korea	6.4	0.0	1.4	-	**1.4**	**51.2**	**3%**
Others	-	-	-	-	**-**	**310.4**	**0%**
សរុប (មិនរាប់បញ្ចូលគម្រោងដែលគ្រោងអនុវត្ត)	**319.8**	**152.6**	**175.2**	**46.5**	**374.2**	**1334.7**	**28%**

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបានក្លាយជាកង្វល់របស់សកលលោក ដោយសារនេះគឺជាគោលដៅនៃរបៀបវារៈស្តីពីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ។ តាមការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៃមូលនិធិសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈយន្តការពហុភាគី ដូចជាយន្តការសម្របសម្រួលបរិស្ថានសកល និងមូលនិធិសម្រាប់វិនិយោគលើអាកាសធាតុ ក៏ដូចជាតាមរយៈយន្តការទ្វេភាគី ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនៃចំនួនប្រទេសទទួលហិរញ្ញប្បទាន ។ ក្នុងស្មារតីនេះ អនុសញ្ញា

ក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គឺជាក្របខ័ណ្ឌដើម្បីបង្កើតយន្តការហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

តារាងទី ៤.៤: ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៦ (សរុប)	២០១៧				ធនធានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៧	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (គិតជា %នៃធនធានតាមវិស័យ)
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	2.3	0.2	9.5	-	**9.7**	**12.1**	**80%**
បរិស្ថាន និងចីរភាព	17.1	0.3	10.0	4.8	**15.2**	**19.0**	**80%**
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	0.8	0.2	-	-	**0.2**	**0.3**	**61%**
កសិកម្ម	62.5	37.4	63.5	6.9	**107.8**	**181.7**	**59%**
ការដឹកជញ្ជូន	31.9	37.1	23.9	2.7	**63.8**	**216.6**	**29%**
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	9.9	4.2	5.8	9.6	**19.6**	**74.8**	**26%**
សេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	-	-	3.3	-	**3.3**	**14.8**	**22%**
អប់រំ	33.1	-	26.9	-	**26.9**	**148.2**	**18%**
យេនឌ័រ	0.7	0.5	-	-	**0.5**	**3.8**	**13%**
សុខាភិបាល	13.0	13.6	6.2	8.0	**27.8**	**213.8**	**13%**
ថាមពល និងអគ្គិសនី	93.5	10.7	0.2	-	**10.9**	**88.6**	**12%**
ផ្សេងៗ	2.4	0.3	9.7	2.9	**12.9**	**143.7**	**9%**
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	4.5	2.9	0.6	2.2	**5.7**	**83.1**	**7%**
វប្បធម៌សិល្បៈ និងកីឡា	0.2	-	0.2	-	**0.2**	**4.6**	**4%**
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	0.1	1.0	0.3	-	**1.3**	**75.7**	**2%**
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	0.4	-	0.3	-	**0.3**	**53.9**	**1%**
សរុប (មិនរាប់បញ្ចូលគម្រោងត្រៀមអនុវត្ត)	**272.5**	**108.4**	**160.5**	**37.1**	**306.1**	**1334.7**	**23%**

ក្នុងបរិការណ៍ថ្មីនេះ កម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកជាប្រទេសងាយរងគ្រោះដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយសារទំហំខូចខាតក្នុងមួយឆ្នាំអាចកើនដល់ ១,៥% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប នាឆ្នាំ ២០៣០ និង ៣,៥% នាឆ្នាំ ២០៥០ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ ២០១៤-២០២៣ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានរៀបចំក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយន្តការសម្របសម្រួល ដែលស្ថិតនៅក្រោម

ការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព ខណៈដែលក្រសួងបរិស្ថានគឺជាស្ថាប័នទទួលបន្ទុកការគ្រប់គ្រងមូលនិធិបន្សាំ, មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង និងយន្តការសម្របសម្រួលបរិស្ថានសកល ។

គ.ជ.ន/ក.អ.ក ដែលជាចំណុចប្រមូលផ្តុំសម្រាប់កៀរគរ, សម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងធនធានសហប្រតិបត្តិការ នឹងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងដឹកនាំកិច្ចពិភាក្សាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីតម្រឹមធនធានសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយធនធានសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ។ ក្នុងន័យនេះ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដែលគ្រប់គ្រងដោយ គ.ជ.ន/ក.អ.ក បានកត់ត្រាទិន្នន័យស្តីពីធនធានសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ។

តារាងទី ៤.៥: ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៦ (សរុប)	២០១៧				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៧	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (គិតជា% នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
WFP	16.4	-	14.1	3.3	**17.3**	**17.3**	**100%**
WHO	9.5	1.5	-	8.0	**9.5**	**9.5**	**100%**
World Bank	13.1	0.5	30.3	1.0	**31.8**	**39.7**	**80%**
IFAD	15.5	-	4.9	6.8	**11.7**	**14.7**	**80%**
UNDP	3.4	-	0.5	5.3	**5.8**	**7.4**	**78%**
ADB	49.2	38.1	59.9	8.1	**106.1**	**146.0**	**73%**
UN Women	0.7	0.3	-	-	**0.3**	**0.5**	**66%**
UNIDO	0.5	-	-	1.2	**1.2**	**2.1**	**55%**
Australia	13.3	12.0	18.9	-	**30.9**	**56.3**	**55%**
FAO	0.1	-	1.5	1.0	**2.6**	**4.8**	**54%**
Germany	9.8	4.8	4.8	0.3	**9.9**	**36.5**	**27%**
Czech Republic	0.3	0.1	0.2	-	**0.3**	**1.2**	**23%**
Canada	0.2	0.3	-	-	**0.3**	**1.6**	**21%**
USA	9.9	1.3	9.5	1.7	**12.5**	**76.0**	**16%**
Republic of Korea	5.1	7.5	-	-	**7.5**	**51.2**	**15%**
Japan	12.7	18.1	-	-	**18.1**	**126.4**	**14%**
Sweden	5.1	2.9	-	-	**2.9**	**20.3**	**14%**
EU/EC	8.8	0.4	6.9	0.5	**7.8**	**59.8**	**13%**
Switzerland	1.7	1.6	-	-	**1.6**	**13.8**	**12%**
France	4.9	0.9	9.0	-	**9.9**	**103.3**	**10%**
China	92.3	18.1	-	-	**18.1**	**223.5**	**8%**
Others	-	-	-	-	**-**	**111.4**	**0%**
Total (Exclude Pipeline Projects)	**272.5**	**108.4**	**160.5**	**37.1**	**306.1**	**1334.7**	**23%**

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ធនធានសរុបសម្រាប់គាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (វិស័យគោល) មាន ១១,៣ លានដុល្លារ កើន ៤០% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ។ រីឯការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យសម្គាល់បន្ថែម បានកើន ១២% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ដែលមាន ២៧២ លានដុល្លារ ដោយសារកំណើនធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យកសិកម្ម ៤៥ លានដុល្លារ, ដឹកជញ្ជូន ៣២ លានដុល្លារ និងសុខាភិបាល ១៥ លានដុល្លារ ។

វិស័យកសិកម្ម និងដឹកជញ្ជូន គឺជាវិស័យចម្បងដែលទទួលធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រមាណ ១៧១ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៥៦% នៃធនធានសរុបសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ វិស័យដែលទទួលធនធានច្រើនសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងកម្រិតខ្ពស់គឺ ÷ វិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, សុខាភិបាល និងកសិកម្ម ។ បើគិតជាផលធៀបជាមួយនឹងទំហំធនធានតាមវិស័យក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ វិស័យនគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង, បរិស្ថាន និងចីរភាព, និងជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ គឺជាវិស័យចម្បងដែលបានបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងវិស័យរបស់ខ្លួន ។

តារាងទី ៤.៥ បានបង្ហាញថា កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក បានគាំទ្រការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងបណ្តាគម្រោងរបស់ខ្លួន ១០០% ខណៈពេលដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ធនាគារពិភពលោក, និងអូស្ត្រាលី ក៏ជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ ក្នុងការគាំទ្រការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលមានធនធានសរុបជាង ១៦៨ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន

តារាងទី ៤.៦ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ធនធានប្រមាណជាង ៤៦៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៣៥% នៃធនធានសរុប ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់អនុវត្តគម្រោងដែលបានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ ធនធាននេះបានកើនប្រមាណ ៤០% បើធៀបឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារការកើនឡើងនៃធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនក្នុងវិស័យមួយចំនួន ដូចជាវិស័យកសិកម្ម ៥៤ លានដុល្លារ, វិស័យដឹកជញ្ជូន ៨៦ លានដុល្លារ, និងវិស័យទេសចរណ៍ ១៦ លានដុល្លារ ។ វិស័យដឹកជញ្ជូន, កសិកម្ម, និងថាមពល និងអគ្គិសនី គឺជាវិស័យដែលទទួលធនធានច្រើនជាងគេ (ប្រមាណ ២៨០ លានដុល្លារ) សម្រាប់បញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ក្នុងនោះធនធានសម្រាប់វិស័យដឹកជញ្ជូន មាន ២៦%, វិស័យកសិកម្ម ២៣% និងវិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី ១២% នៃធនធានសរុបក្នុងវិស័យសម្គាល់បន្ថែមនីមួយៗ ។

វិស័យដែលទទួលជោគជ័យក្នុងការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនក្នុងកម្រិតខ្ពស់ រួមមាន ÷ វិស័យកសិកម្ម និងវិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក៏មានវិស័យ ៧ ដែលបានប្រើប្រាស់ធនធានច្រើនជាង ៥០% នៃធនធានសរុបរបស់ខ្លួន សម្រាប់បញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ វិស័យទាំងនោះ រួមមានវិស័យទេសចរណ៍ ៩៩% នៃធនធានសរុបរបស់ខ្លួន, វិស័យឧស្សាហូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម ៨៩%, វិស័យសេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ៨៦%, វិស័យនគរូបនីយកម្ម ៧៩%, វិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី ៦៣%, វិស័យកសិកម្ម ៥៨% និងវិស័យដឹកជញ្ជូន ៥៥% ។

តារាងទី ៤.៦: ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៦	២០១៧				ធនធានតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៧	វិស័យឯកជន (គិតជា % នៃធនធាន
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		

ទេសចរណ៍	1.1	0.2	16.8	-	**16.9**	**17.2**	**99%**
ឧស្សាហូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម	3.0	-	16.0	0.3	**16.3**	**18.3**	**89%**
សេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	12.2	-	9.2	3.5	**12.7**	**14.8**	**86%**
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	1.8	9.5	-	-	**9.5**	**12.1**	**79%**
ថាមពល និងអគ្គិសនី	108.2	42.1	9.3	4.5	**55.9**	**88.6**	**63%**
កសិកម្ម	51.0	18.0	66.0	21.3	**105.3**	**181.7**	**58%**
ការដឹកជញ្ជូន	33.3	77.8	40.0	1.1	**119.0**	**216.6**	**55%**
វប្បធម៌ និងសិល្បៈ	2.2	0.4	1.8	-	**2.2**	**4.6**	**48%**
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	0.5	1.1	3.5	-	**4.6**	**11.3**	**41%**
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	16.8	8.1	20.4	-	**28.5**	**74.8**	**38%**
បរិស្ថាន និងចីរភាព	11.5	1.5	5.3	-	**6.8**	**19.0**	**36%**
ទឹក និងអនាម័យ	10.7	5.2	10.0	3.6	**18.8**	**75.7**	**25%**
បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មានវិទ្យា និងទំនាក់ទំនង	12.0	-	0.2	-	**0.2**	**0.9**	**23%**
ផ្សេងៗ	1.3	8.8	0.2	-	**9.0**	**63.8**	**14%**
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	7.2	4.4	0.2	2.5	**7.0**	**53.9**	**13%**
សុខាភិបាល	23.4	17.0	10.1		**27.1**	**213.8**	**13%**
អប់រំ	24.2	0.3	16.1	2.2	**18.7**	**148.2**	**13%**
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	8.1	1.4	4.0	0.1	**5.5**	**83.1**	**7%**
យេនឌ័រ	2.1	0.1	0.1	-	**0.2**	**3.8**	**5%**
ហ៊ីវ/អេដស៍	-	-	-	-	**-**	**32.2**	**0%**
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងម្ហូបអាហារ	-	-	-	-	**-**	**0.3**	**0%**
សរុប (មិនរាប់បញ្ចូលគម្រោងដែលគ្រោងអនុវត្ត)	**330.8**	**195.9**	**229.3**	**39.0**	**464.2**	**1334.7**	**35%**

តារាងទី ៤.៧ បង្ហាញថា អង្គការសុខភាពពិភពលោកបានបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនទៅក្នុងបណ្តាគម្រោងរបស់ខ្លួន ១០០% ។ មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្មបានប្រើប្រាស់ធនធាន ប្រមាណ ៩៣% ដើម្បីបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបារាំង គឺជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ក្នុងទម្រង់ជាអន្តរវិស័យ ក្នុងនោះ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនបានផ្តល់ធនធានប្រមាណ ១០១ លានដុល្លារ, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ៩៧ លានដុល្លារ និងបារាំង ៦៦ លានដុល្លារ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ៩ ទៀតបានប្រើប្រាស់ជាងពាក់កណ្តាលនៃធនធានរបស់ខ្លួន សម្រាប់អនុវត្តគម្រោងដែលបានបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។

តារាងទី ៤.៧: ការបញ្ជ្រាបរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	សរុប ២០១៦	២០១៧				ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៧	វិស័យឯកជន (គិតជា % នៃហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
WHO	9.5	9.5	-	-	**9.5**	**9.5**	**100%**
IFAD	15.5	0.9	9.3	3.5	**13.7**	**14.7**	**93%**
ILO	2.7	-	0.2	3.0	**3.2**	**3.7**	**88%**
UNICEF	3.7	3.4	6.5	-	**9.8**	**12.8**	**77%**
Czech Republic	0.9	0.2	0.1	0.5	**0.8**	**1.2**	**72%**
Australia	41.2	1.6	15.2	21.9	**38.7**	**56.3**	**69%**
ADB	39.0	73.0	24.2	-	**97.1**	**146.0**	**67%**
France	27.8	8.9	57.0	-	**65.9**	**103.3**	**64%**
Germany	9.9	8.3	10.8	-	**19.1**	**36.5**	**52%**
China	92.3	76.0	24.9	-	**100.9**	**223.5**	**45%**
Japan	41.0	9.9	42.6	0.7	**53.2**	**126.4**	**42%**
Switzerland	4.1	-	4.7	-	**4.7**	**13.8**	**34%**
UNIDO	0.4	-	0.3	0.4	**0.7**	**2.1**	**33%**
UNDP	2.6	0.7	1.6	-	**2.3**	**7.4**	**31%**
Republic of Korea	12.1	-	12.3	2.0	**14.3**	**51.2**	**28%**
New Zealand	0.4	-	0.3	1.0	**1.3**	**5.3**	**24%**
Canada	0.4	-	0.1	0.3	**0.4**	**1.6**	**23%**
USA	13.5	1.8	10.1	5.3	**17.2**	**76.0**	**23%**
EU/EC	9.3	0.5	7.0	0.5	**8.0**	**59.8**	**13%**
Sweden	1.7	1.0	1.0	-	**2.0**	**20.3**	**10%**
World Bank	2.7	-	1.1	-	**1.1**	**39.7**	**3%**
FAO	-	0.1	0.0	-	**71**	**4.8**	**1%**
Others	-	-	-	-	**-**	**107.4**	**0%**
Total (Exclude Pipeline Projects)	**330.8**	**195.9**	**229.3**	**39.0**	**464.2**	**1334.7**	**35%**

ជំពូក ៥

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម

នៅកម្ពុជា ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការមានតួនាទីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម តាមរយៈការបង្កើតបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់គាំទ្រវិនិយោគឯកជន និងជាកាតាលីករ

ដើម្បីគៀរគរធនធានពីប្រភពដទៃសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ព្រមទាំងជាប្រភពធនធានសម្រាប់គាំទ្រដោយផ្ទាល់ក្នុងការផ្តល់ទំនិញ និងសេវាសាធារណៈ ដូចមានចែងក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥ ។ គោលនយោបាយនេះមានគោលដៅបន្តជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងកម្រិតខ្ពស់ថែមទៀត ក្នុងសង្វាក់ផលិតកម្មតំបន់ និងសកល ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយ ៤ ឬ ផែនការសកម្មភាព និងវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែងដែលផ្សារភ្ជាប់នឹងគោលដៅ និងចំណុចដៅ ដែលត្រូវសម្រេចឱ្យបានត្រឹមឆ្នាំ ២០២៥ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានដាក់ចេញវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែង ដែលត្រូវសម្រេចមុនដំណាច់ឆ្នាំ ២០១៨ ផងដែរ ។

តារាងទី ៥.១: វិធានការគោលនយោបាយ និងវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែង

វិធានការគោលនយោបាយ ៤ ដែលត្រូវសម្រេចឆ្នាំ ២០២៥	**វិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែង ដែលត្រូវសម្រេចមុនដំណាច់ឆ្នាំ ២០១៨**
ការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ	រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការបញ្ចុះថ្លៃអគ្គិសនី សម្រាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម រួមទាំងការពង្រឹងភាពទុកចិត្ត និងការពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី
ការពង្រីក និងទំនើបកម្មសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការមេសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងឡូជិស្ទិក ពិសេស ផ្តោតលើការតភ្ជាប់ប៉ូលសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ និងការអភិវឌ្ឍរបៀងសេដ្ឋកិច្ច
ការកែលម្អបរិស្ថាននិយតកម្ម	ពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងទីផ្សារពលកម្ម និងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាព និងបង្កើនផលិតភាពក្នុងការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្ម
ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ	អភិវឌ្ឍ និងប្រែក្លាយខេត្តព្រះសីហនុទៅជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសគំរូពហុបំណង ដែលគ្រោងអនុវត្តតាមគោលការណ៍តំបន់រដ្ឋបាលពិសេស

នាខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ លេខាធិការដ្ឋាននៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានបង្កើតឡើង សម្រាប់គាំទ្រក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តអាណត្តិរបស់ខ្លួនដែលមានចែងក្នុងគោលនយោបាយនេះ ។ ភារកិច្ចស្នូលនៃលេខាធិការដ្ឋាននេះ គឺការសម្របសម្រួលការងារជាមួយរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យឯកជន, ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ, ការពិនិត្យ តាមដាន និងការរៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាព ។ កិច្ចការសំខាន់ក៏បានផ្តោតលើការសិក្សាកម្រិតគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ និងសម្រេច ក្នុងគោលដៅពន្លឿនវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ។

ចាប់ពីគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥ ត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការ នាថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥, ក្រសួង និងស្ថាប័ន ព្រមទាំងអាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិបានអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងវិធានការគោលនយោបាយ ។ គិតដល់ឆ្នាំ ២០១៦ រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពជាដុំកំភួន ក្នុងការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែង ដោយសារក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

បានបញ្ចប់ការរៀបចំគោលនយោបាយតាមវិស័យ សម្រាប់ជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ, បានសិក្សាពីសមិទ្ធិលទ្ធភាព, បានរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងថវិកាសម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តគម្រោង ព្រមទាំងបានពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី បានពាក់កណ្តាលនៃតំបន់ឧស្សាហកម្មគោលដៅទាំងមូល ។

ក្នុងនាមជាស្ថាប័នសម្របសម្រួល, គ.ជ.ទា/ក.អ.ក មានភារកិច្ចរៀបចំកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។ ក្នុងន័យនេះ គ.ជ.ទា/ក.អ.ក បានស្នើក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធវាយតម្លៃអំពីតម្រូវការ និងរៀបចំបញ្ជីគម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មដែលកំពុងអនុវត្តដោយធនធានក្រៅប្រទេស ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ បន្ទាប់មក គ.ជ.ទា/ក.អ.ក នឹងបូកសរុបបញ្ជីគម្រោងវិនិយោគដែល កំពុងអនុវត្ត និងគម្រោងដែលមិនទាន់មានការគាំទ្រ សម្រាប់រៀបចំផែនការវិនិយោគសាធារណៈ ដើម្បីកំណត់ដៃគូដែលអាចផ្តល់ការគាំទ្រ ក៏ដូចជាតម្រឹមការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស ជាមួយគម្រោងអាទិភាពដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការវិនិយោគនេះ ។ គ.ជ.ទា/ក.អ.ក នឹងផ្សំផ្គុំតម្រូវការ ជាមួយនឹងធនធានដែលមានដើម្បីកំណត់ទំហំធនធានដែលខ្វះចន្លោះសម្រាប់កៀរគរបន្ថែម ។ ព័ត៌មានទាំងនេះនឹងត្រូវចែករំលែកជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងអនុវត្តថវិកា ។

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម រួមមាន ÷ ការបង្កើតបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់គាំទ្រការវិនិយោគឯកជន, តួនាទីជាកាតាលីករដើម្បីកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអភិវឌ្ឍន៍ពីប្រភពដទៃទៀតសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងជាប្រភពធនធានសម្រាប់គាំទ្រដោយផ្ទាល់ ដល់ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាសាធារណៈ ដូចមានចែងក្នុងគោលនយោបាយនេះ ។ ស្របតាមក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍នេះ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការផ្តល់ការគាំទ្រ សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា តាមរយៈការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ពិសេសការបណ្តុះបណ្តាលពលករជំនាញ ។

ដោយទទួលស្គាល់ពីតួនាទីនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម និងផ្អែកលើព័ត៌មានដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានបញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ គ.ជ.ទា/ក.អ.ក បានពិនិត្យ និងតាមដានដោយយកចិត្តទុកដាក់អំពីទំហំហិរញ្ញប្បទាន ដែលបានគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងរំលេចតួនាទីសំខាន់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់ពន្លឿនការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ ។

ការវិភាគហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម

ការវិភាគត្រូវបានរៀបចំតាមអភិក្រម ២ គឺ ÷ ១) ការវិភាគអំពីហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ និងអនុវិស័យ ក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្ដីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ តាមអាទិភាពនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម (វិធានការគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាព) និង ២) ការវិភាគតាមវិស័យសម្គាល់បន្ថែម ។

តារាងទី ៥.២ : ការគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ ២០១៧ (លានដុល្លារ)

	វិធានការគោលនយោបាយនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម					
ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ការជំរុញការវិនិយោគ	ការពង្រីកសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	ការកែលម្អបរិយាកាស និយតកម្ម	ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ	វិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្ដែង	សរុប
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	-	-	-	-	65.9	**65.9**
បារាំង	-	-	19.6	0.8	6.6	**27.1**
ជប៉ុន	-	0.9	-	3.0	10.9	**14.8**
អូស្ត្រាលី	1.6	-	-	5.7	3.4	**10.7**
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	0.2	-	-	-	6.6	**6.8**
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	-	0.0	1.6	4.1	-	**5.7**
ណូវែលហ្សេឡង់	-	-	-	3.1	-	**3.1**
មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម	-	2.0	-	-	-	**2.0**
ស្វីស	-	-	-	1.4	-	**1.4**
ស៊ុយអ៊ែត	-	-	-	1.4	-	**1.4**
សហភាពអឺរ៉ុប	-	-	0.7	0.2	0.2	**1.2**
អាល្លឺម៉ង់	-	-	1.1	-	-	**1.1**
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	-	-	0.5	0.6	-	**1.0**
សហរដ្ឋអាមេរិក	-	-	0.1	0.2	0.7	**1.0**
កាណាដា	-	0.3	-	0.2	-	**0.4**
សាធារណរដ្ឋឆែក	-	-	-	-	0.3	**0.3**
អង្គការយូនីដូ	-	-	-	0.3	-	**0.3**
ចក្រភពអង់គ្លេស	-	-	-	0.0	-	**0.0**
សរុប	**1.8**	**3.2**	**23.6**	**21.1**	**94.7**	**144.2**

តារាងទី ៥.២ បានបង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ធនធាន ១៤៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១៣% នៃធនធានសរុប (មិនរាប់បញ្ចូលធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ត្រូវបានបើកផ្ដល់សម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ។ ធនធានជិត ២/៣ បានគាំទ្រដល់ការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្ដែង ក្នុងនោះ ធនធាន ៨៨,៥ លានដុល្លារ បានគាំទ្រវិស័យថាមពល (សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ៦៦ លានដុល្លារ) ហើយ ៦,២ លានដុល្លារទៀត បានគាំទ្រវិស័យដឹកជញ្ជូន (ជប៉ុន ៦ លានដុល្លារ) ។

តារាងទី ៥.៣ : ធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ឆ្នាំ ២០១៤	ឆ្នាំ ២០១៥	ឆ្នាំ ២០១៦	ឆ្នាំ ២០១៧	ឆ្នាំ ២០១៨	សរុប

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	33.2	45.1	122.2	65.9	67.6	**334.0**
ជប៉ុន	20.3	12.8	19.0	14.8	25.0	**91.9**
បារាំង	6.9	1.2	13.0	27.1	33.9	**82.1**
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	15.0	11.1	9.8	6.8	19.7	**62.3**
អូស្ត្រាលី	9.2	7.3	9.5	10.7	5.9	**42.6**
សហភាពអឺរ៉ុប	11.6	2.8	1.7	1.2	1.0	**18.4**
ណូវែលហ្សេឡង់	3.2	2.6	1.9	3.1	3.6	**14.5**
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	-	-	1.1	5.7	3.2	**10.0**
មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម	-	-	-	2.0	6.0	**7.9**
ធនាគារពិភពលោក	4.6	1.8	-	-	-	**6.4**
អាល្លឺម៉ង់	3.2	0.0	1.1	1.1	0.1	**5.5**
ស៊ុយអែត	0.8	1.1	1.3	1.4	0.6	**5.2**
ស្វីស	0.2	0.5	0.8	1.4	1.5	**4.4**
សហរដ្ឋអាមេរិក	1.1	1.2	0.8	1.0	0.3	**4.3**
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	0.2	0.9	1.0	1.0	0.2	**3.3**
កាណាដា	0.0	0.1	0.4	0.4	0.6	**1.6**
សាធារណរដ្ឋឆែក	0.3	0.3	0.4	0.3	-	**1.2**
អង្គការយូនីដូ	0.5	0.1	0.1	0.3	-	**0.9**
អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍	0.1	0.0	0.1	-	-	**0.1**
ចក្រភពអង់គ្លេស	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.1**
អង្គការយូណេស្កូ	0.0	0.0	-	-	-	**0.0**
សរុប	**110.4**	**88.8**	**184.2**	**144.2**	**169.1**	**696.8**

តារាងទី ៥.៣ ៖ ធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម (លានដុល្លារ)

វិស័យនៃគោលនយោបាយ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម	ឆ្នាំ ២០១៤	ឆ្នាំ ២០១៥	ឆ្នាំ ២០១៦	ឆ្នាំ ២០១៧	ឆ្នាំ ២០១៨	សរុប
ការជំរុញការវិនិយោគ	0.2	0.2	3.3	1.8	3.4	**8.9**
ការពង្រីកសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	0.9	1.1	1.7	3.2	6.3	**13.1**
ការកែលម្អបរិយាកាសនិយតកម្ម	11.8	4.3	9.0	23.6	3.7	**52.4**
ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ	30.5	27.4	22.2	21.1	17.1	**118.3**
វិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែង	67.0	55.9	148.0	94.7	138.6	**504.1**
សរុប	**110.4**	**88.8**	**184.2**	**144.2**	**169.1**	**696.8**

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលផ្តល់ធនធានច្រើន សម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម មាន ÷ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, បារាំង, ជប៉ុន និងអូស្ត្រាលី ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យក៏បានបញ្ជាក់អំពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ១៨ ដែលកំពុងគាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ ក្នុងនោះដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនបានគាំទ្រដល់វិធានការគោលនយោបាយទី ៤ (ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ) ។ បើធៀបនឹងរបាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ ២០១៦ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនបាន និងកំពុងគាំទ្រវិធានការគោលនយោបាយដទៃទៀតនៃគោលនយោបាយនេះ ។

តារាងទី ៥.៣ បានបង្ហាញពីធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ធនធាន ៦៩៧ លានដុល្លារ (១៣៩ លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ) សម្រាប់ដំណាក់កាលឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ដែលធនធានភាគច្រើន (៥០៤ លានដុល្លារ) បានគាំទ្រវិធានការគន្លឹះ ៤ ជាក់ស្តែងនៃគោលនយោបាយ ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន គឺជាដៃគូសំខាន់ដែលបានបើកផ្តល់ធនធាន ៣៣៤ លានដុល្លារ សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ។

តារាងទី ៥.៤ បង្ហាញអំពីការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មទៅក្នុងគម្រោងរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ តាមរយៈវិស័យសម្គាល់បន្ថែម ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ១៥ បានចាត់ទុកគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ជាគោលដៅអាទិភាពសម្រាប់គាំទ្រ ដោយបានផ្តល់ធនធាន ៣៣៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២៥% នៃធនធានសរុប ។ ធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មបានកើន ១២២ លានដុល្លារ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសារការបង្កើនធនធានរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ជប៉ុន និងបារាំង ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានផ្តល់ធនធាន ៨៤% នៃធនធានសរុបរបស់ខ្លួន សម្រាប់គាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។ ជប៉ុនបានបើកផ្តល់ធនធាន ៥២ លានដុល្លារ សម្រាប់បញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ។

តារាងទី ៥.៤ : ការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៦	២០១៧				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	IDP គិតជា % នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	63.2	2.8	112.6	6.7	**122.2**	**146.0**	**84%**
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	2.5	-	2.5	0.6	**3.0**	**3.7**	**82%**
ជប៉ុន	81.4	19.1	21.4	52.3	**92.8**	**126.4**	**73%**
បារាំង	14.4	2.1	58.5	-	**60.6**	**103.3**	**59%**
អូស្ត្រាលី	22.7	5.7	21.9	-	**27.6**	**56.3**	**49%**
អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍	1.3	3.0	0.0	-	**3.1**	**7.4**	**41%**
អាល្លឺម៉ង់	4.0	7.1	2.8	1.1	**11.0**	**36.5**	**30%**

កាណាដា	0.3	-	0.3	-	**0.3**	**1.6**	**17%**
ស្វីស	1.5	0.2	2.0	-	**2.2**	**13.8**	**16%**
សហភាពអឺរ៉ុប	11.1	7.0	0.5	-	**7.5**	**59.8**	**13%**
អង្គការយូនីសេហ្វ	0.9	1.3	-	-	**1.3**	**12.8**	**10%**
មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម	5.9	0.9	-	-	**0.9**	**14.7**	**6%**
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	0.5	0.5	-	-	**0.5**	**51.2**	**1%**
ស៊ុយអែត	0.2	0.1	-	-	**0.1**	**20.3**	**1%**
សហរដ្ឋអាមេរិក	0.5	0.0	0.1	-	**0.1**	**76.0**	**0%**
ផ្សេងៗ	-	-	-	-	**-**	**393.5**	**0%**
សរុប (មិនរាប់បញ្ចូលគម្រោងដែលត្រៀមអនុវត្ត)	**210.3**	**49.8**	**222.6**	**60.7**	**333.1**	**1334.7**	**25%**

វិស័យសម្គាល់បន្ថែមអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មតាមវិស័យនីមួយៗ ។ តារាងទី ៥.៥ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ វិស័យដឹកជញ្ជូន, កសិកម្ម, និងទឹកស្អាត និងអនាម័យ គឺជាវិស័យចម្បងដែលបានទទួលធនធាន ២២៨ លានដុល្លារ សម្រាប់បញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ធៀបនឹងធនធានសរុប ៣៣៣ លានដុល្លារ សម្រាប់បញ្ជ្រាបគោលនយោបាយនេះ ។ ធនធានក្នុងវិស័យអភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល និងវិស័យអប់រំ សម្រាប់បញ្ជ្រាបគោលនយោបាយនេះបានធ្លាក់ចុះ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ ក្នុងនោះ ធនធានសម្រាប់វិស័យអភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល បានធ្លាក់ចុះ ២ លានដុល្លារ ទន្ទឹមនឹងធនធានសម្រាប់វិស័យអប់រំបានធ្លាក់ចុះ ២-៥ លានដុល្លារ ។ ដោយសារហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស បានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ការកសាងសមត្ថភាព និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការធ្លាក់ចុះធនធានក្នុងវិស័យទាំងនេះ គឺជាសញ្ញាណមួយ ដែលទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ និងការគាំទ្របន្ថែម ពិសេសលើការកសាងសមត្ថភាព និងជំនាញ ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដែលផ្អែកលើវិស័យឧស្សាហកម្ម ។

តារាងទី ៥.៥ : ការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧

វិស័យ	២០១៦	២០១៧				ធនធានសរុបតាមវិស័យ	IDP គិតជា % នៃធនធានតាមវិស័យ
		កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
ឧស្សាហូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម	1.9	-	14.9	1.1	**16.0**	**18.3**	**87%**
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	3.1	-	9.5	-	**9.5**	**12.1**	**79%**
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	30.3	-	51.0	0.7	**51.7**	**75.7**	**68%**
ការដឹកជញ្ជូន	68.5	0.7	59.0	47.7	**107.3**	**216.6**	**50%**
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	0.4	3.5	1.1	-	**4.6**	**11.3**	**41%**
កសិកម្ម	30.5	16.6	50.2	3.2	**70.0**	**181.7**	**38%**
ទេសចរណ៍	1.2	-	4.6	-	**4.6**	**17.2**	**27%**

ថាមពល និងអគ្គិសនី	15.5	-	19.0	2.4	**21.4**	**88.6**	**24%**
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	11.3	6.8	7.0	-	**13.7**	**74.8**	**18%**
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	12.3	9.4	0.1	0.7	**10.2**	**83.1**	**12%**
ផ្សេងៗ	0.1	6.1	1.1	-	**7.2**	**63.8**	**11%**
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	3.3	1.5	2.5	-	**3.9**	**53.9**	**7%**
សេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	1.7	0.2	0.8	-	**1.0**	**14.8**	**7%**
អប់រំ	13.0	1.3	1.7	5.0	**8.0**	**148.2**	**5%**
បរិស្ថាន និងចីរភាព	0.4	1.0	-	-	**1.0**	**19.0**	**5%**
វប្បធម៌ សិល្បៈ និងកីឡា	0.3	0.2	-	-	**0.2**	**4.6**	**4%**
យេនឌ័រ	0.3	-	0.1	-	**0.1**	**3.8**	**3%**
សុខាភិបាល	4.0	2.6	-	-	**2.6**	**213.8**	**1%**
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់និងស្បៀងអាហារ	0.2	-	-	-	**-**	**0.3**	**0%**
ហ៊ីវ/អេដស៍	-	-	-	-	**-**	**32.2**	**0%**
បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	12.0	-	-	-	**-**	**0.9**	**0%**
សរុប (មិនគិតគម្រោងពុំទាន់អនុវត្ត)	**210.3**	**49.8**	**222.6**	**60.7**	**333.1**	**1334.7**	**25%**

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ទទួលស្គាល់សារៈសំខាន់នៃការលើកកម្ពស់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ឆ្នាំ ២០១៧-២០២៥ ដោយមានក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ជាសេនាធិការដឹកនាំការអនុវត្ត ។ គោលនយោបាយជាតិនេះនឹងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ដោយជំរុញឱ្យមានការចូលរួម និងការកៀរគរធនធានពីភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ ។ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មបានកំណត់កិច្ចការជាក់លាក់មួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ រួមមាន ៖

- ជំរុញការអប់រំចំណេះដឹងទូទៅ យ៉ាងហោចឱ្យបានត្រឹមថ្នាក់ទី ៩
- ពង្រឹងគុណភាពអប់រំផ្នែកគណិតវិទ្យា, វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា នៅកម្រិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា
- បង្កើតសាលាមធ្យមសិក្សាបច្ចេកទេស និងមជ្ឈមណ្ឌលហ្វឹកហ្វឺនជំនាញ
- រៀបចំផែនការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលបម្រើឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម
- ជំរុញស្ថាប័ននីយកម្មនូវកម្មវិធីប្រព័ន្ធកម្មសិក្សា (Apprenticeship Schemes) ដែលផ្សារភ្ជាប់ជាមួយប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន
- ពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងវិជ្ជាជីវៈនៅនឹងកន្លែងការងារសម្រាប់កម្មកររោងចក្រ ។

ក្រៅពីសារៈសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈគឺជាគន្លឹះសម្រាប់ធានាស្ថិរភាពការងារនាអនាគត តាមរយៈការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពការងាររបស់ពលករ និង

យុវជន ដែលជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់លើកកម្ពស់សុខុមាលភាព និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។ ដើម្បីសម្រេចជោគជ័យក្នុងកិច្ចការនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គប្បីបង្កើនការគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីតម្រឹមទៅនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងក្នុងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ។

តារាងទី ៥.៦ បង្ហាញថា គម្រោងកំពុងអនុវត្តដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា (ទាំងអាហារូបករណ៍ និងអ្នកបច្ចេកទេសស្ម័គ្រចិត្ត) មានហិរញ្ញប្បទានសរុបប្រមាណ ២៨៨,៧៤ លានដុល្លារ ។ បើគិតជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ មានទំហំ ពី ២៦-៣២ លានដុល្លារ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៥-២០១៧ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ហិរញ្ញប្បទានដែលបានផ្តល់សម្រាប់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ នៅមានកម្រិតទាប ប្រមាណ ៧,៩ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ដោយជប៉ុន និងស្វីសគឺជាដៃគូសំខាន់ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ៩ បានគាំទ្រការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ក្រោមយន្តការសម្របសម្រួល ទន្ទឹមនឹងការប្តេជ្ញាកៀរគរធនធានរបស់ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ ទាំងនេះបង្ហាញពីការកើនឡើងនូវសក្តានុពលនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់វិស័យមួយនេះ ។

តារាងទី ៥.៦ : ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា (លានដុល្លារ)

	ថវិកាសរុប	២០១៥	២០១៦	២០១៧
ឧត្តមសិក្សា				
សាធារណរដ្ឋឆែក	0.21	0.04	0.12	-
បារាំង	10.69	0.82	0.68	0.41
ជប៉ុន	14.04	3.51	0.64	0.67
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	5.28	-	0.58	4.13
ស៊ុយអ៊ែត	0.13	0.01	0.04	0.04
ចក្រភពអង់គ្លេស	0.31	-	-	0.20
អង្គការយូណេស្កូ	0.03	0.02	-	-
ធនាគារពិភពលោក	11.50	1.79	-	-
សរុបឧត្តមសិក្សា	**42.18**	**6.20**	**2.06**	**5.45**
ការផ្តល់អាហារូបករណ៍				
អូស្ត្រាលី	70.74	6.15	5.53	5.67
កាណាដា	0.98	0.09	0.16	0.16
បារាំង	8.31	0.39	0.52	0.40
ជប៉ុន	21.98	1.99	3.00	1.68

ណូវែលហ្សេឡង់	24.45	2.61	1.95	3.14
សរុបការផ្ដល់អាហារូបករណ៍	**126.47**	**11.23**	**11.16**	**11.06**
ការផ្ដល់អ្នកបច្ចេកទេសស្ម័គ្រចិត្ត				
ជប៉ុន	17.74	2.77	2.28	2.41
សរុបការផ្ដល់អ្នកបច្ចេកទេសស្ម័គ្រចិត្ត	**17.74**	**2.77**	**2.28**	**2.41**
ការបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ				
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	53.12	5.67	1.18	-
សហភាពអឺរ៉ុប	1.86	0.42	0.31	0.20
បារាំង	3.26	-	2.91	-
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	1.28	0.28	0.41	0.58
ជប៉ុន	24.81	3.45	3.84	3.35
ស៊ុយអ៊ែត	6.25	1.08	1.05	1.37
ស្វីស	10.70	0.66	1.48	2.17
ចក្រភពអង់គ្លេស	0.06	-	0.01	0.03
សហរដ្ឋអាមេរិក	1.00	0.40	0.20	0.20
សរុបការបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ	**102.34**	**11.95**	**11.39**	**7.89**
សរុប	**288.74**	**32.14**	**26.89**	**26.81**

ជំពូក ៦

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ក្រោមការដឹកនាំ និងភាពជាម្ចាស់ដ៏រឹងមាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដោយមានការគាំទ្រពីដៃគូអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ កម្ពុជាបានសម្រេចសមិទ្ធផលធំធេងក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ។ ជាក់ស្ដែង កម្ពុជារក្សាបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រចាំឆ្នាំ ជាមធ្យម ៧,៧% និងអត្រាភាពក្រីក្រធ្លាក់ចុះពី ៥៣,២% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ មកត្រឹម ១៣,៥% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ ។ ដើម្បីពង្រឹងវឌ្ឍនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តអនុវត្តឱ្យបានជោគជ័យនូវកម្មវិធីតាមវិស័យ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការប្រែប្រួលខាងរចនាសម្ព័ន្ធ និងការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ទន្ទឹមនឹងការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ស្នូល ដូចជាការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការកែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

របាយការណ៍នេះគឺជាសក្ខីកម្មដែលអាចបញ្ជាក់ថា ការបន្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ នឹងនាំទៅដល់ការសម្រេចលទ្ធផលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក៏បង្ហាញអំពីកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងតម្រឹមធនធានទាំងនេះជាមួយអាទិភាពជាតិ ដូចមានចែងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ។ លទ្ធផលវិភាគបានបង្ហាញថា ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយ ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការបានតម្រឹមជាមួយតម្រូវការធនធានសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ទោះបីមានការប្រែប្រួលតួនាទីនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក៏ដោយ ក៏ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការឥតសំណងបន្តរក្សាទំហំនឹងនរ

ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនូវកម្ចីសម្បទាន ក្នុងបរិការណ៍ដែលកម្ពុជាបានសម្រេចឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ។ ស្ថានភាពរបស់កម្ពុជានេះ មានសង្គតិភាពជាមួយស្ថានភាពនៃប្រទេសដទៃ ដែលបានសម្រេចឋានៈប្រទេសមានចំណូលមធ្យម ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកថា យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ- ដំណាក់កាលទី ៣ ដើម្បីកំណើន, ការងារ, សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ គឺជាមគ្គុទ្ទេសន៍សម្រាប់អនុវត្តអាទិភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីតម្រង់ទិសការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ជាតិសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ព្រមទាំងបានពិនិត្យឡើងវិញនូវយន្តការស្ថាប័នសម្រាប់អនុវត្ត ។ ជាក់ស្តែង គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥ គឺជា «យុទ្ធសាស្ត្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី» សម្រាប់ជំរុញកម្ពុជាឱ្យសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ។

ទន្ទឹមការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាព ដូចជាគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់អំពីសារៈសំខាន់ក្នុងការបន្តជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ និងប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ។ ដំណើរការនៃការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព បានផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ កំណត់អាទិភាពដើម្បីជួយសម្រួលដល់អន្តរកាលឆ្ពោះទៅគំរូអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចថ្មី ដែលអាចបន្តជំរុញវឌ្ឍនភាពសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា ។ កិច្ចការនេះគឺជាមូលដ្ឋាន ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិសម្រាប់ដំណាក់កាលបន្ទាប់ ដែលត្រូវចាប់ផ្តើមក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ និងដែលជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់តម្រង់ទិសកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងនីតិកាលបន្ទាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ដើម្បីសម្រេចគោលដៅទាំងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តកៀរគរធនធានពីគ្រប់ប្រភព ទាំងធនធានក្នុងស្រុក និងក្រៅប្រទេស ទាំងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ។ ការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច និងការបន្តកែទម្រង់ស្ថាប័ន ព្រមទាំងការលើកគុណភាពសេវាសាធារណៈ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិ គឺជាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ លើមូលដ្ឋាននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការអភិវឌ្ឍ និងការផ្លាស់ប្តូរខាងរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់សារៈសំខាន់នៃភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់អនុវត្តរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍សង្គម- សេដ្ឋកិច្ច និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៥ (ពាន់ដុល្លារ)

Major Donors	Term of Assist	Health	Edu.	Agri.	Indus. & Trad	Rural Dev.	Bank &Biz	Urban Plan	Inf. &Com	Ene. & Pos.	Trans.	Water & Sani.	Comm. & Soci	Culture & Art	Enviro. & Cons	Climate Chang	Gender	HIV/AI DS	Gov. & Admin	Touris m	Emer. & Food	Other	Total
UN own fund	Grant	8,686	4,037	9,043	625	574	541		16	51		1,523	6,485	30	1,629	1,453	1,893	369	4,367			30	41,353
	Loan			5,838																			5,838
World Bank	Grant		15,720																				15,720
	Loan	25	1,736								142												1,903
ADB	Grant	1,295	4,972	7,280	500	782	1,983	210			2,157	2,700			2,356				200	100	5,777	1,132	31,444
	Loan		18,700	13,820			19,246	685		3,600	48,123									860		756	105,790
GAVI Alliance	Grant	18,951																					18,951
Global Fund	Grant	18,875																14,472					33,347
Sub-Total: UN Agencies & IFI's	Grant	47,806	24,729	16,323	1,125	1,356	2,524	210	16	51	2,157	4,223	6,485	30	3,985	1,453	1,893	14,842	4,567	100	5,777	1,162	140,816
	Loan	25	20,436	19,658			19,246	685		3,600	48,265									860		756	113,531
	Total	47,831	45,166	35,981	1,125	1,356	21,770	895	16	3,651	50,422	4,223	6,485	30	3,985	1,453	1,893	14,842	4,567	960	5,777	1,918	254,346
EU/EC	Grant	538	17,615	7,348	1,945	138				428		49	1,720	515	776	1,630	210		22,886				55,796
Czech Republic	Grant	494	294	81					4	244						43			72				1,232
France	Grant	463	1,609	2,318		393	225						223	3,029	662				1,458	115			10,495
	Loan					38,947	3,000					10,873											52,819
Germany	Grant	7,717		850		9,014	70			24		99	471				913		3,036			3,596	25,790
Ireland	Grant					556																	556
Sweden	Grant		8,818			142									1,781	1,125			9,937				21,803
United Kingdom	Grant		67							7			8		8		8		67			5	169
Sub-Total: EU	Grant	9,212	28,403	10,597	1,945	10,243	296		4	703		148	2,422	3,544	3,226	2,798	1,130		37,456	115		3,601	115,841
	Loan					38,947	3,000					10,873											52,819
	Total	9,212	28,403	10,597	1,945	49,189	3,296		4	703		11,020	2,422	3,544	3,226	2,798	1,130		37,456	115		3,601	168,660
Australia	Grant	10,864	9,568	11,849		7,968				1,142	122	1,142	4,253				2,454	25	6,556				55,942
Canada	Grant	685	91	1,127		137									61	217	207		1,169		61		3,754
China	Grant		4,464																				4,464
	Loan			87,472						45,102	173,783	1,057	27,507										334,921
Japan	Grant	12,028	16,877	4,572	1,321	3,645	514	6,173	71	3,642	16,924	12,729	220	870	92	1,097	92	2	2,758	106		1,455	85,187
	Loan			268					4,884		20,025												25,176
New Zealand	Grant		2,608	1,197											1,092								4,897
Republic of Korea	Grant	18,458	4,335	1,636		2,327	962	380			3,235			1,250			83			380			33,046
	Loan			484		893					21,719	5,571											28,667
Switzerland	Grant	4,236	458	1,667		466								138			19		5,840	198			13,021
USA	Grant	22,731	5,159	8,929	60	5,565	430				318	1,884	186		18,363	916		10,055	17,570		8,800		100,966
Sub-Total: Bilateral Donors	Grant	69,003	43,560	30,977	1,381	20,109	1,906	6,553	71	4,784	20,598	15,754	4,659	2,258	19,609	2,230	2,855	10,081	33,893	684	8,861	1,455	301,277
	Loan			88,224		893			4,884	45,102	215,526	6,628	27,507										388,764
	Total	69,003	43,560	119,201	1,381	21,002	1,906	6,553	4,955	49,885	236,124	22,383	32,166	2,258	19,609	2,230	2,855	10,081	33,893	684	8,861	1,455	690,041
SUB TOTAL: ALL DONORS:	Grant	126,021	96,691	57,897	4,450	31,707	4,725	6,763	92	5,538	22,755	20,126	13,565	5,831	26,820	6,481	5,878	24,923	75,916	899	14,638	6,217	557,934
	Loan	25	20,436	107,882		39,840	22,246	685	4,884	48,702	263,791	17,501	27,507							860		756	555,114
	Total	126,046	117,128	165,779	4,450	71,547	26,971	7,448	4,975	54,239	286,546	37,626	41,073	5,831	26,820	6,481	5,878	24,923	75,916	1,759	14,638	6,973	1,113,048
NGO own fund	Grant	77,704	57,810	5,183	53	22,004				587	267	192	57,495	400	6,312	1,181	261	5,263	1,906	75	185	804	237,682
GRAND TOTAL	TOTAL	203,749	174,938	170,962	4,504	93,551	26,971	7,448	4,975	54,826	286,813	37,818	98,568	6,232	33,132	7,662	6,139	30,186	77,822	1,834	14,822	7,777	1,350,730

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៦ (ពាន់ដុល្លារ)

Major Donors	Term of Assist	Health	Edu.	Agri.	Indus. & Trad	Rural Dev.	Bank & Biz	Urban Plan	Inf. &Com	Ene. Pos.	Trans.	Water & Sani.	Comm. & Soci	Culture & Art	Enviro. & Cons	Climate Chang	Gender	HIV/AI DS	Gov. &Admi	Touris m	Emer. & Food	Other	Total
UN own fund	Grant	13,793	16,837	8,934	676	1,531			481	52			5,612	567	1,812	1,258	1,189	278	2,058			491	55,570
	Loan			7,640																			7,640
World Bank	Grant		13,317																1,439				14,757
	Loan	603	2,693	1,800							200												5,296
ADB	Grant	2,500	500	7,217	500	2,740	2,553	281			2,024	746			4,094						234	233	23,622
	Loan		5,063	18,194		233	3,986	2,800		7,053	33,457	572							14,382	505			86,245
GAVI Alliance	Grant	10,196																					10,196
Global Fund	Grant	17,607																10,587					28,194
Sub-Total: UN Agencies & IFI's	Grant	44,096	30,655	16,151	1,176	4,271	2,553	281	481	52	2,024	746	5,612	567	5,906	1,258	1,189	10,865	3,497		234	724	132,338
	Loan	603	7,756	27,634		233	3,986	2,800		7,053	33,657	572							14,382	505			99,182
	Total	44,699	38,411	43,784	1,176	4,504	6,539	3,081	481	7,105	35,681	1,318	5,612	567	5,906	1,258	1,189	10,865	17,879	505	234	724	231,520
EU/EC	Grant	417	11,153	8,348		884	568	370		867			1,059		1,334	1,963	27		28,964				55,954
Czech Republic	Grant	494	390			40			16	245						43			62				1,291
France	Grant	1,280	1,467	3,067		1,298	175						249	2,458	760				982	42			11,779
	Loan		2,910				5,000			3,869		8,305											20,083
Germany	Grant	30,014		2,034	1,105	7,146						111	508			442	1,001		4,951			1,105	48,419
Ireland	Grant			78		553																	631
Sweden	Grant		13,581		194	183									1,756	1,171			13,171				30,055
United Kingdom	Grant		180			1,362																54	1,596
Sub-Total: EU	Grant	32,205	26,771	13,527	1,299	11,466	743	370	16	1,112		111	1,816	2,458	3,850	3,619	1,028		48,131	42		1,159	149,725
	Loan		2,910				5,000			3,869		8,305											20,083
	Total	32,205	29,681	13,527	1,299	11,466	5,743	370	16	4,981		8,415	1,816	2,458	3,850	3,619	1,028		48,131	42		1,159	169,808
Australia	Grant	3,541	11,066	11,452		8,175		2,230		1,737	90	1,737	2,237				1,795		7,791				51,850
Canada	Grant	482	163	353	268										268	168	1,130				124		2,956
China	Grant		3,382																				3,382
	Loan			48,500						122,218	85,992	5,221											261,931
Japan	Grant	14,197	11,146	3,315	2,228	2,588	222	9	72	2,124	26,435	19,315	241	155	1,020	566	680		3,513	171		225	88,223
	Loan	6,906		1,958					11,962	379	9,407	843											31,456
New Zealand	Grant		1,948	1,236											832								4,015
Republic of Korea	Grant	6,837	6,004	985		2,980	1,182	280			5,520			177									23,965
	Loan			1,026		6,009					913												7,948
Switzerland	Grant	6,338	814	1,696		852								27			285		5,171	616			15,799
USA	Grant	18,593	1,561	4,959	370	8,075	60			65	95	2,145	1,918		8,833	893		7,271	15,617		643		71,098
Sub-Total: Bilateral Donors	Grant	49,988	36,084	23,995	2,866	22,670	1,465	2,518	72	3,925	32,141	23,197	4,396	359	10,953	1,626	3,891	7,271	32,093	787	767	225	261,289
	Loan	6,906		51,484		6,009			11,962	122,597	96,312	6,064											301,335
	Total	56,895	36,084	75,478	2,866	28,679	1,465	2,518	12,034	126,523	128,453	29,262	4,396	359	10,953	1,626	3,891	7,271	32,093	787	767	225	562,624
SUB TOTAL: ALL DONORS:	Grant	126,289	93,509	53,673	5,341	38,407	4,762	3,170	569	5,089	34,165	24,054	11,824	3,384	20,710	6,504	6,108	18,136	83,720	829	1,001	2,108	543,352
	Loan	7,509	10,666	79,117		6,242	8,986	2,800	11,962	133,519	129,969	14,941							14,382	505			420,600
	Total	133,798	104,176	132,790	5,341	44,649	13,748	5,970	12,531	138,608	164,134	38,995	11,824	3,384	20,710	6,504	6,108	18,136	98,103	1,334	1,001	2,108	963,952
NGO own fund	Grant	75,492	67,080	9,214	4	22,981	252			177	127		54,064	422	8,791	1,549	253	5,091	3,586	73	307	789	250,252
GRAND TOTAL	TOTAL	209,290	171,256	142,004	5,345	67,629	14,000	5,970	12,531	138,785	164,261	38,995	65,889	3,806	29,501	8,053	6,361	23,227	101,689	1,407	1,308	2,897	1,214,204

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ ២០១៧ (ពាន់ដុល្លារ)

Major Donors	Term of Assist	Health	Edu.	Agri.	Indus. &Trade	Rural Dev.	Bank &Biz	Urban Plan	Inf. &Com	Ene. Pos.	Trans.	Water &Sani.	Comm. &Socia	Culture & Art	Enviro. & Con	Climate Chang	Gender	HIV/AIDS	Gov. &Admi	Tourism	Emer. & Food	Other	Total
UN own fund	Grant	17,631	16,706	8,942	723	3,258			715				8,013	141	3,090	2,007	1,280	110	2,744			3,907	69,266
	Loan			7,073																			7,073
World Bank	Grant	200	6,936			200													2,270			10,347	19,954
	Loan	6,000	4,127	3,350		1,000					5,250												19,727
ADB	Grant	2,118	500	8,624		2,485	580	1,692		500	8,840	1,425			5,866							400	33,030
	Loan	200	3,387	35,912		5,334	205	8,050		5,907	44,788	4,798							364	3,992			112,937
GAVI Alliance	Grant	10,925																					10,925
Global Fund	Grant	49,824																21,854					71,678
Sub-Total: UN Agencies & IFI's	Grant	80,698	24,142	17,566	723	5,943	580	1,692	715	500	8,840	1,425	8,013	141	8,956	2,007	1,280	21,964	5,014			14,654	204,853
	Loan	6,200	7,514	46,335		6,334	205	8,050		5,907	50,038	4,798							364	3,992			139,737
	Total	86,898	31,656	63,900	723	12,277	785	9,742	715	6,407	58,878	6,223	8,013	141	8,956	2,007	1,280	21,964	5,378	3,992		14,654	344,590
EU/EC	Grant	334	23,126	6,759		1,106	747	310		221		166	693	310	652	1,116			24,281				59,819
Czech Republic	Grant	371	268							331		81				106							1,158
France	Grant	2,220	980	4,746		2,222	240					221	165	2,376	939				1,217	387			15,714
	Loan				14,607		8,000			6,634		46,148								12,162			87,551
Germany	Grant	5,075		2,203	1,111	11,560						111	520		332	4,644	1,232		6,919			2,764	36,470
Ireland	Grant			719		553																	1,271
Sweden	Grant		1,711													2,839			13,824			1,954	20,328
United Kingdom	Grant		247			1,651									254		108					2	2,261
Sub-Total: EU	Grant	8,000	26,332	14,427	1,111	17,090	987	310		552		579	1,378	2,686	2,176	8,704	1,340		46,241	387		4,720	137,020
	Loan				14,607		8,000			6,634		46,148								12,162			87,551
	Total	8,000	26,332	14,427	15,718	17,090	8,987	310		7,186		46,727	1,378	2,686	2,176	8,704	1,340		46,241	12,549		4,720	224,571
Australia	Grant	14,685	9,552	16,539		3,048		1,553		3,445		3,445	229				77		3,716				56,288
Canada	Grant	487	164	99	271										315				105		169		1,610
China	Grant		820								8,341												9,161
	Loan			40,255						65,862	78,147	5,196										24,899	214,359
Japan	Grant	6,023	4,287	2,890	1,562	5,823	89	515		2,989	20,813	7,969			669		669		2,008			14,639	70,946
	Loan			11,428						1,918	40,048	2,080											55,474
New Zealand	Grant		3,144	1,647											475								5,266
Republic of Korea	Grant	3,865	10,094	662		1,962	1,826				1,131			1,565								1,432	22,536
	Loan			7,200		12,300					9,206												28,706
Switzerland	Grant	4,070	1,430	1,633		1,066	101							1			209		4,648	635		54	13,848
USA	Grant	16,385	5,530	12,179	65	75	3,050		218	691		4,070	3,526		5,025	185		6,148	18,884				76,031
Sub-Total: Bilateral Donors	Grant	45,515	35,021	35,649	1,898	11,974	5,067	2,068	218	7,125	30,285	15,483	3,754	1,566	6,484	185	956	6,148	29,362	635	169	16,125	255,687
	Loan			58,883		12,300				67,780	127,401	7,276										24,899	298,539
	Total	45,515	35,021	94,532	1,898	24,274	5,067	2,068	218	74,905	157,687	22,759	3,754	1,566	6,484	185	956	6,148	29,362	635	169	41,024	554,226
SUB TOTAL: ALL DONORS:	Grant	134,212	85,495	67,642	3,733	35,008	6,634	4,070	933	8,177	39,125	17,487	13,145	4,393	17,615	10,896	3,576	28,112	80,617	1,022	169	35,499	597,560
	Loan	6,200	7,514	105,218	14,607	18,634	8,205	8,050		80,321	177,439	58,221							364	16,154		24,899	525,826
	Total	140,412	93,009	172,859	18,340	53,642	14,839	12,120	933	88,498	216,565	75,709	13,145	4,393	17,615	10,896	3,576	28,112	80,981	17,176	169	60,398	1,123,386
NGO own fund	Grant	73,345	55,161	8,874		21,195				119			40,722	168	1,433	430	179	4,074	2,122		108	3,358	211,289
GRAND TOTAL	TOTAL	213,757	148,170	181,734	18,340	74,837	14,839	12,120	933	88,617	216,565	75,709	53,866	4,562	19,049	11,326	3,755	32,186	83,103	17,176	277	63,755	1,334,675

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤

ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ២០០០-២០១៨ (ពាន់ដុល្លារ)

Major Donor	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Estimate	2018 Projection
UN own fund	49,433	44,918	42,222	44,208	36,294	41,111	53,959	58,324	73,160	101,769	73,872	56,511	53,746	49,839	53,907	47,191	63,210	76,339	56,953
World Bank	32,697	43,078	47,245	63,663	49,456	37,832	24,454	47,468	41,659	60,406	56,918	73,796	65,979	35,473	50,615	17,623	20,053	39,681	54,232
IMF	11,478	22,957	23,504	12,268	2,359	310	83,500	919											
Asian Development Bank	51,133	48,685	78,470	73,282	76,662	89,399	67,474	69,364	145,732	89,413	75,368	126,873	82,026	171,405	129,782	137,234	109,867	145,967	181,202
GAVI Alliance										1,651	3,563	6,714	4,892	10,688	5,483	18,951	10,196	10,925	9,178
Global Fund						18,846	21,854	21,067	38,601	46,459	61,220	60,199	20,131	45,431	54,593	33,347	28,194	71,678	
Sub-Total: UN Agencies & IFI's	144,741	159,638	191,442	193,421	164,771	187,498	251,242	197,142	299,152	299,697	270,940	324,093	226,774	312,837	294,380	254,346	231,520	344,590	301,566
European Commission	27,945	22,679	25,833	32,717	15,020	23,651	46,485	44,012	48,418	49,421	32,940	60,996	41,595	36,606	70,317	55,796	55,954	59,819	26,721
Belgium	2,641	1,274	2,245	3,694	5,200	11,701	7,327	7,150	2,817	4,821	2,155	2,067	143	415					
Czech Republic	0	0	0	0	0	0	0	0	0						1,167	1,232	1,291	1,158	
Denmark	3,529	2,847	4,762	4,258	5,793	4,838	4,058	9,809	10,638	13,763	15,716	5,700	4,900						
Finland	3,269	1,199	868		3,298	3,342	4,468	5,205	8,993	5,991	6,682	6,872	4,405	5,376	4,400				
France	27,800	36,047	28,348	25,922	23,039	24,441	21,785	21,694	29,782	25,383	22,385	19,524	24,795	17,760	59,454	63,314	31,863	103,265	40,583
Germany	12,225	10,020	17,226	17,597	14,096	27,293	32,442	20,721	36,613	27,923	35,261	43,687	44,558	34,254	29,804	25,790	48,419	36,470	29,703
Ireland										696	663	698	276	1,247	733	556	631	1,271	1,271
Netherlands	4,912	3,606	3,732	2,753	1,613	1,144	70	100	2,196	745	1,131	56	11						
Spain							2,842	3,544	6,103	16,619	26,268	33,614	8,771	4,105	1,567				
Sweden	14,122	13,112	13,570	12,387	22,024	13,600	16,001	17,343	15,857	22,789	24,736	28,609	30,182	33,818	33,037	21,803	30,055	20,328	12,968
United Kingdom	13,000	8,711	11,644	15,367	17,015	20,555	20,671	23,656	29,562	32,550	24,734	34,234	28,221	13,678	72	169	1,596	2,261	317
Other EU Member States			10																
Sub-Total: EU	109,443	99,495	108,239	114,695	107,098	130,565	156,149	153,235	190,978	200,700	192,670	236,058	187,858	147,259	200,550	168,660	169,808	224,571	111,563
Australia	29,417	19,873	17,795	22,689	24,279	16,788	22,459	29,571	49,054	47,782	63,428	78,238	79,461	59,265	64,945	55,942	51,850	56,288	41,309
Canada	818	5,243	3,392	2,624	1,472	9,103	7,928	12,620	11,452	16,709	12,761	18,516	20,525	11,839	5,694	3,754	2,956	1,610	698
China	2,610	16,325	5,723	5,573	32,470	46,638	53,237	92,446	95,408	114,697	154,130	331,985	460,720	436,616	347,790	339,385	265,314	223,520	251,400
Japan	106,021	100,023	105,604	101,159	101,761	111,669	103,659	117,216	126,366	134,003	140,027	114,376	172,264	130,759	111,420	110,363	119,678	126,420	168,013
New Zealand	1,002	718	1,280	1,912	2,445	2,075	1,698	4,520	2,782	2,325	5,177	4,436	3,752	3,230	5,974	4,897	4,015	5,266	5,486
Norway	1,310	1,151	3,387	2,735	3,367														
Republic of Korea	706	1,199	22,498	10,322	24,138	14,857	13,259	31,255	32,956	15,838	35,158	45,304	46,199	50,129	80,326	61,714	31,913	51,242	24,586
Russian Federation	851	334	331	409	350														
Switzerland			2,930	2,466	3,185	2,787	2,444	3,583	3,936	3,038	3,139	4,525	4,311	7,772	11,810	13,021	15,799	13,848	9,972
United States of America	17,608	23,848	22,092	34,266	40,607	43,254	51,004	58,140	55,672	56,947	63,333	64,391	85,041	93,457	91,606	100,966	71,098	76,031	35,726
Other Bi-Lateral Donors	435	435	642																
Sub-Total: Bilateral Donors	160,778	169,149	185,674	184,153	234,073	247,171	255,688	349,350	377,625	391,339	477,152	661,771	872,273	793,066	719,566	690,041	562,624	554,226	537,191
SUB TOTAL: ALL DONORS:	414,962	428,282	485,355	492,269	505,942	565,234	663,079	699,727	867,755	891,736	940,762	1,221,922	1,286,905	1,253,162	1,214,496	1,113,048	963,952	1,123,386	950,319
NGOs own fund	51,851	43,560	45,568	47,238	49,449	44,719	50,162	77,736	110,769	108,462	165,037	200,686	212,293	220,764	230,723	237,682	250,252	211,289	122,745
TOTAL DISBURSEMENTS	466,813	471,842	530,923	539,507	555,392	609,953	713,241	777,463	978,523	1,000,198	1,105,799	1,422,608	1,499,198	1,473,926	1,445,219	1,350,730	1,214,204	1,334,675	1,073,065

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥

ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ ២០០០-២០១៨ (ពាន់ដុល្លារ)

SECTOR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Health	67,710	66,081	67,610	83,097	95,867	110,299	109,024	107,092	136,689	161,799	211,384	205,314	203,044	203,213	204,794	203,749	209,290	213,757	101,982
Education	40,496	44,983	68,859	75,023	73,421	69,278	79,725	89,854	100,456	95,533	115,599	154,585	135,325	140,352	167,111	174,938	171,256	148,170	90,314
Agriculture	44,141	35,381	36,972	37,790	45,261	33,819	123,499	46,376	46,142	80,853	90,405	144,852	185,360	184,432	218,057	170,962	142,004	181,734	173,900
Manufacturing, Mining Trade	90	1,543	1,541	1,732	6,953	9,966	24,184	16,422	24,547	11,103	8,980	13,422	11,386	11,125	3,199	4,504	5,345	18,340	1,292
Rural Development	67,318	61,880	50,049	35,878	60,484	50,005	49,852	68,037	56,845	64,373	67,793	48,645	81,348	77,029	85,490	93,551	67,629	74,837	73,857
Banking and Business Services			0	0	0	12,720	9,736	15,949	44,916	12,791	30,860	73,139	3,978	43,780	14,280	26,971	14,000	14,839	4,462
Urban Planning & Management			0	0	0	3,926	935	1,956	4,503	16,132	10,878	2,679	11,934	252	6,560	7,448	5,970	12,120	24,113
Information and Communications	677	1,239	1,516	1,172	1,207	857	9,914	26,313	7,100	7,544	1,842	155	1,262	3,026	10,803	4,975	12,531	933	
Energy, Power & Electricity	21,364	5,705	6,322	20,270	12,871	15,632	13,736	12,744	32,793	21,651	41,462	57,348	66,731	59,859	66,540	54,826	138,785	88,617	136,087
Transportation	47,140	59,712	78,081	65,607	81,959	73,855	54,828	97,427	161,858	180,310	184,722	271,173	383,567	378,950	309,414	286,813	164,261	216,565	226,345
Water and Sanitation	15	1	15,050	22,906	4,882	24,494	18,237	17,215	25,523	17,266	24,446	36,123	52,304	59,320	63,694	37,818	38,995	75,709	37,512
Community and Social Welfare	36,419	69,615	64,133	81,024	43,748	35,324	38,531	56,917	51,706	54,493	58,941	138,218	136,431	81,087	84,837	98,568	65,889	53,866	36,481
Culture & Arts	66,915	40,098	14,203	15,937	18,425	4,795	14,114	7,272	6,336	5,918	6,226	4,271	4,558	4,624	5,535	6,232	3,806	4,562	39,688
Environment and Conservation	2,133	979	15,279	18,181	19,586	12,308	14,587	8,324	16,697	11,468	36,805	18,132	14,155	24,264	26,765	33,132	29,501	19,049	16,458
Climate Change			0	0	0					9,114	5,280	5,915	7,255	8,808	6,963	7,662	8,053	11,326	14,459
Gender			0	0	0	2,591	3,850	5,693	5,544	5,214	6,041	6,385	8,730	9,842	8,483	6,139	6,361	3,755	2,282
HIV/AIDS			0	0	0	25,358	35,381	41,968	57,885	56,320	46,397	69,389	33,533	34,668	45,754	30,186	23,227	32,186	6,414
Governance & Administration	72,396	84,625	100,971	58,441	46,838	67,347	96,827	107,957	118,507	126,047	113,516	111,945	100,743	117,673	84,264	77,822	101,689	83,103	53,148
Tourism			0	0	0	1,242	2,505	2,946	4,969	5,982	3,980	2,166	775	737	605	1,834	1,407	17,176	9,809
Budget & BoP Support			0	0	0	11,097	0	35,953	21,946	20,510	319	322	14,766						
Emergency & Food Aid			0	0	0	3,038	383	1,890	16,015	11,135	14,796	25,533	25,045	19,307	25,158	14,822	1,308	277	
Other	0	0	10,336	22,450	43,889	42,002	13,395	9,159	37,547	24,640	25,126	32,897	16,969	11,577	6,913	7,777	2,897	63,755	24,463
TOTAL	466,813	471,842	530,923	539,507	555,392	609,953	713,241	777,463	978,523	1,000,198	1,105,799	1,422,608	1,499,198	1,473,926	1,445,219	1,350,730	1,214,204	1,334,675	1,073,065

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមរាជធានី- ខេត្ត ២០១៥-២០១៨ (ពាន់ដុល្លារ)

No	Province	Donor Group	2015	2016	2017	2018
1	Banteay Meanchey	UNs	1,172	2,096	958	827
		IFIs	13,365	9,983	10,593	10,463
		European Union	5,026	1,494	5,617	6,518
		Bilateral	24,026	20,876	46,768	53,281
		NGO	8,271	9,410	7,522	5,508
		TOTAL	51,860	43,858	71,458	76,598
2	Battambang	UNs	737	1,562	2,542	3,211
		IFIs	10,510	12,154	12,450	18,901
		European Union	5,718	1,994	4,278	2,363
		Bilateral	59,543	37,127	28,029	20,390
		NGO	13,766	13,463	9,430	6,510
		TOTAL	90,274	66,301	56,728	51,375
3	Kampong Cham	UNs	1,054	3,076	2,367	3,290
		IFIs	11,461	6,976	6,887	6,401
		European Union	5,440	1,869	2,842	11,382
		Bilateral	22,971	23,716	6,155	16,150
		NGO	5,437	5,207	4,149	2,398
		TOTAL	46,363	40,843	22,400	39,621
4	Kampong Chhnang	UNs	623	2,274	3,110	2,878
		IFIs	3,781	3,739	10,357	6,429
		European Union	6,462	1,459	1,506	553
		Bilateral	14,101	11,792	13,477	49,030
		NGO	5,999	5,539	7,415	4,777
		TOTAL	30,967	24,803	35,865	63,667
5	Kampong Speu	UNs	393	1,518	1,618	1,725
		IFIs	3,315	2,864	9,471	4,161
		European Union	5,945	3,560	1,567	994
		Bilateral	19,692	9,639	4,951	9,876
		NGO	8,072	9,502	8,102	6,314
		TOTAL	37,417	27,083	25,709	23,069
6	Kampong Thom	UNs	1,146	3,749	3,747	4,032
		IFIs	5,606	9,866	8,936	16,671
		European Union	9,197	6,996	5,116	3,181
		Bilateral	26,855	16,594	13,344	6,892
		NGO	6,925	6,193	6,280	5,716
		TOTAL	49,730	43,398	37,422	36,492
7	Kampot	UNs	1,934	1,483	1,325	181
		IFIs	867	644	2,972	6,636
		European Union	3,219	5,211	3,117	2,346
		Bilateral	14,709	4,104	7,103	12,323
		NGO	5,375	5,458	6,821	3,375
		TOTAL	26,105	16,900	21,338	24,860
8	Kandal	UNs	1,959	1,304	1,073	47
		IFIs	910	2,214	1,461	3,652
		European Union	1,760	1,415	1,576	448
		Bilateral	34,595	11,657	14,606	2,692
		NGO	9,786	9,673	7,084	4,888
		TOTAL	49,010	26,263	25,800	11,728
9	Koh Kong	UNs	134	98	111	7
		IFIs	1,219	1,449	3,631	6,682
		European Union	482	1,470	2,599	11,404
		Bilateral	698	946	1,207	775
		NGO	2,380	2,592	707	395
		TOTAL	4,913	6,555	8,255	19,261
10	Kratie	UNs	605	951	1,639	1,323
		IFIs		687	2,123	4,961
		European Union	1,286	2,961	4,191	12,398
		Bilateral	3,065	2,888	1,702	603
		NGO	4,391	5,705	3,607	2,446
		TOTAL	9,347	13,192	13,261	21,730
11	Mondul Kiri	UNs		83	68	57
		IFIs	678	1,747	2,746	4,910
		European Union	1,210	1,165	1,900	737
		Bilateral	20,732	10,406	4,669	855
		NGO	2,824	3,297	1,230	106
		TOTAL	25,444	16,698	10,613	6,665
12	Phnom Penh	UNs	876	1,449	1,794	2,739
		IFIs	954	402	150	900
		European Union	11,814	12,583	49,249	573
		Bilateral	41,507	43,232	80,668	92,356
		NGO	63,438	64,981	57,484	22,644
		TOTAL	118,589	122,647	189,344	119,211
13	Preah Vihear	UNs	758	1,291	2,207	1,953
		IFIs	529	98	200	125
		European Union	354	968	2,603	2,847
		Bilateral	16,772	9,681	5,217	549

		NGO	6,523	6,373	5,023	5,330
		TOTAL	24,936	18,411	15,249	10,804
14	Prey Veng	UNs	2,037	2,689	2,732	1,799
		IFIs	10,407	6,840	18,576	12,040
		European Union	2,468	4,316	2,239	1,099
		Bilateral	22,661	11,225	7,586	5,684
		NGO	4,738	4,645	5,147	2,918
		TOTAL	42,311	29,715	36,281	23,539
15	Pursat	UNs	461	1,753	2,495	2,303
		IFIs	2,744	4,194	3,407	19,995
		European Union	4,625	628	617	98
		Bilateral	17,745	11,099	26,174	28,271
		NGO	5,486	5,361	3,969	1,175
		TOTAL	31,062	23,035	36,662	51,841
16	Ratanak Kiri	UNs	104	168	388	432
		IFIs		450	313	688
		European Union	1,857	996	1,003	372
		Bilateral	2,856	359	25,696	18,701
		NGO	3,414	4,474	3,621	1,850
		TOTAL	8,230	6,446	31,021	22,043
17	Siem Reap	UNs	1,392	5,370	4,477	4,854
		IFIs	5,180	4,842	7,562	12,990
		European Union	7,054	2,927	11,589	542
		Bilateral	44,284	31,436	20,727	18,060
		NGO	46,318	46,720	39,431	21,258
		TOTAL	104,227	91,296	83,786	57,705
18	Preah Sihanouk	UNs	123	98	181	83
		IFIs	1,234	2,054	1,050	2,601
		European Union	21	245	1,894	
		Bilateral	32,312	20,560	14,328	8,427
		NGO	4,734	5,500	3,231	2,650
		TOTAL	38,423	28,457	20,684	13,760
19	Stung Treng	UNs	109	447	392	393
		IFIs		933	3,092	5,681
		European Union	249	192	394	369
		Bilateral	26,787	2,676	1,668	1,434
		NGO	1,686	2,615	2,026	958
		TOTAL	28,831	6,864	7,571	8,835
20	Svay Rieng	UNs	1,879	1,734	1,651	648
		IFIs	2,283	2,062	11,991	9,004
		European Union	71	113	49	40
		Bilateral	1,829	5,183	21,721	20,486
		NGO	3,125	4,333	2,613	1,410
		TOTAL	9,187	13,426	38,025	31,589
21	Takeo	UNs	1,980	1,335	1,641	1,608
		IFIs	529	115	887	1,316
		European Union	4,405	588	479	32
		Bilateral	5,950	3,592	6,053	4,024
		NGO	7,111	7,456	6,394	4,336
		TOTAL	19,975	13,086	15,454	11,316
22	Otdar Meanchey	UNs	177	861	779	812
		IFIs	979	23		
		European Union	829	1,582	3,246	3,109
		Bilateral	18,689	15,792	15,438	14,905
		NGO	2,561	2,548	2,858	1,392
		TOTAL	23,235	20,807	22,321	20,218
23	Kep	UNs	157	98	111	
		IFIs	301	177	1,397	2,870
		European Union	935	2,532	553	44
		Bilateral	164	92,310	10,717	16,734
		NGO	723	605	188	64
		Others				
		TOTAL	2,280	95,722	12,965	19,712
24	Pailin	UNs	209	67	4	2
		IFIs				
		European Union	3	204	248	6
		Bilateral	2,039	2,820	1,553	1,127
		NGO	598	1,144	1,222	253
		TOTAL	2,850	4,235	3,027	1,387
25	Tbong Khmum	UNs	481	1,049	229	78
		IFIs	32	260	2,340	5,173
		European Union	4,142	505	463	380
		Bilateral	505	1,673	2,773	2,437
		NGO	2,196	3,441	4,105	2,941
		TOTAL	7,356	6,928	9,909	11,009
26	Nation-Wide	UNs	26,689	26,438	38,607	21,673
		IFIs	72,526	51,163	62,852	72,185
		European Union	84,090	111,836	115,635	49,729
		Bilateral	207,695	152,755	163,125	103,667
		NGO	10,766	13,207	10,734	10,278
		TOTAL	454,064	393,789	473,556	266,711
27	Unknown	UNs		165	96	
		IFIs	5,448	3,986	205	
		European Union				
		Bilateral	7,260	8,485	8,773	27,464
		NGO	1,038	809	896	857
		TOTAL	13,746	13,445	9,970	28,320

TOTAL	United Nations Agencies	47,191	63,210	76,339	56,953
	Int'l Financial Institutions	154,857	129,920	185,648	235,435
	European Unions	168,660	169,808	224,571	111,563
	Bilateral	690,041	562,624	554,226	537,191
	NGO	237,682	250,252	211,289	122,745
	Others	52,298	38,390	82,603	9,178
	TOTAL	1,350,730	1,214,204	1,334,675	1,073,065